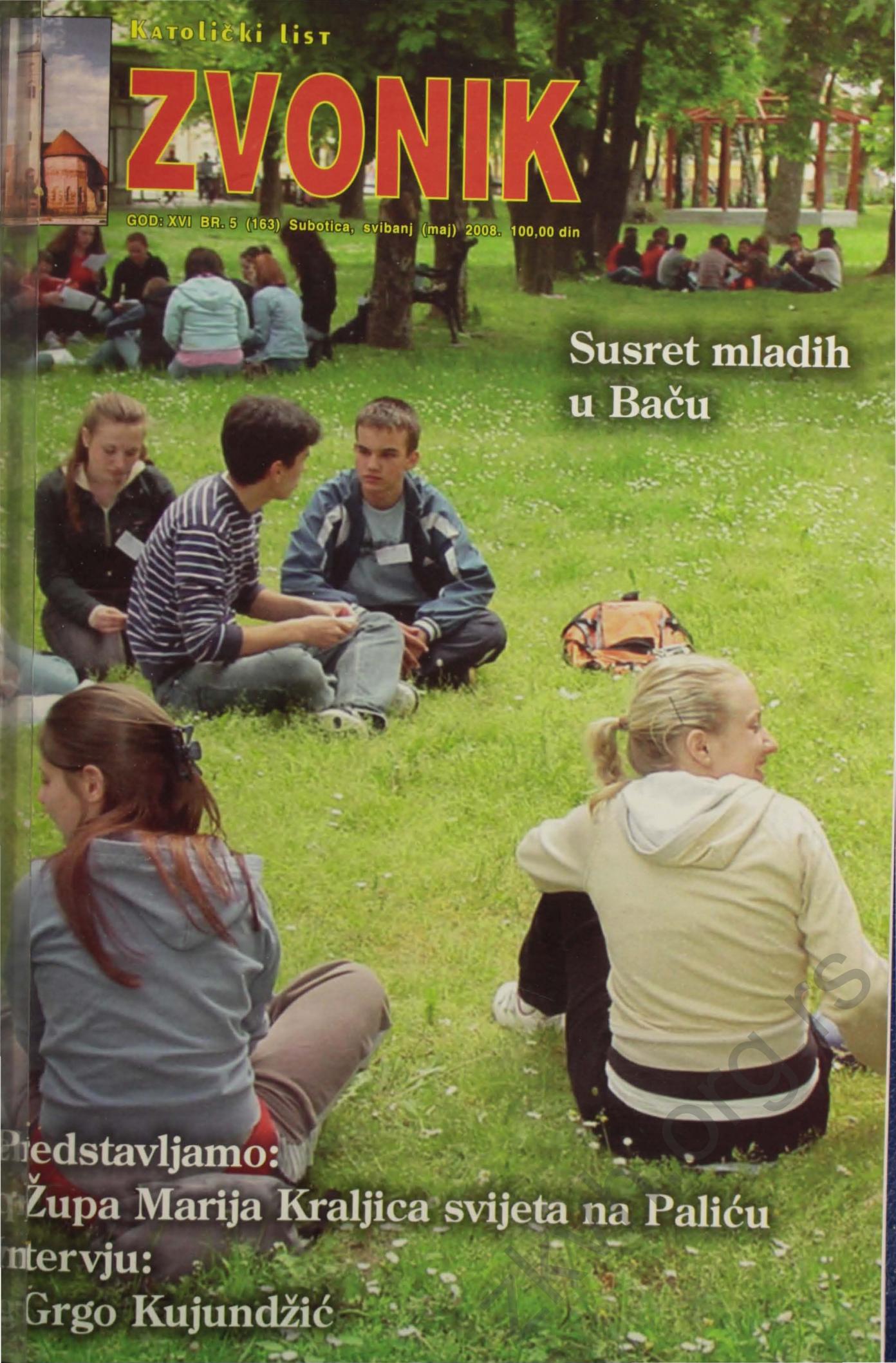

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GOD: XVI BR. 5 (163) Subotica, svibanj (maj) 2008. 100,00 din

Susret mladih
u Baču

Predstavljamo:

Župa Marija Kraljica svijeta na Paliću

intervju:

Grgo Kujundžić

Prva pričest na Paliću

Naši mladi u Varaždinu

Krizmanici

Župa Sv. Terezije Avilske

Župa Sv. Roka

Piše: mr. Mirko Štefković

Promjena radi ustrajnosti

Dalo bi se raspravljati o tome koji je mjesec najlepši u godini, no svibanj svakako ima nečega posebnoga. Sva priroda odlaže svoje već odavno izlizano zimsko ruho i oblači veličanstvenu haljinu punu boja, svijetlih i razigranih. Pažljivo birajući između najljepših boja kojima sam Stvoritelj označuje svoju uzvišenu umjetnost ljubavi prema svemu stvorenome, upravo u svibnju time ukrašavamo slike i oltare naše drage Nebeske Majke Marije. Time joj želimo izreći koliko je volimo, jer je zbilja osjećamo i doživljavamo Majkom. Pored stručaka, buketa i vjenaca u koje se pretače naša privrženost prema Blaženoj Djevici Mariji, još joj se više želimo približiti i počastiti je svojim molitvama i svibanjskim pobožnostima.

U mnogim našim župama redovito se u ovome mjesecu svaki dan obavljaju svibanjske pobožnosti. Istina, malo je onih koji svaki dan uspijevaju odvojiti vremena za odlazak na zajednički susret s nebeskom Majkom u molitvi, ali se zato još mnogi od nas vjernika u svibnju češće utječu njezinom zagovoru. Sve je to za pohvalu. Svaki takav i najmanji dar i molitveni znak pažnje prema Mariji treba podržati, potaknuti. Kad smo s Marijom, tada smo i s Isusom, jer On je uvijek uza svoju Majku. Zato svaka njezina molitva i zagovor tako brzo dopire do Njegova milosrdnog srca, do izvora svake milosti i utjeche.

Svesni toga, znamo gotovo iz navike uzeti krunicu i pomoliti se sami, kad nam nije moguće otići za zajedničke pobožnosti u crkvu. Rijetki su slučajevi kada se te pobožnosti obavljaju skupa u obitelji, no ima i onih koji se barem jedanput tjedno skupe da u svojim domovima pozdrave i počaste Mariju. Sjećam se dobro svibanjskih večeri kada smo i mi u obitelji, već na kraju dana, znali skupa izmoliti krunicu. Priznajem da sam često puta radije već želio na spavanje, no o tome nije bilo ni govora. Dolikovalo je da se zajedničkom molitvom okupimo pred nebesku Majku. Međutim, nerijetko se događalo da je nekome, pa i meni isto tako, po koji put tijekom molitve klonula glava. U tim prilikama se nije bilo dovoljno samo bolje usredotočiti na otajstvo krunice koje se molilo. Bilo je potrebno zbilja se boriti sa snom, mada ni to nije jamčilo siguran uspjeh za ustrajnost u molitvenom nastojanju. Jednom sam prilikom, međutim, shvatio kako si u takvim situacijama mogu pomoći promjenom položaja tijela. Bilo je dovoljno da se ispravim i odjednom sam puno svježiji. Ponekad sam tu svježinu otkrio u kakvoj svetoj prilici ili kipu. Ta iskustva su mi bila dragocjenom školom molitve, jer sam s mnogo manje napora i upornosti već uspavane volje, puno više mogao postići malim pokretom, tj. svjesnim tjelesnim uključivanjem u molitvu.

Svibanjske pobožnosti, a osobito molitva krunice, slijede logiku ponavljanja. Ona smiruje, vraća ravnotežu, ali zato znade i uspavljati. Drugima to pak može biti doslovno rečeno dosadno. No, generacije i generacije su upravo po takvoj molitvi crpile snagu za svetost života. Iz duhovnih dnevnika tolikih svetaca jasno vidimo da ni oni nisu bili pošteđeni sličnih poteškoća u molitvi. Ali su ustrajali.

Zato, dragi čitatelju, pokušajmo okrijepljeni molitvama svibanjskih pobožnosti i mi naći snage za ustrajnost. Možda će za to biti potrebno nešto malo i promijeniti u našem načinu molitve, ali od nje ne smijemo odustati. U danima kada nam molitva zna postati teškom i mukotrpnom, sjetimo se kako se, osobito u svibnju, našoj nebeskoj Majci možemo obratiti ljepotom ubranog cvijeta. Ona će to razumjeti i za uzvrat nam darovati novo nadahnuće da ne prestanemo moliti.

Vaš urednik

Piše: Željko Augustinov

Stvaranje čovjeka

I reče Bog:

*"Načinimo čovjeka
na svoju sliku,
sebi slična. (Post 1,26)*

*Jahve, Bog,
napravi čovjeka
od praha zemaljskog
i u nosnice mu udahne
dah života.*

(Post 2,7)

Cijenjeni prijatelju, sigurno se češće pitaš kako je to ustvari nastao čovjek, a i zašto je nastao. Biblijski pisac oduševljeno i nadahnuto ovako tumači:

Bog umijesi glinu i stvara, oblikuje čovjeka. Mogli bismo reći da stoji kraj rijeke, ogleda se u dugi i kako u njoj vidi sebe po toj slici kao pravi umjetnik oblikuje čovjeka. Ali, tu nije kraj. Kad je lik gotov, tada klekne i u nosnice mu udahne dah života. Oživio ga je poljupcem. U tom času mu je udahnuo svoj dah ili Duh, pa tako čovjek postade živa duša.

Što se ovim htjelo reći? Bog, Gospodar svemira stvorio je čovjeka da on bude gospodar zemlje i svih bića koja mu je Bog prije toga stvorio. A da bi čovjek mogao odgovoriti ovom životnom pozivu, Stvoritelj ga je obdario razumom, voljom i sposobnošću gospodarenja. Bog gospodari cijelim svemirom, a čovjek ovdje na zemlji. I u tome se ogleda čovjekova sličnost s Bogom Stvoriteljem.

Po utjelovljenu i Bog je uzeo stvoreno tijelo. Zašto? Zato da ga se Adam ne uplaši kad ga ovaj posjeti i probudi iz mrtvih.

Prijatelju, znam reći ćeš kako je čovjekovo drugovanje s Bogom kratko trajalo, a i nakon našega otkupljenja i naše drugovanje s njime ima svoje prekide. Nemoj ni u tim trenucima zaboraviti da te je Gospodin poljupcem stvorio udahnuvši ti dah života, i tako te učinio sebi sličnim. Uzvrati mu poljupcem vjere i predanja, a ne izdaje. Budi mu prijatelj, a ne Juda izdajnik. Neka te u tome uvijek vodi svijest da te Bog u stvaranju poljubio i sebi sličnim učinio.

5 / 2003

•

ZVONIK

3

Župa BDM – Kraljica svijeta na Paliću

Pod nebeskom zaštitom

BDM Kraljice svijeta i sv. Urbana

U najljepšem dijelu Palića smještenom približno sedam kilometara istočno od Subotice, između Splitske aleje i gusto uređene šume – šetališta, smještena je kapelica Blažene Djevice Marije – Kraljice svijeta. U dvorištu koje je paralelno s Ulicom biskupa Lajče Budanovića nalazi se i crkva Sv. Urbana I., pape. Tako bi se u najkraćim crtama mogao sažeti opis i položaj ove katoličke župe smještene na Paliću u kojemu živi 8500 stanovnika, a od kojih je prema podacima župnika **vlč. Józsefa Leista** 6000 vjernika. Prema podacima koje nam je ustupio župljanin ove župe **Grgo Kujundžić**, naselje Palić javlja se mnogo kasnije od naziva jezera Palić. Još 1462. u jednom dokumentu se spominje pustara Palij (Paly), a u jednom pisanom spomeniku iz 1580.–1582. koji potječe iz turških vremena javlja se naziv Pálegyháza. Vojska Eugena Savojskog se utaborila na obali jezera Palić 28. rujna 1697. g., ali se zbog nedovoljne količine vode nije dugo zadržala. Krajem XVII. stoljeća logorovao je tu sa svojim jedinicama i general Marsigli. Kasnije, u djelu *Danubius Pannonica Mysicus* je 1727. ucrtao pored Subotice i jezero Paligo Palus.

IZ POVIJESTI ŽUPE: Čim se počelo više naseljavati područje okoline Palića, peštanska obitelj **Vissy** je 1892. godine sagradila gore spomenutu crkvicu kao mauzolej, a blagoslovljena je u čast Pohodenja Blažene Djevice Marije. Kada je župa osamostaljena, crkva je preimenovana u čast Marije Kraljice Svijeta. Zapadno od kapelice je sagrađen ljetnikovac iste obitelji koji je kasnije preuređen u pomoćnu crkvu Sv. Urbana. Službeno je, dakle, na Paliću ustanovljena vikarija Sv. Urbana 1926. godine u prostoru tadašnje tzv. *Ekonomije*.

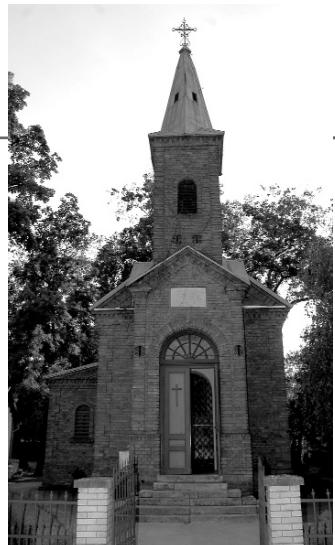
Župa odnosno crkva BDM – Kraljica svijeta je ustanovljena 1. siječnja 1956. godine za vrijeme župnika **Franje Bertrona**. Kapela je duga 7 m., široka 6 m. i visoka 8 m., a toranj je visok 14 m. Bogoslovje se vršilo u školskoj zgradbi do 1945. i kapela je u školi bila posvećena u čast svetoga pape Urbana I. Kada je ta kapela prestala s radom, zbog velikoga broja vjernika župni stan je pregrađen u crkvu koja je u toj službi od 1967. i više puta je prepravljana i dograđivana da bi postala jedan od vrlo lijepo uređenih crkvenih prostora ovog poznatog turističkog mjesta. Zvona su elektronska, a Matice se vode od 1933. god.

Kompletno preuređenje ljetnikovca u crkvu Sv. Urbana, sadašnjega izgleda, započinje 8. kolovoza 1978. mladi župnik József Leist, što i završava za nekoliko godina. Kasnije nabavlja i postavlja na kor orgulje, uvodi ozvučenje, električna zvona i daje novosadskom umjetniku-slikaru Ferencu Hodiju izraditi 14 slika postaja križnoga puta u modernom stilu. U crkvi Sv. Urbana se nalaze oltar, svetohranište, kipovi, ambon i krstionica od drva. Kipove BDM i sv. Leopolda Mandića od drva je izradio mađarski umjetnik, svećenik **István Szabó**. S obzirom na to da se bogoslužje danas obavlja u crkvi posvećenoj sv. Urbanu, u

crkvi-kapelici BDM Kraljice svijeta se samo ponekad održavaju liturgijski obredi. U paličkoj župi tako danas postoje tri proštenja: 12. svibnja – Dan sv. Leopolda Mandića, 25. svibnja – sv. Urbana i 22. kolovoza – Dan župne crkve BDM – Kraljice svijeta.

ZIVOT ŽUPNE ZAJEDNICE: Paličku župnu zajednicu posjetili smo 9. svibnja, samo dva dana prije Prve svete pričesti za vjernike Mađare. Po svjedočenju nekolicine vjernika poslije svete mise na kojoj su bili i ovogodišnji prvpričešnici, svakoga petka poslijepodne okupljena zajednica u crkvi moli za obitelji i za duhovna zvanja. Udruga sv. Elizabete djeluje na karitativnom planu: redovito sakuplja priloge za nekoliko siromašnih obitelji i starije osobe u potrebi, više puta prikupljene odjevne predmete dostavljaju Caritasu u Subotici. Po svjedočanstvu vjernika, župnik osobito skrbí za starije tako što priređuje svečanosti za njihove jubilarne rođendane. O blagdanu Božića i Uskrsa u župi se slavi posebna misa za stare i bolesne, a za tu prigodu članovi župne zajednice organiziraju prijevoz za one koji ne mogu sami doći u crkvu. U župi ima dvadesetak ministranata, djevojčica i dječaka. Za početnike se organiziraju probe kako bi što bolje mogli služiti kod oltara. Ono što je za naše prostore osobito zanimljivo jest da je među ministrantima na svetoj misi bila i jedna djevojčica-ministrantica. **Ibolya** koja se pripravljala za Prvu sv. pričest u razgovoru je istaknula kako nestrljivo čeka dan svoje Prve pričesti jer tada će, kako kaže, *primiti Tijelo Isusovo*. To je za nju veliki dan. **Orsolya** također u iščekivanju Prve pričesti jedva čeka isповjediti svoje grijeha kako bi mogla primiti Isusa čistim srcem.

Grgo Kujundžić koji je, slobodno to možemo reći, "zaljubljenik u povijest općenito ali i svoje župe", od kako je u mirovini može se više posvetiti župnoj zajednici, ponajprije kroz aktivno upoznavanje povijesti župe, a također i pjevanjem u župnom zboru te pomaganju oko organiziranja župnih proštenja i dr. Sjećajući se početaka župnoga zbara, Kujundžić se s radošću i sjetom sjeća 1985. godine kada je trinaestero *Kujundžića* došlo na kor pitati ondašnju orgu-

Župnik **József Leist** je rođen u Baču 6. ožujka 1947. godine. Završio je Teološki studij u Đakovu 1972. godine, a za svećenika je zaređen 19. ožujka 1972. godine u Subotici. Župni vikar u Adi je od travnja 1972. do srpnja 1972., u Subotici u Sv. Roku od srpnja 1972. do ožujka 1973. Privremeni je upravitelj župe bio u Plavni od ožujka 1973. do kolovoza 1975. Upravitelj je župe na Paliću od kolovoza 1975., a od 5. srpnja 1990. je župnik u istoj župi. Član je nekoliko Biskupijskih vijeća.

Ijašicu s. **Imeldu** mogu li pjevati neke pjesme po njihovu prijedlogu. Sjeća se kako je tadašnji zbor, recimo za blagdan sv. Cecilije, pjevao "četverojezično" i to na latinskom, hrvatskom, mađarskom i njemačkom. Rado se također sjeća početka nastupa paličke djece na *Zlatnoj harfi* i drugdje. Danas, kada je u izvjesnoj mjeri smanjio svoju aktivnost u samoj Subotici, više se može posvetiti istraživanju povijesti svoje župe i njenoj popularizaciji (više o tomu možete čitati u intervjuu s Grgom Kujundžićem kojega objavljujemo u ovom broju *Zvonika*, op. aut.), a aktivan je i u MZ Palić u kojoj je predsjednik vijeća i dr. Kao nedostatak ističe činjenicu da je palička župna crkva izvan naseljenoga mjesta te se nalazi u turističkome dijelu Palića.

kako svjedoči, prva pomoć u svemu su joj s. **Mirjam Pandžić**, zatim **Jelica Demšedi** i svakako župnik József. O svojim "počecima" u ovoj župnoj zajednici Gabrijela govori: *Kad sam došla u ovu župu, župnik je isticao kako će pomoći trebati samo privremeno, no, to se privremeno pretvorilo u stalno, tj. ono koje traje već sedamnaest godina.* Osim što vodi župne zborove, Gabrijela 1996. godine uz biskupovu dozvolu počinje katehizirati što čini i danas, a 1998. je postala i sakristanka ove župe. U katehiziranju su joj od velike pomoći vjeronaučni udžbenici i pomagala od 1. do 8. razreda koje je nabavila iz Zagreba. Ponosna je također i na svojih 32 ovogodišnjih prvpričesnika i prvpričesnica pa s ponosom pokazuje njihovu zajedničku fotografiju u čijem se središtu nalazi slika janjeta koju je izradila mala **Vita Miković**. S obzirom na to da je župa dvojezična, naša sugovornica ističe kako između vjernika Hrvata i Mađara vlada "zdrava konkurenčija". Razgovor zaključuje riječima kako joj u svemu ipak puno znači podrška obitelji i supruga **Josipa**, budući da joj sin **Ivica** živi u Zagrebu, a **Marko** u Beču.

Uz svesrdnu podršku župnika, ali i cijele župne zajednice, u paličkoj župi djeluje i trajni đakon **József Koleszár** koji je rođen u Vukovaru, a sada živi i radi na Paliću. Osnovnu i srednju školu završava u Kupusini, a Pravni fakultet na Sveučilištu u Novom Sadu. Godine 1990. se oženio suprugom **Ellom** s kojom ima dvije kćerke: **Csillu** (1991.) i **Évu** (1992.). Uz pomoć obitelji i župnika 2002. godine upisuje Teološko-katehetski institut u Subotici gdje je 2006. godine uspješno diplomirao, a 24. lipnja 2007. godine subotički biskup **Ivan Pénzes** zaredio ga je na Paliću za trajnoga đakona. Do prije godinu dana József je bio u stalnom radnom odnosu u tvrtki "Chemos", a od rujna 2007. godine je u stalnom radnom odnosu u Osnovnoj školi na Paliću, što je svojevrsna iznimka na ovim prostorima s obzirom na to da je riječ o vjeronauku. No, kako ističe naš sugovornik, razlog tomu je pun fond sati. Osim vjeronauka u školi, József pomaže i u župnom uredu, kod svetih misa i dr. *U planu nam je što skorije unošenje Matica u računalo kao i vjerničkih crkvenih dopričosa kako bismo sve imali na jednom*

mjestu radi lakšega pronalaženja podataka i izdavanja potvrda, pojašjava naš sugovornik, nadodajući kako je zadovoljan radom i suradnjom sa župnikom koji je uvijek spremam izaći mu ususret i ukazati na ono s čim se eventualno tijekom školovanja nije susreo.

ZUPNIKOVO SVJEDOČANSTVO: Istu nam je tvrdnju nešto kasnije potvrdio i sam župnik József Leist, ističući da mu veliku pomoć pružaju đakon József kao i katehistica Gabrijela. Kad je riječ o odnosu s vjernicima, pojašjava kako i u njihovoj kao i u svakoj drugoj župnoj zajednici ima vjernika koji su manje ili više aktivni u njenom životu. Osobito je ponosan na zornice koje se svake godine u adventskom vremenu svakodnevno održavaju na Paliću. *Kod nas zornice svakoga dana počinju u 6 sati ujutro, no, to ne sprečava brojnu djecu ustati tako rano i biti na svetoj misi. Svakoga ih dana bude 70-ak a prvih dana i do 100, govorи župnik i nadodaje kako je ipak razvidno da je sve manje i manje djece, što se ogleda i na svetim misama. Još jedan od problema i izazova s kojima se susreće jest onaj kako okupiti mlade. Iz tog razloga nema vjeronauk za srednjoškolce ili pak za studente i mlade radnike, već samo za osnovnoškolce, za prvpričesnike i krizmanike. Zadovoljan je i radom šesnaest članova Pastoralnoga vijeća na čijem je čelu crkveni otac **István Kozma**.*

Statistički podaci pokazuju da je u župi BDM – Kraljica svijeta na Paliću koja broji oko 6000 vjernika, u 2007. godini bilo: 22 krštenja, 6 vjenčanja, a sprovoda 70. Ove je godine bilo ukupno 32 prvpričesnika i to i Mađara (25) i Hrvata (7). Kad je riječ o katoličkom tisku, u župi se proda 13 primjeraka *Hirvíća*, 20 primjeraka *Zvonika* i 10 primjeraka *Hiteleta*.

POMOĆ TRAJNOGA ĐAKONA, KATEHISTICE I ORGULJAŠICE: Sve gore spomenute aktivnosti teško bi bile ostvarivane da u župi ne djeluje orguljašica i katehistica **Gabrijela Milodanović** koja je s radom u ovoj župi započela 1991. godine i koja je voljna svakoga dana prijeći na biciklu dva puta na dan po 8 kilometara kako bi mogla djelovati u paličkoj župi. Trenutačno vodi mađarski dječji i zbor odraslih. Spomenuti zborovi zajednički nastupaju za blagdan sv. Cecilije, zatim na Tijelovo i na zornicama. Osim toga, djeca će ove godine po četrnaest put nastupiti na *Zlatnoj harfi*. Govoreći o problemima animiranja mladih i djece, ističe kako je veliki problem što svatko od njih osim školskih ima i izvanškolske aktivnosti pa ih je teško okupiti. No,

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Svetkovina Duhova u katedrali

Na svetkovinu Duhova u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske pečatom dara Duha Svetoga subotički biskup mons. Ivan Pénzes obilježio je dvjesto devetnaest krizmanika. Svečana misa s krizmanjem na hrvatskom slavljenja je u 10,30 sati, dok je u 8,30 sati bila misa na mađarskom jeziku. Na misama su sudjelovali župnici više gradskih župa, koji su s katehisticama doveli svoje krizmanike.

Na obje mise biskup je u svojoj propovijedi krizmanicima pojasnio u čemu se sastoje sakrament kojemu pristupaju, potakavši ih da ga hrabro i odvažno žive u svojim svakidašnjicama. *Pozvani ste biti svjedocima, Kristovim nasljedovateljima, koji će poput miomirisa i druge privesti k Njemu* – istaknuo je biskup u svojoj propovijedi. On je na kraju misе zahvalio svima koji su pridonijeli ljepoti slavlja, kao i roditeljima i kumovima na suradnji oko priprema krizmanika, pozvавši ih pri tome da ih odgovorno prate svojim molitvama i primjerom. /Zv/

Krizma u Somboru

Na blagdan Duhova 11. svibnja, u crkvi Presvetoga Trojstva u Somboru, sv. Potvrdu po rukama generalnoga vikara Subotičke biskupije mons. Slavka Večerina, primilo je 47 krizmanika iz župa: Sveti Križ, Sveti Nikola Tavelić i Presveto Trojstvo.

Učili smo da nije dovoljno slušati Kristove riječi, nego da po njima trebamo i živjeti. Da bismo to uspjeli, potrebna je i pomoć Duha Svetoga koji će nas voditi kroz život. Želimo osobno potvrditi kršćansku vjeru i postati punopravni članovi kršćanske zajednice, rekli su krizmanici uputivši molbu generalnom vikaru da im Isus Krist po njegovim rukama udijeli pečat Duha Svetoga, poželjevši mu pri tom dobrodošlicu. Mons. Večerin je na početku propovijedi govorio o prvoj kršćanskoj zajednici, njihovoj zbnjenosti i zabrinutoći prije primanja Duha Svetoga, ali i jakosti po njegovu primanju i vršenju poslanja. Kršćanin je čovjek, ili, trebao bi biti čovjek, koji je ispunjen Duhom. On je hram Božji, Božje prebivalište, zato i nije svejedno kako će kršćanin živjeti, koje će vrijednosti promovirati u svojem životu i s koliko će umnoženih talenata doći jednoga dana pred Božje lice. Vrlo često zaboravljamo taj privilegij koji je ujedno i poziv i obveza u ovozemaljskom životu, jer smo poput učenika, nažalost, više zaokupljeni svakodnevnim brigama i problemima, strahovima i zebnjama zbog neizvjesne budućnosti, nego što smo otvoreni djelovanju Duha koji je poslan od Oca i Sina kao drugi branitelj, istaknuo je u propovijedi mons. Večerin. U nastav-

ku propovijedi je naglasio da u svijetu vladaju mnogi duhovi te kako treba prepoznati koji su od Boga, a ovo su njihovi plodovi: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost i uzdržljivost. Na kraju propovijedi je zaključio da nas Crkva na nedjelju Duhova poziva da zahvaćeni njegovim plamenom radosno šrimo Božju riječ spasenja i izgrađujemo zajedništvo u Isusu, kako bismo svojim životom zrcalili Božje lice i promicali dostojanstvo svakoga čovjeka.

Osim mons. Slavka Večerina, predvoditelja misnoga slavlja, suslavili su karmelićani o. Andelko Jozić, o. Bernard Viszmeg, o. Zlatko Pletikosić, župnik župe Sveti Križ i Sveti Nikola Tavelić vlč. dr. Marinko Stantić, župnik iz Kupusine vlč. Vilmos Bunford, kapelan župe Presvetoga Trojstva Endre Horvat i župnik domaćin preč. Josip Pekanović./Z. Gorjanac/

Krizma za tri generacije u Sonti

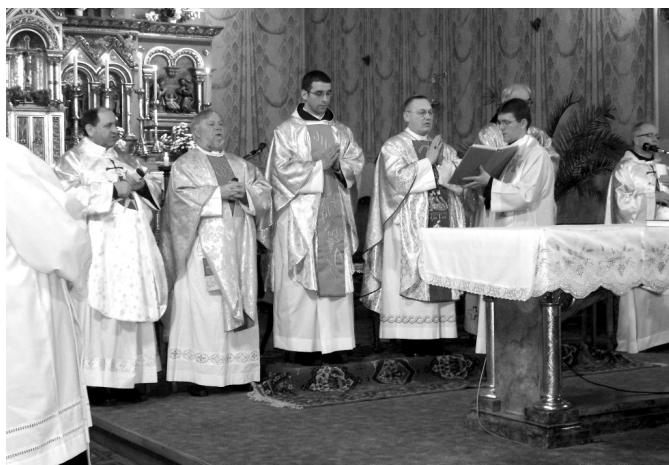
U nedjelju, 27. travnja, subotički biskup mons. Ivan Pénzes podijelio je sakrament svete Potvrde krizmanicima u Sonti. Krizmu je primilo više od sedamdesetero djece VI., VII. i VIII. razreda, polaznici vjeronauka u OŠ "Ivan Goran Kovačić" u Sonti i nekoliko vjernika starijih od njih, koji iz raznih razloga ovaj sakrament nisu primili skupa sa svojom generacijom.

Krizma je podijeljena za vrijeme misnoga slavlja, koje je predvodio biskup, a suslavili su tajnik Biskupije preč. Mirko Štefković, arhiprezbiter podunavskog arhiprezbiterata preč. Jakob Pfeifer, sončanski župnik vlč. Dominik Ralovsky i sviljevački župnik vlč. Károly Orcsik. Crkva Sv. Lovre toga je dana bila bogato urešena cvijećem i starinskim čilimima, a blizu 80 krizmanika bilo je obučeno u sončanske narodne nošnje. Ovu prekrasnu sliku uokvirila je puna crkva vjernika i nadahnuto pjevanje crkvenoga zbara, praćeno svečanim tonovima velikih orgulja, koje samo povremeno, u povodu najvećih blagdana, svira sin pokojnoga kantora Siniša Poturica. Svetlo u duši krizmanika i križ na čelu, uz riječi krizmatelja "Primi pečat Dara Duha Svetoga", desna ruka kuma na ramenu kumčeta, pozdrav mira u vidu laganoga udarca krizmatelja po obrazu krizmanika trasiraju put vjere krizmanika za cijeli život. Ovaj sakrament prima se jednom zauvijek i ne može se više ponavljati. Podrška krizmanicima na putu vjere bila je Molitva vjernika okupljenoga puka, a završni blagoslov biskupa na svečan je način popratio jedno veličanstveno slavlje. Na koncu, vlč. Dominik Ralovsky je zahvalio svima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos ljepoti ovoga dana, te pozdravio posebice pozvane goste: predsjednika općine Apatin dr. Živorada Smiljanića, ravnatelja OŠ "Ivan Goran Kovačić" iz Sonte prof. Zvonka Tadijana i tajnika MZ Sonta Tomislava Silađija. /Ivan Andrašić/

Sombor: Ređenje Zlatka Pletikosića za svećenika

Karmeličanin br. Zlatko Pletikosić zaređen je 20. travnja za svećenika u svojemu rodnomu gradu Somboru, u karmeličanskoj crkvi Sv. Stjepana kralja. Zaredio ga je subotički biskup mons. Ivan Péñzes uz kojega je koncelebriralo dvadesetak karmeličana Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa, na čelu s provincijalom o. Jakovom Mamićem te desetak svećenika Subotičke biskupije.

U prigodnoj propovijedi o. Vjenceslav Mihetec iz zagrebačkih Remeta, tumačeći simbole i dijelove obreda ređenja, poručio je mladomisniku da bude nepokolebljiv i ustrajan. Slikovito je naglasio kako se Kristov miomiris i danas može širiti ovim svjetom Bogu posvećenim životom, poput mirisa one ciklame koju je on jednom prilikom u osvit zore baš po mirisu uspio naći iako je bila zatrpana smećem.

Za ovo veliko slavlje redovnička zajednica i vjernici Sombora pripravljali su se svečanom trodnevnicom, koju su predvodili mladomisnici karmeličani. To je ustvari bio povjesni događaj somborskog Karmela, jer je za njegove više od stotinu godina duge povijesti ovo bilo prvo svećeničko ređenje i Mlada misa. Velika karmeličanska crkva bila je gotovo do kraja ispunjena vjernicima Somborcima i gostima, koji su ovom prigodom došli zahvaliti Bogu na tako velikom daru. Liturgijsko pjevanje su predvodili združeni zborovi iz Subotice pod ravnanjem **Miroslava Stantića** i orguljskom pratnjom **Kornelija Vizina**.

Otar Zlatko je rođen 10. listopada 1980. godine u Somboru, od majke Eve i oca Đene. Djetinjstvo je proveo u rođnome gradu, dok je kao srednjoškolac boravio u Biskupijskom sjemeništu "Paulinum" u Subotici, gdje je pohađao istoimenu klasičnu gimnaziju. Poslije mature je odlučio stupiti u Karmelski red. Prve zavjete položio je 2001. godine u Karmeličanskom samostanu na Krku, a svećane 2005. godine u Remetama. Bogoslovni studij je završio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Za đakona je zaređen u Remetama 6. listopada 2007. godine.

Dodajmo kako je u Somboru prije 31 godinu bila posljednja Mlada misa, a tri godine prije toga svećeničko ređenje. **"Bogu, koji snagom u nama djelatnom može učiniti mnogo izobilnije nego li mi moliti ili zamisliti – Njemu slava u Crkvi i u Kristu Isusu za sva pokoljenja vijeka vjekovječnoga!"** (usp. Ef 3,20-21) – mladomisničko je geslo o. Zlatka, a ujedno i poticaj Somborcima da ne klonu duhom u molitvama za duhovna zvanja, jer Gospodin daje u izobilju i to baš onda kada najviše treba. /Zv/

Župne tribine u Đurđinu

Travanjska župna tribina u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu održana je 6. travnja. Gost predavač bio je vlč. Predrag Alilović, kapelan u subotičkoj katedrali. Tema njegova predavanja bila je: "Sakramenti-put posvećenja".

Tribini je nazočio lijepi broj vjernika, osobito mlađih. Predavač nas je "proveo" kroz svih sedam sakramenata. Govorio je o onomu što je najvažnije za nas vjernike, da je u svakom sakramentu kojega primamo prisutan sam Bog koji se daruje čovjeku. U raspravi koja je uslijedila, svatko je mogao pitati, svjedočiti o vlastitim iskustvima ili jednostavno podijeliti mišljenje s drugima.

Svibanjska tribina u ovoj župi održana je na blagdan Duhova 11. svibnja. Gošća ove tribine bila je s. Jasna Crnković koja vrši službu katehistice, orguljašice i sakristanke u župi Sv. Roka u Subotici. Sestra Jasna govorila je o darovima Duha Svetoga. Toga dana mnogi mlađi u njenoj župi primili su "pečat dara Duha Svetoga". Ovo svečano i ugodno raspoloženje s. Jasna prenijela je na sve nazočne svojim nadahnutim predavanjem. U đurđinskoj župi sakrament Potvrde podijeljen je 18. svibnja. Ovom tribinom započeli smo tjedan isčekivanja i priprave za "dar koji zadužuje život". /Verica Dulić/

Počela "Dužijanca 2008."

Blagoslovom mладога žita na blagdan sv. Marka 25. travnja, počela je ovogodišnja "Dužijanca" – najveća manifestacija bačkih Hrvata.

Ovaj tradicionalni početak žetvenih svečanosti, koje se protežu sve do kraja kolovoza, u nazočnosti tristotinjak sudionika predvodio je mjesni župnik mons. dr. Andrija Kopilović na njivi pored MZ Verušić nedaleko od Subotice. Na toj istoj čestici će polovicom lipnja biti održano natjecanje risara. Ovogodišnja "Dužijanca" osim već poznatih manifestacija će imati i nekoliko novosti, od kojih je najznačajnija "Mala Dužijanca", tj. svečanost čiji prvi protagonisti će biti djeca. Na "Dužijanci 2008." se očekuje sudjelovanje velikog broja kulturno-umjetničkih društava i predstavnika gotovo svih hrvatskih institucija iz Vojvodine, te iz inozemstva. Ova svećana proslava zahvale Bogu za plodove zemlje, posebice za pšenicu i svagdanji kruh, posljednjih je godina postala zaštitnim znakom hrvatske zajednice na ovim prostorima, kao i grada Subotice. /Zv/

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Spomendan sv. Marka u Žedniku

Kao i svake godine 25. travnja, žednički vjernici su u poslijepodnevnim satima nazočili blagoslovu žita. Ove godine je blagoslov žita bio poseban jer je na istoj njivi gdje je održan blagoslov žita, blagoslovljen i obnovljeni križ krajputaš tzv. Dulićev križ (na ulazu u Stari Žednik kada se dolazi iz B. Topole).

Domaćin njive, na kojoj je blagoslovljeno žitno polje, Marinko Dulić, želio je da ovom prigodom bude blagoslovljen obnovljeni križ. Naime, na tom mjestu su još 1943. godine njegovi preci podigli križ, no Zub vremena učinio je svoje da bi ove godine križ bio obnovljen gotovo u izvornom obliku. Obred blagoslova križa je predvodio mjesni župnik Željko Šipek u nazočnosti velikoga broja vjernika. Župnik se na poseban način zahvalio obitelji Dulić koja je obnovila križ, jer su nam križevi krajputaši dokaz da dokle god ih podižemo i obnavljamo, dokazujemo da nas još ima, napose svima koji svakodnevno prolaze pokraj njega svojim automobilima. Župnik je također pozvao vjernike na stalno zahvaljivanje Bogu za kruh svagdašnji jer ma koliko kukali ipak imamo ono osnovno. /Ž. Š./

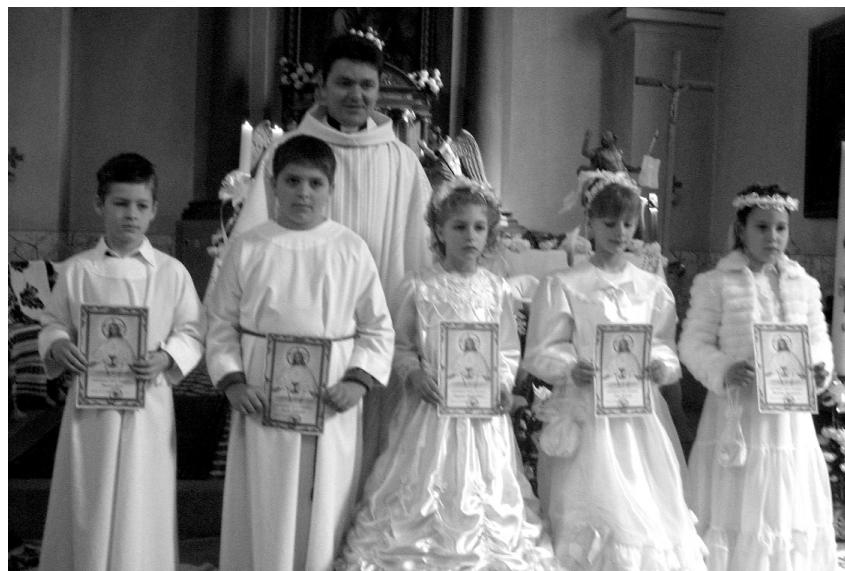
Srebrna misa u Odžacima

U župnoj crkvi Sv. Mihaela arkanđela u Odžacima, 1. svibnja 2008. srebrnu misu proslavio je o. dr. László Német, SVD i novoimenovani biskup Zrenjaninske biskupije.

U nazočnosti obitelji i rodbine, zahvalio je Bogu za dvadeset pet godina svećeništva. Mjesni župnik preč. Jakob Pfeifer je propovijedao na hrvatskom jeziku, dok je o. Lajos Suhajda, SVD propovijedao na mađarskom jeziku. Biskupsko ređenje o. László Németsa zakazano je za 5. srpnja ove godine. /Zv/

Prva pričest u Plavni

U župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni, u nedjelju 27. travnja petero djece: Dajana, Ines, Ivan, Marina i Matteo, primilo je Prvu sv. pričest. Dan prije ovoga događaja upriličena je isporvijed za sve sudionike ove svečanosti i njihove roditelje, a prvi puta su se isповjedili i učenici drugoga razreda osnovne škole. Svečano misno slavlje i podjelu Prve sv. pričesti predvodio je vlc. Josip Štefković, župnik iz Bača.

Ovoga puta euharistijsko slavlje sv. Pričesti u ispunjenoj crkvi nije uzveličao Dječji župni zbor, jer katehistica Karolina Orčić ne djeluje više u našoj župnoj zajednici. Prvopričesnici su lijepo pripremili čitanja, recitacije i molitvu vjernika, a njima se pridružila i jedna majka.

Vlc. Josip je održao i prigodnu propovijed pojašnjavajući riječi Ivanova evanđelja za 6. Uskrsnu nedjelju. *Isus Krist zna da je kod nas Prva sv. pričest i zato nam, među ostalim, poručuje: Ako me ljubite, zapovijedi će te moje čuvati ... Prvopričesnicima još dodaje: Neću vas ostaviti kao siročad, doći ću k vama,* rekao je župnik.

Ovo je bio doista radostan događaj, ali ipak kod mnogih vjernika, iz poznatih razloga, s izvjesnom mjerom sjete. No, pri izlasku iz crkve mnogi župljani su odlučili pridružiti se radovima koje ćemo uskoro započeti na saniranju crkve od vlage, ili pak materijalno pomoći njenu uređenje kako izvana tako i iznutra. Željeli bismo da naša crkva izgleda lijepo, pogotovo jer ove godine obilježavamo 320. obljetnicu doseganja Hrvata Šokaca iz Soli (Tuzla) u ove krajeve, pod vodstvom svećenika franjevaca. Tim povodom, u okviru planiranih manifestacija, HKUPD "Matoš" iz Plavne priredit će 19. srpnja etno-izložbu i folklorni program, a to je prigoda da gosti vide i upoznaju i našu župnu crkvu. /Zvonimir Pelajić/

Novi izgled internetske stranice "Zvonika"

Od polovice travnja aktivirana je redizajnirana i obnovljena internetska web prezentacija našega mjesečnika *Zvonik*, koja se nalazi na web adresi: www.zvonik.org.yu.

Osim dosadašnjih sadržaja kao što su najnoviji broj *Zvonika* te arhivirani brojevi, na novoj internetskoj stranici *Zvonika* mogu se naći i aktualnosti i najave događanja u Subotičkoj biskupiji, potom informacije o povijesti lista, Uredništvu i Uredničkom vijeću, prijedlozi korisnih linkova te prigodne molitve u rubrici Duhovnost.

Zv

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Hodočašće u kapelu sv. Antuna Pustinjaka na Feliću kod Bača

Kada se od Bača krene prema Dunavu na jug, u šumi s desne strane zapuštene Mostonge dolazi se na zanimljivo mjesto. Tu su dugi niz godina na drugi dan Duhova dolazili brojni vjernici ovoga, pa i drugih krajeva. Ovdje se, naime, u gustoj šumi na maloj ravnici nalazi zidana stara crkva posvećena sv. Antunu Pustinjaku. Dugo je vremena bila napuštena. To je stara građevina koja potječe iz kasne gotike, to jest iz konca 15. stoljeća.

Bački župnik, vlač. Josip Štefković, obnovio je prošle godine tradiciju misnog slavlja i u ovoj kapeli. Tako je i ove godine na svetkovinu BDM Majke Crkve, 12. svibnja, pred kapelom na otvorenom prostoru, slavljena sveta misa u nazočnosti blizu dvjesto vjernika iz svih okolnih mjesta a naročito Plavne i Bača.

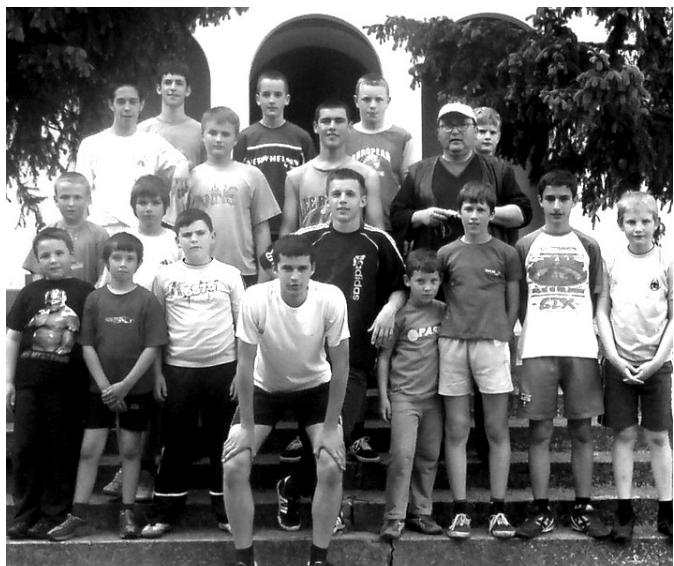
U zajedništvu s dekanom preč. Marijanom Dejom, župnikom iz Selenče, te vlač. Josipom Kujundžićem, župnikom iz Vajske, svetu misu predvodio je mjesni župnik. Prigodnu propovijed održao je vlač. Kujundžić, osvrnuvši se osobito na lik Blažene Djevice Marije, te na ulogu darova Duha Svetoga u kršćanskom životu nadahnutom primjerom Blažene Djevice.

Okupljeni vjernici imali su jedinstveni duhovni doživljaj liturgije u povezanosti neba i zemlje, prožet veselim cvrku tom raznih šumskih ptica i predivnim mirisom šumskih bagrema. Na iznenađenje sviju, na koncu misnog slavlja nazočnima se obratio i preč. Marijan, kojemu se odjedanput vratio izgubljeni glas. On je pozvao na molitvu Blaženoj Djevici, koja je ujedno svima nama i putokazom na životnom putu.

Zvonimir Pelajić

Žednički ministranti u Sonti i Đurđinu

Poznato je da se mora ispuniti ono što je obećano. Isto je to iskusio i žednički župnik Željko Šipek, zahvaljujući kojemu smo u subotu 29. travnja krenuli na obećano kupanje u Sombor, a potom smo otišli i do Sonte gdje nas je lijepo ugostio naš domaćin vlač. Dominik Ralbovsky. Nakon što smo se obilato nahranili, razgledali smo crkvu a potom se zabavili uz razne igre. Oduševilo nas je kako vlač. Dominik

igrat basket. Uz igru sve brzo prođe pa je tako prošao i naš susret. Zahvalni smo Zoranu Majlatu koji nas je vozio svojim kombijem na ovaj susret.

Nedugo zatim uslijedio je naš susret s đurđinskim ministrami, u nedjelju 4. svibnja. Dugo su nas Đurđinčani izazivali u nogometu i napokon smo odigrali iščekivanu utakmicu. Sudac nam je bio đurđinski župnik Lazar Novaković koji je korektno sudio. A tko je pobijedio? Zar sumnjate!? Sve u svemu, družili smo se i bilo nam je lijepo. Sretni smo da će uskoro biti i Susret ministranata na Bunariću. Vidimo se!

Žednički ministranti

Odgoj za pastoral mladih

Pastoral mladih u Republici Češkoj počiva na "dvama krilima". Sačinjavaju ga razne aktivnosti i događanja koje organizira "Sekce pro mladež" (Povjerenstvo za pastoral mladih Češke biskupske konferencije) a odvijaju se kroz DCM (Dijecezansko-biskupijski centar za mlade) i DCŽM (Dijecezansko-biskupijski centar života mladih).

o. Vit Zatloukal, odgovoran za pastoral mladih i mons. František Radkovsky, član ČBK

Upravo su gore spomenuti centri novost i značajno obilježje pastoralu u Češkoj. Prvi takav centar-dom je nastao providnošću Božjom u Přichovicama još za vrijeme komunizma 1979. godine i polako se razvijao. Nakon pada komunizma 1989. postepeno se vidjelo da je iskustvo u domu jako značajno i da je moguće otvarati takve centre u ostalim biskupijama. Tako je iskustvo u Přichovicama postalo inspiracija za pastoral mladih u Češkoj.

DCŽM je župa-dom osnovan uz biskupovo dopuštenje, uvijek otvoren za mlade, a u njemu živi svećenik i tim mladih (volonteri na tri godine). Život u DCŽM ima svoja pravila i omogućava širok pastoral mladih. Za rad u centrima Češka biskupska konferencija (ČBK) organizira ŠFK (studijsko formacijski tečaj u trajanju od dvije godine), u kojemu osposobljava svećenike i laike za pastoral mladih i za rad u centrima. Apsolventima ovoga tečaja omogućava se daljnje školovanje.

Na spomenutom usavršavanju i školovanju su iz Subotičke biskupije sudjelovali župnik iz Sonte vlač. Dominik Ralbovsky i katehistica Kristina Ralbovsky. Nakon dvije godine uspješno su završili ovu formaciju i dodijeljeno im je priznanje o sudjelovanju, koje je uručivao mons. František Radkovsky. Čestitamo im na ovom uspjehu i nadamo se da će znanjem i iskustvom stečenim na školovanju moći pridobijeti poboljšanju pastoralu mladih Subotičke biskupije.

Vaclav Vacek

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Peta obljetnica grkokatoličkog Egzarhata

Na blagdan Fatimske Gospe, 13. svibnja, u svećtu Vodica kraj Ruskog Krstura proslavljena je peta obljetnica od osnutka Apostolskog egzarhata za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori. Vladika biskup mons. dr. Đuro Džudžar predvodio je svetu liturgiju u koncelebraciji devet biskupa i dvadesetak svećenika istočnog i zapadnog obreda.

Skoro stope deset godišnje svetište prihvatio je toga dana mnoštvo vjernika grkokatolika, koji su skupa sa svojim klerom na dan proštenja svetišta došli proslaviti mali jubilej svoga Egzarhata. U propovijedi mons. Džudžar je izrazio svoju zahvalnost Bogu za milosti koje je dragi Bog u proteklih pet godina udijelio njegovom stаду. On je zatim pozvao vjernike da se utječu zagovoru Blažene Djevice Marije, kako bi i dalje ostali vjerni svojoj vjeri i usred poteškoća današnjega vremena. Na kraju svete liturgije okupljenima su se obratili Apostolski nuncij u R. Srbiji mons. Eugenio Sbarbaro i beogradski nadbiskup i metropolit mons. Stanislav Hočevar.

Nakon dvoipolsatne liturgije uzvanici su se okupili kod zajedničkog stola u radosnom zajedništvu. /Zv/

Proštenje u župi Marija Majka Crkve u Subotici

Svečanom večernjom svetom misom koju je na blagdan Marije Majke Crkve, 28. svibnja, u istoimenoj subotičkoj župi predslavio generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin u koncelebraciji s desetak svećenika grada i okolice, proslavljen je župno proštenje. Za ovaj blagdan, vjernici župe pripravljali su se devetnicom, čija tema je bila "Marija u Svetom pismu". Tijekom devet dana svetoj misi s prigodom propovijedi prethodila je molitva krunice.

U svojoj propovijedi mons. Večerin je govorio o materinstvu Blažene Djevice Marije, Majke Gospodina našega Isusa Krista i Majke Crkve, te o materinstvu kao uzvišenom misteriju. Govoreći o Mariji on je naglasio kako ona nije "Majka našega Spasitelja samo u onom užem smislu, tj. da je njegovo tijelo od njezina tijela i njegova krv od njezine krvi, da je on kost od njezine kosti, nego da ju je Bog još dublje i šire uključio u plan spasenja. Uključio ju je u povijest spaseњa, uključio ju je u Crkvu. Jasno Isus s križa govoril: Ženo! Evo ti sina! Evo ti majke." – rekao je propovjednik. Zaključujući, on je ustvrdio da kao što "svaka majka u obitelji ima svoj poseban odnos i službu tako i Marija služi obitelji Crkve, kao što majka služi svojoj obitelji izgaranjem čitave sebe, stalnim svojim predanjem i često obiljem svojih skrivenih i nepoznatih patnji".

Misu proštenja svojim pjevanjem uzveličao je župni zbor pod ravnateljem Miroslava Stantića. Ekipa Radio Marije omogućila je svojim slušateljima da putem radio valova sudjeluju na tom svečanom slavlju. /Zv/

Smjeti ili moći, pitanje je sad

"Smije li čovjek sve što može?" – tema je predavanja koje je u okviru Kršćanske tribine grada Subotice u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće 14. svibnja u 20 sati održao dr. Tonči Matulić, profesor moralne teologije i socijalnog nauka Crkve na zagrebačkom Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

Suorganizatori ove tribine posvećene bioetičkom tumaćenju preobraženja znanosti, društva i općeljudskog pogleda na svijet bili su Teološko-katehetski institut i Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice, te preč. mr. Andrija Anišić u ime Kršćanske tribine grada Subotice. Zanimljiva tema privukla je veliki broj slušatelja, među kojima više liječnika i medicinskih djelatnika, te predstavnike Srpske Pravoslavne Crkve.

U uvodnom dijelu svoga predavanja dr. Matulić je pozvao na divljenje otajstvenom Božjem daru života. Za nas vjernike, ljudski je život eminentno teocentričan i kristocentričan, te ga u tome svjetlu kao vjernici promatramo i s bioetičkog stanovišta.

U razradi teme predavač je povlačio paralele između metamorfoze znanosti – koja se od traženja istine i zakonitosti stvorenoga svijeta okrenula isključivo tehničkoj primjenjivosti – i današnjega društva. Činjenica je da visoki standard i kvalitetu današnjega života dugujemo i znanstveno-tehničkom razvitku, ali oni nikako ne smiju biti isključivi kriteriji vrednovanja života uopće. Nažalost, ekonomsko-tehnološki napredak ima jednu obrnuto proporcionalnu negativnu nuspojavu, a to je duhovno i moralno propadanje – naglasio

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Dove – spoj tradicije i religioznosti

Svetkovina Duhova ili kako se u narodu ovaj blagdan još naziva *Dove*, proslavljena je 11. svibnja u svim župama. Na osobit način mlade članice HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta odjevene u narodnu nošnju, uljepšale su ovu svetkovinu kraljičkim pjesmama u župi Srca Isusova u Tavankutu.

Značaj ovoga blagdana za ove mlade djevojke je bio utočište veći, jer su odmah nakon svete mise krenule put Gorjana pokraj Đakova, na manifestaciju posvećenu upravo "Ljeljama". Na poziv KUD-a "Gorjanac", Tavankućanke su pošle prikazati ovdašnji običaj Kraljica i pohoditi ovu religiozno-kulturnu manifestaciju. S manjim razlikama ovaj običaj se njeguje i u drugim krajevima.

Domaćini ovoga naselja govore da običaj Ljelja u Gorjanima datira iz 1898. godine, opisujući da je ranije svaki kralj imao svoju kraljicu. Kraljice su išle u paru a ako ih je bio neparan broj, prvo bi išla tri kralja ili tri kraljice a ostale kraljice su išle u paru. U povorci bi najprije išli kraljevi a za njima kraljice. Kraljice bi bile poredane po visini. U povorku Ljelja također su bili uključeni i "prosjaci", dva momka odjevena u narodnu nošnju koji su nosili košaru u koju bi domaćini stavljali darove.

Običaj je da Ljelje budu odjevene u narodnu nošnju na svetoj misi, a nakon toga pred crkvom plešu kolo i pjevaju pjesme. Zatim bi išle k župniku, pa liječniku i učiteljima, a nakon njih išle bi po cijelom selu i navraćale u svaku kuću gdje bi bila otvorena vrata. Ovakav običaj je očuvan i do danas s malo izmjena. Ljelje nakon svete mise idu k župniku, a zatim u domove žitelja koji žele ugostiti ove djevojke i primiti u domove običaj koji datira iz davnih vremena. U ljetotipu preplitanja religioznog i tradicijskog, duboko svjesni ovovremenog načina življenja ali i odgovornosti koju svatko od nas nosi, tražili smo odgovor na pitanje, jesu li uvijek i svagda vrata našega srca otvorena "Ljeljama". /L. S./

Mjesečna događanja u subotičkom Caritasu

Svakog mjeseca u klubu subotičkoga Caritasa održavaju se različita događanja i predavanja. Po treći put se održavaju predavanja o socijalnoj skrbi starih i osoba u potrebi. Prva dva predavanja bila su u veljači i ožujku, a 17. travnja održano je predavanje na temu "Doživotno sklapanje ugovora o skrbništvu". Predavačica je bila socijalna radnica **Dragana Vuković**. Tema je bila poučna, osobito za same volontere Caritasa, budući da se na terenu susreću sa sličnim pitanjima a odgovore često ne znaju. U svibnju će ponovno biti održano slično predavanje na koje pozivamo sve koji žele nazociti i slušati ova korisna predavanja.

Djelatnici i volonteri subotičkoga Caritasa 18. travnja su išli na redovite godišnje duhovne vježbe koje se redovito održavaju u Totovom Selu. Neke od tema bile su: "Zašto čovjeku treba mir i tišina?", "Kako nas bolest i patnja može nečemu naučiti?", "Kako se postiže duhovni mir?", "Priprema na put, ili naći se u nekoj nepredviđenoj situaciji". Spomenute i sve druge teme prateće su iscrpnom raspravom. Predavači su bili **vlč. Josef Vogrinčić** i **vlč. József Mellár**, direktori zrenjaninskog Caritasa. Na kraju predavanja djelatnici i volonteri Caritasa su pogledali film o Majci Terezi, a drugoga dana susreta slavili su skupa svetu misu. Nakon povratka svojim kućama, sljedećeg tjedna nastavili su s uobičajenim radom sa starima koji ih uvijek rado čekaju, a oni im prilaze s osmijehom.

Rozika Mikulić, volonterica

je predavač. Zato je potrebno tražiti ravnotežu između razvjeta, koji je u sebi dobar, i čovjekova duhovno-moralnog dobra. To znači da kriteriji vrednovanja općeljudskog napretka ne mogu biti samo učinkovitost i kapital, nego nužno i naravni zakon providnosno upisan u harmoniju stvorenoga svijeta. Stoga čovjek mora spoznati da ga taj zakon i njegov Zakonodavac nadilaze, da su iznad njega, kako bi razumio zašto danas ne bi smio sve ono što mu je postalo moguće – zaključio je predavač.

Nakon više pitanja nazočnih tribina je zaključena s obećanjem organizatora da će ubuduće češće priređivati slična predavanja, te da će zbog velike zainteresiranosti i aktualnosti tematike u skorije vrijeme biti organiziran i interdisciplinarni bioetički simpozij. /Zv/

Renovirana kapela Svetog Roka u Subotici

Svečanost u povodu završetka radova na obnovi subotičke kapele Svetoga Roka, koji su provedeni u akciji pod sloganom "Svijetla godina", održana je 9. svibnja navečer. U svečanoj atmosferi, uz zvuke ozbiljne glazbe, nazočni su mogli uživati u sjaju obnovljene kapele.

Prema riječima direktora Ravnateljstva za izgradnju općine Subotica **Dragana Trklije**, kapela Svetog Roka je nakon mnogo godina neodgovarajućeg održavanja i neopravdane zapuštenosti, doživjela da radovi na ovoj kapelici započnu u rujnu 2007. godine obnovom pročelja i oluka. Akcija je nazvana "Svijetla godina" zbog toga što su značajna sredstva iz općinskog proračuna odvojena i za obnavljanje rasvjete u gradu. U okviru toga, akcent je stavljen na osvjetljavanje svih crkvenih i sakralnih objekata u Subotici. Tako je skupa s obnovom pročelja, postavljeno i odgovarajuće osvjetljenje ovog objekta.

Sredstva koja je općina uložila u ovu obnovu iznose 4 milijuna 200 tisuća dinara. Potrebno je još vratiti krov u izvorno stanje i tada će obnova vanjskog dijela kapele biti dovršena.

Na mjestu gdje je prije točno 270 godina sagrađena prvobitna kapelica od nabijene zemlje, danas стоји kapela koja je izgrađena 1874. prema projektu arhitekta **Titusa Mačkovića**. Stoga je ovo i svojevrsna obljetnica.

Kako se ove godine navršavao ravninu sto godina od početka gradnje Gradske kuće, Ravnateljstvo za izgradnju općine Subotica je odlučilo postaviti osvjetljenje Gradske kuće kao poklon Subotičanima za Dan grada u rujnu.

Subotičani i danas poštuju franjevačkog sveca svetog Roku, istina u nešto manjoj mjeri nego ranije. Za starije katoličko stanovništvo 16. kolovoza je zavjetni dan jer smatraju da je sveti Rok zaštitnik Subotice.

Dan svetoga Roka, kao zavjetni blagdan, ustanovljen je 1738. godine kada je u gradu harala kuga, "crna smrť". Po predaji, epidemija kuge je prestala 16. kolovoza 1738. godine i Subotičani su na prijedlog franjevaca, započeli izgradnju zavjetne kapele. /www.suboticadanas.info/

Siniša Jurić

Bogat glazbeni život

Slavljenički koncert "Pro musicē"

Subotički Kamerni zbor "Pro musica" proslavio je 6. 05. svečanim koncertom 40 godina njegovanja zborskog pjevanja. Dirigent je bio Csaba Paskó.

Bila je to večer glazbe, prisjećanja na nezabovljene događaje iz života zabora, slikom, riječju, pjesmom. Gost je bio **prof. Aurel Tilai**, dobitnik Listove nagrade, dirigent zabora iz Pečuha. Svoj prilog o glazbi poslao je i **prof. dr. Miodrag Šuvaković** sa Fakulteta muzičke umjetnosti u Beogradu. U programu su sudjelovali i dječji zbor "Vinea Regis" iz Bačkih Vinograda, Garden kvartet, Timea Dulić i Noemi Utaši. Posebno je dirljiv bio izlazak bivše dirigentice **mr. Gabrielle Égető**.

Ovom prigodom zbor je zahvalio svim svojim dobročiniteljima uručivši im zahvalnice. /K. Č./

Koncert Maria Perestegija u Subotici

U subotičkoj katedrali Sv. Terezije Avilske, 8. svibnja, koncert je održao mladi hrvatski orguljaš Mario Perestegi pod nazivom "Recital na orguljama".

Perestegi je izveo djela J. S. Bacha, J. Bajamontija, K. Odaka, A. Klobučara, C. Saint-Seansa i E. Gigouta. Mario Perestegi završio je post-diplomski studij na Ljubljanskoj akademiji za glazbu, gdje je trenutačno izvanredni profesor. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu

predaje estetiku glazbe i organografiju. Uz veliki broj solističkih i komornih koncerata koje izvodi u Hrvatskoj, do sada je nastupio u Sloveniji, te u mnogim evropskim gradovima, Australiji i SAD-u.

Organizator koncerta bio je Generalni konzulat R. Hrvatske u Subotici, u čije je ime publiku pozdravila konzul gerant **Ljerka Alajbeg**. /Zv/

Koncert zbara "Collegium Musicum Catholicum"

Komorni zbor "Collegium Musicum Catholicum" održao je u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske 17. travnja svoj koncert, u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović".

Na programu je bilo sedam djela skladatelja Albe Vidakovića te nekoliko djela stranih autora: Bacha, Haydna i Gorczickia. Uz zbor je nastupio i instrumentalni ansambl kojega čine: **Tamás Kis** i **Slobodan Stefanović** – violine, **Viktor Molnar** – violončelo, a za orguljama je bio **Kornelije Vizin**. Zborom je ravnalo zborovođa Collegiuma **Miroslav Stantić**. /Zv/

Koncert subotičkih zaborova 2008.

Katolički Institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" organizirao je po XII. put koncert subotičkih zaborova u katedrali-bazilici svete Terezije Avilske u Subotici u četvrtak, 15. svibnja. Na koncertu je nastupilo pet zaborova a otvorio ga je predsjedavajući Institut mons. dr. Andrija Kopilović.

Ova je manifestacija počela kao susret onih koji svojom glazbom slave Boga i njeguju Lijepo, u čemu nije bila važna nacionalna, vjerska ili jezična pripadnost, podsjetio je dr. Kopilović. Stoga je ovaj koncert dobio i ekumensku dimenziju jer na koncertu nastupaju osim katoličkih, pa i gradskih, i pravoslavnih zaborova, a ove godine i reformati.

Iako je ove godine nastupilo samo pet zaborova, koncert je pokazao da je važno njegovati ovu vrstu zajedništva i međusobnog "slušanja". Valjalo bi promisliti što promijeniti ili ponuditi kako bi se povećao broj zaborova. Možda je broj glazbenih priredbi velik u gradu, ali ovaj bi koncert svakako trebalo sačuvati zbog specifičnosti i sudionika i razloga okupljanja pjevača.

Na koncertu su nastupili: Mješoviti zbor udruženja penzionera, Zbor župe Marija Majka Crkve, Zbor Reformatske Crkve, Crkveni hor pri hramu Vaznesenja Gospodnjeg "Slavenska" i Komorni zbor "Collegium Musicum Catholicum".

U ime organizatora dr. Kopilović je svim sudionicima podijelio diplome.

Na kraju koncerta svi zaborovi zajedno su otpjevali "Canticorum Iubilo" G. F. Handela. /K. Č./

Okrugli stol o Šokcima i Bunjevcima

U Osijeku je 15. svibnja održan međunarodni okrugli stol pod nazivom "Urbani Šokci i Bunjevci 3" u organizaciji Šokačke grane i pokroviteljstvom Grada Osijeka.

(Fra Beato Bukinac i njegovo djelo), **prof. dr. sc. Jasna Melvinger** (Ilijia Okrugić-Srijemac i Ivan Antunović), **Milovan Miković** (O rukopisnom i životnom stilu Blaška Rajića), **Stevan Mačković** (Život i djelo dr. Matije Evetovića kao paradigma položaja Bunjevaca u Subotici), **Alojzije Stantić** (Tri generacije Bešlić), **Marija Šeremešić** (Znameniti Šokci iz Baćkog Monoštora: o. Ladislav Marković i o. Ivan Keravin).

U ime Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici, ovom je skupu nazočila i konzul gerant **Ljerka Alajbeg**. Skupom je ravnala **mr. sci. Vera Erl**, predsjednica "Šokačke grane" iz Osijeka. /Zv/

Vijest s putovanja HKPD "Matija Gubec"

U nedjelju 11. svibnja u Gorijanima je organizirana smotra izvornoga folklora pod nazivom "Legenda o Ljeljama". Na toj manifestaciji sudjelovale su četiri folklorne skupine, među kojima je bila i skupina HKPD-a "Matija Gubec" iz Tavankuta.

Domaćini su prije programa prikazali svoje stvaralačke vještine kroz izložbu fotografija njihovih običaja, ukrasnih krevetnina od šlinga i vratila na kojemu se sve to izrađuje. Program je započeo mimohodom ulicama sela. Nakon mimohoda, program je nastavljen u Vatrogasnom domu gdje je najprije nastupio HKUD "Seljačka sloga" s igrama iz Baranje (RH). Nakon toga je nastupio HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta (Vojvodina) koje je predstavilo običaje kraljičkih pjesama koje su se pjevale po selima na blagdan Duhova – "Dova". Zatim je nastupila "Kompanija" iz Blata s otoka Korčule (RH) koja se predstavila običajima mačevanja i junačenja s njihova područja. Na samom kraju programa su se predstavili domaćini, KUD "Gorijanac" iz Gorijana sa svojim nadaleko poznatim "Ljeljama".

Boris Godar i Lidija Sarić

Nove knjige

Sjetim se Ane, Lazar Novaković

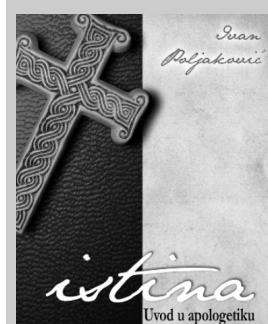
Subotica, 2008.

U nakladi katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici, iz tiska je izašla treća knjiga Lazara Novakovića pod nazivom *Sjetim se Ane*. Zbirka meditacija sadrži četrdeset i šest priča o životu, o njegovim nijansama. Ova, treća knjiga, bogatija je za deset novih, koje su redovito objavljivane u katoličkom mjeseca Zvonik. Nakon dva izdanja sabranih meditacija *Pismo(a) Isusu* (1. izd. 2001, 2. prošireno izd. 2003.), pisac nudi čitatelju mogućnost ponovnog susreta jer sadržaji ne zastarijevaju. Knjiga je obogaćena ilustracijama Marije Kovač iz Sombora.

Istina - Uvod u apologetiku, Ivan Poljaković

Izdavač: Novum, Zagreb, 2008.

Nekadašnji Subotičanin, sada živi i radi u Hrvatskoj, Ivan Poljaković, izborom naslova i podnaslova svoje knjige, naznačio je problematiku koju želi ovdje obraditi. U djelu *Istina* autor je prikazao najvažnije teme i pitanja koja se odnose na katoličku vjeru. Riječ je o temeljnim istinama koje se odnose na Boga, na Crkvu, na Objavu i na važna moralna i etička načela katoličke vjere. To su istine koje su svoju vjerodostojnost pokazale i dokazale kroz burnu kršćansku povijest. One su toliko svojstvene ne samo kršćanima i katolicima, nego i ljudima koji to žele biti u pravom smislu te riječi.

Od samog nastanka kršćanstva i tijekom njegova odrastanja i sazrijevanja, za ove istine se trpjelo i umiralo. O tome sveđoči silna vojska mučenika i svetaca koji su postali takvima samo zato što su do kraja htjeli i željeli ostati vjerni neupitnim kršćanskim istinama.

Ivan Poljaković je i u *Zvoniku* objavio nekoliko članaka iz apologetike te mu čestitamo na ovoj vrijednoj knjizi. /Zv/

Naši pokojnici

IN MEMORIAM

s. M. Aleksandra – Terezija Kokić (1919. – 2008.)

Okrijepljena utjehom svetih sakramenata, blago u Gospodinu preminula je 15. svibnja, s. M. Aleksandra Kokić, u 89. godini života i 65. godini redovničkih zavjeta.

Svetu misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je 19. svibnja u Peić kapeli na Bajskom groblju subotički biskup dr. Ivan Pénzes, a s njim je bilo i dvadesetak svećenika Subotičke biskupije. Uz rodbinu, okupile su se sestre Družbe sestara Naeše Gospe, koje su došle i iz Hrvatske.

Biskup Ivan je dirljivim riječima ocrtao lik pokojne sestre Aleksandre, podsjetivši kako je nebrojeno puta dočekivala svoga biskupa nakon njegova puta riječima: "Stigli ste. Bogu hvala." Jednako je tako, radeći na biskupijskoj porti, svojim upečatljivim glasom presumjeravala telefonske pozive, govoreći mu – Primitate.

Biranim riječima od svoje sestre, u ime Družbe, oprostila se časna majka Nada Šestak. Iz njezina govora izdvajamo životopis s. Aleksandre.

U Bačkoj ravni – gradu Subotici, u pobožnoj i skromnoj obitelji Ivana i Ane (rođ. Miković), rodila se kćer Terezija 16. kolovoza 1919., a drugi je dan u crkvi sv. Terezije primila sakrament krštenja. Uz svoje šestero braće i sestru provedla je sretno djetinjstvo. Rado je pričala dječje zgode, nepodopštine koje je znao prirediti njezin stariji brat Aleksandar koji je prije nje čuo tajanstveni Božji poziv i odazvao mu se postavši svećenik Subotičke biskupije. Terezija je uspješno završila žensku zanatsku školu šivanja i krojenja, a u radu je pokazala mnogo smisla i ljubavi. Godine 1939., u svojoj zreloj dobi, došla je u devetnaestoj godini u samostan, u Družbu sestara "Naeše Gospe", i započela svoju redovničku formaciju.

U novicijat je primljena 15. kolovoza 1942. To je bio jedan od najbrojnijih novicijata – s čak 9 novakinja. Na svetkovinu Velike Gospe 1943. godine položila je prve zavjete. Nakon položenih prvih zavjeta s novim imenom – s. Aleksandra – odlazi u Sopot, potom u Dobrnu. Godine 1947. odlazi za kuharicu u župu sv. Blaža, u Zagrebu, odakle je 1952. premeštena u novu kuću Maticu na istu dužnost. Zatim 1954. godine, opet u svojstvu kuharice, odlazi u Suboticu, a 1958. u Garešnicu. Potom je 1965. godine premeštena u novu kuću u Remetama, u kuću novicijata koja je vrvila od mladosti, elana i želje naslijedovati Krista po karizmi Sestara "Naeše Gospe". Ondašnje novakinje se rado sjećaju s. Aleksandre, spominjući njenu dobroćudnost, vedrinu, marljivost, požrtvovanost, samozaštajnost i nenametljivost. Voljela je mlade sestre, a njeno znanje koje se rađalo iz života, iz promatranja i razmišljanja, bilo je pouka za život mlađem naraštaju. Jednostavno, s. Aleksandra bila je osoba koja je živjela dobro i s kojom se dobro i lijepo živjelo u zajedništvu.

Godine 1980. došla je u Suboticu, u Biskupiju, na službu vratarice i vjerne čuvare Biskupskog dvora. Tu je ostala do svoje smrti, radeći koliko joj je dopušтало njeno krhko zdravlje. Nikada se nije žalila na druge, na posao, na okolinu. Bila je tu, na porti, iz dana u dan, iz sata u sat, u svakom trenu. Je li samo pozvonilo, mogli smo čuti sitne i brze korake s. Aleksandre. Osmijeh i srdačna dobrodošlica svima i svakome.

Imala je spretne ruke za krojenje i šivanje te je rado s ljubavlju uz portu činila takve usluge svima kojima je to bilo potrebno: svećenicima, sestrama i sjemeništarcima. /.../

Izkrenu, kršćansku sućut izričem sestri naše s. Aleksandre Margici, nećacima i nećakinjama, te svoj rodbini i priateljima.

A s. Aleksandri, koja nas je punih 89 godina grijala toplim sjajem svojih vedrih očiju, želim i molim radostan susret s Njenim Zaručnikom, kojega neka cijelu vječnost radosna slavi i hvali.

U raj poveli te anđeli, draga naša s. Aleksandra. /Zv/

trešnjom" u poznatom isusovačkom vrtu, bila je prigoda za oživljavanje mnogih uspomena iz bogoslovskog i studentskog života. Odlučeno je da se takav susret, s neznatnim izmjenama u samoj organizaciji, održava ubuduće svake godine.

Bivši jordanovački đaci susreli su se dosada u manjem ili većem broju u Tavankutu, Čitluku, Batini, Olaszu (Mađarska), no ovo je bio njihov prvi susret u Kolegiju Družbe Isusove u kojem su proveli godine svoga studija i svoje formacije za svećenike. /A. A./

Proslava spomendana sv. Josipa Radnika na Karaburmi u Beogradu

Spomendan sv. Josipa Radnika kojega Crkva slavi 1. svibnja, proslavljen je toga dana na beogradskoj Karaburmi u župi Sv. Josipa Radnika. Misno slavlje za vjernike-hodočasnike iz beogradskih župa i okolice, predslavio je beogradski nadbiskup i metropolit mons. Stanislav Hočevar u koncelebraciji dvadesetak svećenika.

njegove svete volje. No, nuncij je također naglasio kako u današnje vrijeme rad i njegov cilj zarada postaju iznad Božjih i ljudskih prava i pravila, što vodi u nemilosrdno iskoristavanje radnika koji često rade za minimalnu plaću ili čak nisu niti plaćeni, zaključio je nuncij. U prigodnoj propovijedi, mons. nadbiskup Hočevar je istaknuo Josipovu spremnost vršiti Božju volju. Govoreći o kušnjama kroz koje je prolazio sv. Josip, propovjednik se zapitao kakav primjer današnjim mladim bračnim parovima koji ponekada gledaju u djetetu samo teret, daje sv. Josip. U tom smislu je rekao kako je dijete uvijek Božji dar i s njime dolazi Božji blagoslov. Stoga se *naše obitelji moraju pouzdavati u Boga, pa će rado primati djecu iz Božih ruku. Smisao ljudskoga života pa i bračnih supružnika jest u tomu da žive po Božjoj volji i na taj način se spase*, zaključio je propovjednik.

Župa Sv. Josipa Radnika na Karaburmi utemeljena je 1. siječnja 1972. godine. Naime, dr. Gabrijel Bukatko, nadbiskup beogradski i apostolski administrator banatski, izdao je u Beogradu 31. prosinca 1972. g. pod brojem 421/71 listinu o osnutku nove župe Sv. Josipa Radnika. Za prvoga župnika odnosno upravitelja je bio imenovan tadašnji župnik župe Krista Kralja Herman Habić s kapelanom Francom Jamnikom. Godine 1975. bila je sanirana župna zgrada, jer je zbog loše urađenih temelja i klizavog zemljишta počela pucati. Sadašnji župnik je salezijanac i zlatomisnik don Cyril Zajec. /zn/

László Német novi zrenjaninski biskup

Papa Benedikt XVI. imenovao je o. László Németa novim zrenjaninskim biskupom, objavljeno je priopćenjem tiskovnoga ureda Svete stolice od 23. travnja. Novoimenovani biskup je redovnik Družbe Riječi Božje, a trenutačno je tajnik Biskupske konferencije Mađarske. Na ovoj službi zamjenit će umirovljenoga zrenjaninskog biskupa mons. László Húzsvára.

O. Német je rođen 7. rujna 1956. godine u Odžacima. Maturirao je u malom sjemeništu "Paulinum" u Subotici. Godine 1977. stupa u Družbu Riječi Božje te u poljskome gradu Pienieznu pohađa bogoslovni studij. Vječne redovničke zavjete položio je 1982., a za svećenika je zaređen 1983. godine. Od 1985. do 1987. boravio je u Rimu na postdiplomskom studiju, a 1994. postigao je doktorat iz dogmatike na Papinskom sveučilištu Gregoriana. Kao redovnik je

Nazočne je na početku pozdravio apostolski nuncij u R. Srbiji mons. Eugenio Sbarbaro, govoreci o značaju rada i molitve u životu svetoga Josipa. Naglasio je da Josipov cilj nije bio rad nego služba Bogu i izvršavanje

Iz života iriške župne zajednice

U subotu 5. travnja iriški župnik Blaž Zmaić nazočio je svetoj misi za pok. s. Ines Kezić u beogradskoj crkvi Krista Kralja. Misu je predslavio beogradski nadbiskup mons. Stanislav Hočevar u koncelebraciji više svećenika (o pokojnoj s. Inez Kezić pisali smo u travanjskom broju *Zvonika*, op. ur.). U nedjelju 6. travnja slavljena je u Vrdniku sveta misa za pokojne članove obitelji Dujmić. Trodnevnicom uz klanjanje i molitvu krunice, pripremali smo se za nedjelju Dobroga Pastira, slaveći na taj svete mise u Irigu, Vrdniku i Šatrinicima u kojemu je toga dana kršten Gabriel Čitneki. Župnik je 16. travnja nazočio sprovodnim obredima omiljenoga vrdničkoga pravoslavnoga paroha arhimandrita Žike Suvajdžića. Sprovodne obrede je predvodio episkop srijemske Vasilije uz veliki broj svećenika i naroda Božjega. U travnju je u Vrdniku služena i sveta misa za pokojnu Katarinu Radonić. Uz crkveno i seosko slavlje na Jurjevo 23. travnja, u Golubincima je zajedno sa svećenicima i narodom svoj imendant proslavio pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem, mons. Đuro Gašparović.

Na 6. vazmenu nedjelju 27. travnja, u Vrdniku smo se oprostili od Kate Zeljko koja je okrijepljena svetim sakramentima preminula u 82. godini života, a na vječni počinak ispratio ju je velik broj vjernika.

U organizaciji Zavoda za kulturu i Savez amatera Vojvodine te Saveza amatera općine Irig, u razdoblju od 10. do 18. travnja održana je XXXVI. Smotra amaterskih kazališta Srijema (Irig, Šid, Nova Pazova, Sr. Mitrovica, Vrdnik, Beočin, Pećinci, Ruma), zvana "FEDAS". U prepuноj dvorani Doma kulture, tijekom svih dana kao i na završnoj večeri, u čast proglašenja pobjednika među gostima je bio i iriški župnik Blaž Zmaić. /F. F./

pastoralno djelovao u Hrvatskoj, na Filipinima, u Poljskoj, Austriji i Mađarskoj. Kao profesor je predavao na učilištu Družbe u Poljskoj, na Filozofsko teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu, na austrijskom teološkom učilištu u Mödlingu, te na učilištu Sapientia u Budimpešti. Nadalje, od 2000. do 2004. bio je suradnikom misije Svetе stolice u Beču pri Uredu Ujedinjenih naroda. Od jeseni 2004. do svibnja 2007. obnaša službu provincialnog poglavara Družbe u Mađarskoj, a od 15. srpnja 2006. pa

danas vrši službu Generalnog tajnika Mađarske biskupске konferencije.

Zrenjaninska biskupija, koja će biti povjerena pastoralnom vodstvu novoimenovanom biskupu, prostire se na 9387 četvornih kilometara. Na tom području živi više od 560.000 stanovnika, od kojih su 63.746 katolici. U njoj djeliće 25 dijecezanskih i 16 redovničkih svećenika. Liturgijski jezik u biskupiji je mađarski. O. Német osim materinjeg mađarskog, govori hrvatski i srpski, a jednako tako i engleski, njemački, talijanski i poljski. /Zv, ika/

Vijesti ukratko

Papa predvodio pogreb kardinala Trujilla

Branio je evanđelje obitelji i kršćanski smisao brčne ljubavi – tim se riječima papa Benedikt XVI. 23. travnja spomenuo predsjednika Papinskoga vijeća za obitelj, kolumbijskog kardinala Alfonsa Lópeza Trujilla, preminulog 19. travnja nakon duge borbe s teškom bolešću. Nakon mise zadušnice koju je služio kardinal

Angelo Sodano, Papa je bazilici Sv. Petra održao propovijed i predvodio pogrebne obrede. Pokojnog kardinala Trujilla papa Ivan Pavao II. imenovao je 1990. godine predsjednikom Papinskog vijeća za obitelj, podsetio je Benedikt XVI. /Radio Vatikan, Križ života/

Izabran novi dekan zagrebačkoga KBF-a

Na 7. redovitoj ovogodišnjoj sjednici Fakultetskog vijeća Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 25. travnja za novoga dekana KBF-a izabran je prof. dr. sc. Josip Oslić, pročelnik pri Katedri za filozofiju, prodekan za organizacijska pitanja i područni studij te predsjednik više odbora i komisija na KBF-u. Nakon redovite predstojeće procedure, službu dekana KBF-a preuzet će s početkom sljedeće akademske godine 2008./2009. Dr. Oslić je rođen 1953. godine u Mihovljanu. Na KBF-u u Zagrebu studirao je od 1972. do 1973. i nastavio filozofsko-teološki studij na TF-u Sveučilišta u Innsbrucku, gdje je 1979. godine postigao magisterij iz teologije i 1980. magisterij iz filozofije. Za svećenika Zagrebačke nadbiskupije zaređen je 1979. Doktorski studij iz filozofije završio je 1983. u Innsbrucku. Od 1988. do 2003. bio je rektor NBS-a. Službu prodekana na KBF-u obavljao je od 1998. do 2001. Od 1995. član je Hrvatskoga filozofskog društva a potom i njegov dopredsjednik u mandatu od 1997. do 1999. Od akademske godine 2005./2006. prodekan je za organizacijska pitanja i područni studij. Predavanja na KBF-u započeo je 1993. godine. Od 1993. bio je viši asistent. U znanstveno-nastavno zvanje docenta izabran je 1997. Za pročelnika Katedre za filozofiju na KBF-u izabran je 1998., a za izvanrednoga profesora 2002. Za kanonika Prvostolnoga kaptola zagrebačkoga i za biskupskog vikara za grad Zagreb imenovan je 2004. /Glas koncila/

Posjet pape Benedikta XVI. SAD-u

Papa Benedikt XVI. je od 15. do 21. travnja bio u pastoralnom pohodu SAD, pod gesmom *Krist naša nada*. U svoj šestodnevni posjet stigao je 15. travnja, a u vojnoj zračnoj luci Andrews dočekali su ga predsjednik SAD-a George W. Bush sa svojom obitelji, te predsjednik američke BK kardinal Francis E. George, apostolski nuncij u SAD-u nadbiskup Pietro Sambi, washingtonski nadbiskup Donald W. Wuerl i drugi dužnosnici.

Uz najviše državne počasti 16. travnja, Svetoga Oca ispred Bijele kuće dočekali su predsjednik SAD-a sa suprugom i predstavnici crkvenog, političkog i civilnog života SAD-a. Benedikt XVI. je izjavio kako je sretan što je gost svih Amerikanaca te kako dolazi kao prijatelj i navjestitelj evanđelja. Tijekom posjeta Bijeloj kući, uime svih Amerikanaca, Papi je 81. rođendan čestitao predsjednik Bush zahvalivši mu na moralnom i duhovnom vodstvu koje pruža cijeloj ljudskoj obitelji. Teme razgovora između Pape i američkog predsjednika bile su: poštovanje dostojarstva osobe, brak i obitelj, odgoj budućih naraštaja, ljudska prava i vjerska sloboda, borba protiv siromaštva i pandemije, naročito u Africi. U svetištu Bezgrješnog začeća u Washingtonu 16. travnja, Papa se obratio biskupima. Govorio je o sablazni svećenika i pedofila, nazvavši to teško nemoralnim vladanjem crkvenih ljudi koji su na taj način izdali svoje svećeničke dužnosti i zadaće. Na kraju obraćanja, Papa Benedikt XVI. je odao priznanje pučanstvu nadbiskupije New Orleans za hrabrost i požrtvovnost uloženu u obnovu stradalog područja od uragana Katrina. U znak molitvene solidarnosti s vjerenicima predao je nadbiskupu Alfredu C. Hugesu srebrni kakež.

Benedikt XVI. predvodio je 17. travnja euharistijsko slavlje na stadionu National's Park u Washingtonu zajedno s 14 kardinala, nekoliko stotina biskupa i oko 1300 svećenika pred 46000 vjernika. Istoga dana susreo se nenajavljeni i sa žrtvama seksualnog zlostavljanja od strane svećenika, u kapelici vatikanskog izaslanstva u Washingtonu. Papa je molio s njima i saslušao je svaku žrtvu.

U Američkom katoličkom sveučilištu susreo se s oko 400 predstavnika katoličkih škola iz cijele zemlje. U kulturnom centru Ivan Pavao II., Sveti Otac se susreo s 200 predstavnika Židova, muslimana, budista, Hindusa i džainizma. Iz Washingtona je 18. travnja oputovao za New York. Posjetio je sjedište Ujedinjenih naroda. Spomenvuši 60. obljetnicu Povelje ljudskih prava, rekao je da je za univerzalnost tih prava i njihovu zaštitu važno priznati njihov vjerski temelj. *Prava treba poštovati jer su izraz pravednosti, a ne samo zato što nalaze zakon /.../ Sposobnost razlikovanja između zla i dobra postaje bitnom u kontekstu zahtjeva koji se odnose na život i ponašanje osoba, zajednica i naroda /.../, rekao je Papa.* Istoga je dana uoči Pesaha posjetio i sinagogu Park east u New Yorku i izrazio poštovanje Židovskoj zajednici, potaknuvši na izgradnju mostova prijateljstva među religijama. U crkvi Sv. Josipa,

predvodio je ekumensku molitvu s oko 150 predstavnika američkih ekumenskih organizacija i kršćanskih crkava i zajednica.

Prije tri godine, 19. travnja, kardinal Ratzinger izabran je za Petrova nasljednika, stoga je zajedno sa svećenicima, redovnicama i redovnicima u njutorškoj katedrali prikazao misu za opću Crkvu. U Sjemeništu Sv. Josipa u New Yorku susreo se pak s mladima. Sveti Otac je 20. travnja posjetio Nultu točku, mjesto porušenih tornjeva u terorističkom napadu na SAD 11. rujna 2001. Posljednjega dana svojega apostolskoga putovanja u SAD, Sveti Otac je predvodio misu na Yankee stadionu u New Yorku. Kao dva najvažnija trenutka svojega pohoda, Papa je u oproštajnom govoru istaknuo govor na Općoj skupštini UN-a i posjet Nultoj točki, završivši ga riječima: *Bog blagoslovio Ameriku.* /Zv, KTA, IKA/

Dan medija

Susret predstavnika Crkve s urednicima medija

Predsjednik HBK đakovački i srijemski biskup Marin Srakić poručio novinarima na Dan medija da uvijek budu neumorni tražitelji istine, uvijek pazeći na dostojanstvo svakoga čovjeka.

Ivan Devčić, te velik broj novinara i urednika koji prate život Crkve. U duhu poruke pape Benedikta XVI. za 42. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija koji se tradicionalno u Crkvi obilježava 7. Vazmene nedjelje, biskup Srakić je poručio da uvijek budu *neumorni tražitelji istine, uvijek pazeći na dostojanstvo svakoga čovjeka. Velika je to odgovornost ali i uzvišena zadaća koja, ako se izvršava savjesno i odgovorno, širi obzora dobra i pravednosti, toliko potrebnih našem vremenu.* Na spomenutom susretu dodijeljene su nagrade Hrvatskoga društva katoličkih novinara. Nagradu za životno djelo dobio je dugogodišnji glavni urednik kršćanske obiteljske revije *Kana* Albert Turčinović. Nagradu za novinara godine dobio je don Anđelko Kaćunko, kancelar Vojnog ordinarijata Republike Hrvatske, a počasne nagrade nakladnička kuća *Kršćanska sadašnjost* i mjesecnik hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj *Živa zajednica*. Nagrade im je uručio riječki nadbiskup Ivan Devčić, a sudjelovao je i predsjednik HBK biskup Marin Srakić. U ime *Kršćanske sadašnjosti*, za 40 godina rada nagradu je primio direktor dr. Adalbert Rebić, a za 30 godina izlaženja časopisa *Živa zajednica* nagradu je primio odgovorni urednik fra Josip Bebić. /HKR/

Novi Nuncij stigao u Hrvatsku

Novi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Mario Roberto Cassari stigao je u srijedu 30. travnja u Hrvatsku.

U Zračnoj luci Zagreb dočekali su ga, između ostalih, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovački i srijemski biskup Marin Srakić te zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Po dolasku u Apostolsku nunciaturu na zagrebačkom Ksaveru nuncij Cassari je pozdravljajući sve okupljene izrekao i svoju prvu rečenicu na hrvatskom jeziku: *Hvala vam na lijepoj dobrodošlici.* Susretu u nunciaturi pridružili su se i prvi susjadi nunciature vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj Juraj Jezerinac i generalni vikar mons. Josip Šantić. Novi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup predao je 7. svibnja vjerodajnice predsjedniku Republike Stjepanu Mesiću. Novoimenovani apostolski nuncij u RH je na svetkovinu Duhova u zagrebačkoj katedrali po prva puta predstavio euharistijsko slavlje u zajedništvu sa zagrebačkim nadbiskupom kardinalom Bozanićem. /Glas koncila, Križ života, HKR/

Najave

Papa Benedikt XVI. u rujnu u Francuskoj

Papa Benedikt XVI. će od 12. do 15. rujna boraviti u pastoralnom pohodu Francuskoj, u prigodi 150. obljetnice lurdskih ukazanja – priopćeno je 28. travnja iz Tiskovnoga ureda francuskih biskupa. Papa će 12. rujna stići u Pariz i posjetit će poznati cistercitski kolegij potom će sa svećenicima u pariškoj prvostolnici moliti, a zatim će se susresti i s mladima ispred katedrale. U Lurd uće na zaravni za invalide 13. rujna predvoditi svetu misu, a navečer će nakon marijanske procesije uputiti poruku hodočasnici. Benedikt XVI. će 14. rujna predvoditi svečanu svetu misu, susresti se s biskupima Francuske biskupske konferencije te zaključiti euharistijsku procesiju. Posljednjega dana pastoralnoga pohoda 15. rujna Papa će bolesnima tijekom svete mise podijeliti bolesničko pomazanje, a popodne će se vratiti u Rim. /Radio Vatikan, Križ života/

Molitvena nakana

Benedikta XVI. za svibanj

Za kršćane, kako bi više vrednovali književnost, umjetnost i masovne medije, u svrhu potpore kulturi koja brani i promiče vrednote ljudske osobe – opća je nakana koju je papa Benedikt XVI. povjerio apostolatu molitve za mjesec svibanj.

Osvrnuvši se na Papinu nakanu, nadbiskup Ignazio Sanna, član Odbora za kulturni projekt koji potiče Crkva u Italiji, napomenuo je kako u književnosti i umjetnosti, a pomalo i u svijetu priopćivanja općenito, postoje struje koje ugrožavaju važnost i središnji položaj osobe. *Istaknuti važnost osobe stoga znači staviti se uvijek na stranu čovjeka, nasuprot nasrtajima koji ponekad dolaze kroz nesvesne poruke,* rekao je nadbiskup Sanna. *Možda bi trebalo uložiti malo više napora radi veće nazočnosti u svijetu obavijesnih sredstava, književnosti, umjetnost,* primjetio je nadbiskup Sanna i pritom istaknuo vrlo važnu pozornost koju valja posvetiti obitelji i školi, koje se trebaju međusobno upotpunjavati. /Radio Vatikan, Križ života/

25. svibnja

Sveti Urban I.

(* oko 130. + 230.)

- Rođeni Rimljani ● zapao u društvo "ledenih svetaca" ●
- slučajno postao zaštitnikom vinogradara, vinara, bačvara, vinograda ●
- u Italiji ga prikazuju s kaležem i patenom ●
- vinogradari ga prikazuju s grozdom u ruci ● mučenik postao po svome imenjaku ●
- zaštitnik vinograda po još mlađem imenjaku ● zaštitnik Palića ●

Sveti Urban - posljednji od "ledenih svetaca"

Sveti Pankracije (+304.), sveti Servacije (+384.), sveti Bonifacije (+306.) su najpoznatiji "ledeni sveci". Njihovi su spomendan 12., 13. i 14. svibnja. To su po narodnom vjerovanju dani kad je znalo jako zahladnjeti, pa je ponekad čak i mraz znao odnijeti svoj danak u vrtovima i voćnjacima. U mađarskom mjestu Mindszent su mještani držali da su ta tri sveca, svukavši svoje ruho obukli bolesnike, da se ne smrznu. Tako su spasili život bolesnicima, a darežljivi i samopožrtvovni Pankracije, Servacije i Bonifacije su tako umrli od studeni. U sjevernoj Hrvatskoj se ovoj trojici svetaca dodaje i sveta Sofija, koja je mučeništvo pretrpjela za Dioklecijanova progona. U njemačkim krajevima tu sveticu nazivaju "hladna Sofija", budući da je još i o njezinom spomendanu mraz znao uništiti vinograde, pa se u Hrvatskoj govorilo "Sofija vino popija". Njezin spomendan pada na 15. dan mjeseca svibnja.

Osim tih "ledenih" svetaca, postoji još jedan "ledeni svetac" a to je sveti Urban čiji se spomendan slavi 25. svibnja. Taj dan je narod upamto kao posljednji dan kad se još može pojavit studen, pa čak i mraz.

Mučenik o čijem mučeništvu povjesni izvori šute

Papa Urban I., šesnaesti je nasljednik svetoga Petra. Povjesni izvori o papi Urbanu su oskudni. Rođen je u Rimu. Godina njegova rođenja je nepoznata. Papom je postao 222. godine, poslije pape svetoga Kalista I. U to vrijeme je vladao car Aleksandar Sever (222.-235.). Za njegove su vladavine kršćani uživali mir. Car je Aleksandar kršćanima omogućio mir zbog svoje majke Julije Mamee, koja je bila sklona kršćanima, a prema legendi iz V. stoljeća i sama je bila kršćanka. Vrijeme pontifikata svetoga Urbana obilježeno je i raskolom, kad se prvi put u povijesti pojavio jedan protupapa, a bilo je i krievovjerja. Sporan je i datum Urbanove

smrti, kao i mjesto gdje je pokopan. Slikari i kipari ga prikazuju s kaležom i pliticom, zato što je on odredio da se za slavlje svete mise primjenjuje srebrni ili zlatan kalež i plitica. Iz tog vremena je osim pape Urbana poznat i biskup Urban.

Još jedan Urban

Dok se papa smatra mučenikom, biskup Urban je bio priznavalac (confessor). I jedan i drugi se časti kao svetac. Svakako se već početkom V. stoljeća u Rimu časte dva sveta Urbana. Dva su se sveca kroz povijest tako poistovjećivala da je u pučkoj pobožnosti teško uočiti o kojem se Urbanu radi. Sveti Urban se u Crkvi slavi 25. svibnja kao spomendan jednog sveca. Tijekom XIX. stoljeća pronađena je u Kalistovim katakombama nadgrobna ploča s natpisom biskup Urban. Ime biskupa Urbana je dao uklesati u kamenu ploču među ostale biskupe tamo sahranjene papa Siksto III. (432.-440.). Drugi je Urban pokopan u Pretestatovim katakombama. Njega spominje papa Kornelije (251.-253.). Dok ga jedni izvori spominju kao priznavaoca, drugi izvori navode da je podnio mučeništvo u vrijeme cara Decija (249.-251.). Iz svega se može zaključiti da je u Kalistovim katakombama pokopan papa, sv. Urban, koji je preminuo 19. svibnja, a u Pretestatovim katakombama biskup priznavalac Urban, koji je podnio mučeništvo 25. svibnja. Tako se, zbog istovjetnosti imena, kroz povijest i sam papa Urban počeo častiti kao mučenik. Osim toga, predaja je u Rimu sve pape do polovice IV. stoljeća slavila kao mučenike.

Zaštitnik vinograda

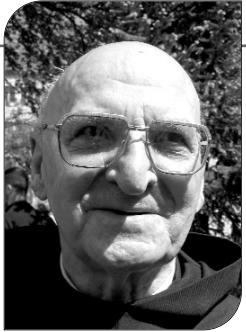
O papi Urbanu se često govori samo kao o zaštitniku vinograda i vinogradara. Zahvaljujući jednom trećem svetom Urbanu, pučka pobožnost je povezala već spomenuta dva sveta Urbana sa svetim biskupom Urbanom (iz danas francuskog grada Langresa, koji je živio u V. stoljeću). Njega slikari i kipari prikazuju kao biskupa s grozdom, a zaštitnik je vinograda, vinogra-

Oltarna slika sv. Urbana na Paliću

dara, bačvara i krčmara. Njegov je spomendan 23. siječnja. U 9. stoljeću se lik ovoga biskupa stopio s likovima onih, u Rimu pokopanih. Predaja drži o njemu da je znao isprositi kišu i pogodno vrijeme, pa je postao zaštitnikom vinograda i vinara. Tako se vremenom i sveti papa Urban počeo častiti kao zaštitnik vinogradara, pa se na sjeveru Francuske i u njemačkim krajevima i papa prikazuje s grozdom, što nije bio slučaj u talijanskoj umjetnosti i ikonografiji. Lik svetoga pape Urbana su mađarski vinogradari znali urezivati u vinske bačve, njemu su podizali stupove i spomenike u vinogradarskim krajevima. Sveti Urban je bio zaštitnik segedinskih bačvara. Kip svetog Urbana je bio podignut u Aljmašu (Bácsalmás), Miljkutu (Mélykút), na Paliću, te kapele Urbana u Sopronu i Čakovcu. Čašćenje sv. Urbana se proširilo i na cijelo područje Panonske nizije, sve do Pančeva. Poznate su procesije u čast svetog Urbana bile po nekim mjestima u sjevernoj Bačkoj gdje su živjeli Nijemci, ali i u Sentandreji, Ilok i drugdje. Na Paliću je 1881. godine podignut križ koji je iznad postolja, a ispod korpusa imao kip svetog Urbana. Palić je voćarski i vinogradarski kraj gdje se častio sveti Urban. Na Paliću je 1892. godine podignuta mala crkvica Blažene Djevice Marije Kraljice svijeta. Kad je crkva postala pretjesna, između dva svjetska rata, Palićani su se pod zaštitom svetoga Urbana okupljali na svetu misu u dvorani poljoprivrednog imanja. Poslije II. svjetskog rata se sveta misa tamo više nije mogla služiti. Palićka župa je od 1926. bila vikarija svetoga Urbana, a tek od 1956. godine je postala župa. Ljetnikovac obitelji Visi preuređen je u veću crkvu u kojoj se i sada služe svete mise. Veliko preuređenje crkve je započeo sadašnji župnik Josip Leist još 1978. godine. Crkva je posvećena svetom papi Urbanu I. Dio naselja Palić se i danas zove Urbánfalva (Urbanovo). Premda je papa Urban umro 19., njegov se spomendan slavi 25. svibnja.

Prema rukopisima Grge Kujundžića i Józsefa Töröka u Magyar Katolikus Lexikon, svazak X, Budapest 2005, str. 137-238.

Uređuje i piše: o. Ante Stantić

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIC

Na svojstven način pučki propovjednik

Naslovom ovog prikaza želim istaknuti obilježja propovijedanja sluge Božjega Gerarda Tome Stantića, koji se kroz više od pedeset godina svoje svećeničke službe, svojim propovijedima, obraća vjernicima Sombora i okolice.

Treba prije svega istaknuti da su njegovi slušatelji pretežito običan seljački, salašarski puk, vezan za svoje plodne oranice. Taj i takav puk okuplja se u samostanskoj crkvi karmeličana osobito u dvije prigode; svakoga dvadeset petoga u mjesecu na neki oblik duhovne obnove i kada je propovijed usredotočena na "Malog Isusa", zapravo na veliko otajstvo Kristova Utjelovljenja, te u Korizmi.

U tim prigodama na propovijedima je veliki broj vjernika. Samostanski ljetopis bilježi kako svakoga dvadeset petoga u mjesecu na sv. Misi, isповijedi, pričesti i propovijedi sudjeluje znatan broj vjernika. Primjerice, 25. srpnja 1918. godine je "iznenadujući broj vjernika na misi, na sv. isповijedi, unatoč velikih radova zbog žetve". Jednako tako raste broj članova u Bratovštini Djeteta Isusa.¹

Još je masovnije sudjelovanje vjernika na korizmenim propovijedima. Svjedok sam toga okupljanja kao karmelski sjemeništarac. U toj prigodi karmelska crkva u Somboru bila je dupkom puna a može primiti do tri tisuće vjernika.

Gerard je jedini propovjednik za hrvatski živalj od 1904. do 1920. Godine 1920. dolazi mu u pomoć mladi i poletni prvi karmeličanin Somborac o. Ambrožije Bašić. Na žalost, samo do godine 1929., kada ovaj potonji naglo umire. Od tada do 1938. godine Gerard je ponovno sam propovjednik za Hrvate-Bunjevce. Godine 1938. zaređen je za svećenika drugi Somborac, karmeličanin o. Vilko Dorotić, koji preuzima službu propovijedanja. Dan "Malog Isusa" ostaje i dalje dan o. Gerarda.

Sve Gerardove propovijedi imaju gotovo istu shemu. Prvi dio je dogmatiski, gdje sluga Božji izlaže nauk Crkve. Drugi je dio parenetski, poticajni, u kojem nastoji izložene vjerske istine povezati sa životom te brojnim primjerima, osobito iz života svetaca, želi poučiti vjernike kako živjeti od tih vjerskih istina.

Osjeća se promjena u načinu i stilu pisanja propovijedi nakon I. svjetskog

Naš kandidat za sveca / Poetski kutak

postane zrela vlat, po suzama pokore i vrućine srca po ljubavi, mi ćemo njemu biti kolač a on nama. Zrno žita, sjeme cvijeća viču da ih zakopaju, da istrunu i opet sto postotno divniji postanu. Lošije žito ako se pomiješa s boljim postaje bolje. Ako naše slabačke patnje stavimo na voćku križa, sve će biti bolje. Kukolj, usađen u nasistočnim grijehom, treba plijeviti cijelog života. Kukolj se može na toliko namnožiti da će zadaviti žito, (jamačno dušu)² – "Tko Isusa kiti na sebe ne misli"³.

1. Ljetopis, 001727, 25. V. 1921. brojni su pristupili u bratovštinu Djeteta Isusa, 001749.

2. Blago duše, 008703, Biser mišljenja, 004336, Blago duše, 008703

3. Blago duše, 008358.

lira naiva

Uređuje:

Katarina Čeliković

DOMINIKA ĆAKIĆ rođena je 1970. u Subotici. Poeziju piše od rane mладости. Pjesme su joj objavljivane u *Bačkom klasju*, *Subotičkoj Danici*, u knjizi *Raspleteni snovi* (KUD Rešetari), *Klasju naših ravni*, *Zvoniku* i u *Liri naivi*.

MOLITVA

*Kad zazovem iza glasa
ime Tvoje, ime spasa;
kad jecaji moji tihi
do ušiju tvojih stignu:*

*Pomozi mi, Bože, Oče,
smiluj se i oprosti.
Sve što imam to su grijesi
a tvoje su čak i kosti.*

*Pogledaj me blago, Bože,
Tvoja milost što sve može?!
Divim Ti se, Tvojoj moći,
Tvome sjaju svake noći.*

*A kad jutrom zora svane
i zrak sunca prvi grane,
molit ću se Tebi, Oče,
za sve grijehu i slaboće.*

*Očistit ću srce svoje,
pripremiti dušu čistu,
stan da budu Tvome Sinu,
jedinorođencu Kristu.*

Dominika Ćakić

Piše: mr. Andrija Anšić

Moralni kulač / Vjerske web strane

Moralno vrednovanje istraživanja i eksperimentiranja sa zamecima i ljudskim plodovima

Zameci i ljudski plodovi su ljudske osobe

Suvremena tehnika i tehnologija omogućila je čovjeku mnoge zahvate na zamecima i ljudskim plodovima koji su ranije bili nezamislivi. Ipak, nisu svi ti zahvati i moralno dopustivi. Zato ćemo ovdje pokušati dati moralnu ocjenu takvih zahvata onako kako to čini enciklika "Donum vitae" Ivana Pavla II.

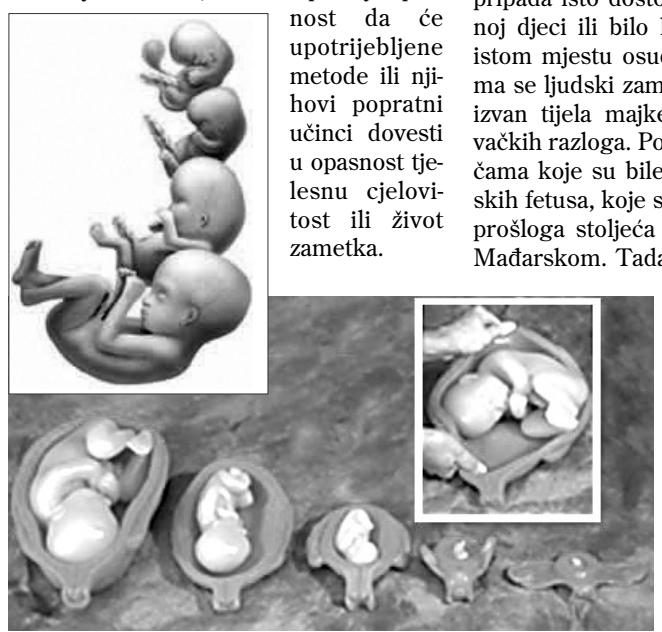
Radi pojašnjenja najprije valja promotriti pojmove "istraživanje" i "eksperimentiranje". Istraživanje je bilo koji induktivno-deduktivni postupak kojim se hoće unaprijediti sustavno opažanje o nekoj pojavi ili pak provjeriti neka hipoteza koja se javlja na temelju prethodnih opažanja.

Eksperimentiranje je svako istraživanje u kojem je ljudsko biće (u raznim stadijima svoga postojanja: kao zametak, plod, dijete ili odraslo) predmet s pomoći kojeg ili na kojem se nastoji provjeriti djelovanje nečega što je još nepoznato ili slabo poznato s obzirom na konkretnе zahvate (primjerice: farmakološke, genetičke, kirurške itd.).

Lječenje je dopušteno

Medicinsko istraživanje na živim zamecima dopušteno je samo ako postoji moralna sigurnost da njime neće naškoditi bilo životu bilo cjelebitosti nerođenoga ili njegove majke i pod uvjetom da su roditelji, slobodno i dobro obaviješteni, pristali na određeni zahvat nad zametkom. Dakle, nedopustivo je činiti bilo kakvo istraživanje, pa bilo ono i samo promatranje zametka, ukoliko postoji opas-

nost da će upotrijebljene metode ili njihovi popratni učinci dovesti u opasnost tjelesnu cjelebitost ili život zametka.

U eksperimentiranju valja razlikovati eksperiment nad živim odnosno mrtvim zametkom kao i da li određeni eksperiment ima terapeutsku svrhu ili ne. Ovdje je važan izričit i jasan stav koji donosi enciklika: "Ako su zameci živi, bilo da su za život sposobni li nisu, moraju se poštivati kao i sve druge ljudske osobe; ako nije izravno terapeutsko, eksperimentiranje sa zamecima je zabranjeno."

Vodeći se načelom da cilj ne smije opravdavati sredstvo valja naglasiti da nijedna svrha, na pr. predvidiva korist za znanost ili za druga ljudska bića ili pak za samo društvo, ne može opravdati eksperimentiranja sa živim zamecima ili sa živim ljudskim plodovima, bili oni sposobni za život ili ne, u majčinom krilu ili izvan njega. Tu nije dovoljan ni pristanak roditelja jer oni ne mogu odlučivati ni o fizičkom integritetu ni o životu nerođenoga. Naime, eksperimentiranje sa zamecima i s plodovima uvijek uključuje opasnost, a najčešće se to može i sa sigurnošću predvidjeti, da će doći do povrede fizičkog integriteta ili čak do smrti. No, dopušteno je poduzeti eksperimentalnu terapiju koja ima cilj spasiti život zametku postupcima ili lijekovima koji još nisu sasvim provjereni, ukoliko ne postoje drugi valjani načini liječenja.

Svaka trgovina zamecima je zabranjena

Enciklika u zaključku poglavlja o istraživanjima i eksperimentima naziva zločinom upotrebu ljudskog zametka ili ploda kao predmeta ili sredstva u eksperimentu budući da tim ljudskim bićima pripada isto dostojanstvo kao i tek rođenoj djeci ili bilo kojoj drugoj osobi. Na istom mjestu osuđuju se i postupci kojima se ljudski zameci održavaju na životu izvan tijela majke radi pokusa ili trgovackih razloga. Poznata je afra s hladnjacima koje su bile pune abortiranih ljudskih fetusa, koje su sedamdesetih godina prošloga stoljeća otkrivene na granici s Mađarskom. Tada se otkrilo da je takve

fetuse Jugoslavija izvozila u Švicarsku a bili su namijenjeni jednoj kozmetičkoj tvornici. Enciklika kaže da "Leševe zametaka ili ljudskih plodova, bilo da su namjerno ili pak nenamjerno pobačeni, treba poštivati jedna-

ko kao i smrte ostatke drugih ljudskih bića. Ni na njima se ne smije vršiti autopsija ili eksperimentiranje bez pristanka roditelja ili majke".

Važno je uočiti, iako nema u ovoj rubrici dovoljno prostora za teološke rasprave, da Crkva ne iznosi svoje stavove samo jednostavno ističući da je nešto zabranjeno, nego nastoji obrazložiti zašto je to zabranjeno. I vidimo da je u pozadini svih zabrana zapravo ljudsko dostojanstvo. Upravo je ljudsko dostojanstvo ono na što se u suvremenom svijetu jako stavlja naglasak. Vrijeme je da se isti zahtjevi počnu primjenjivati na čovjeka od njegovog začeća, dakle u svim fazama njegovog života a ne samo poslije rođenja.

Hrvatske katoličke internetske stranice (74.)

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu

Jedna od najznačajnijih hrvatskih ustanova za izobrazbu katoličkih svećenika je Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Nastao je iz filozofsko-teoloških studija koje je prije sedam i pol stoljeća u glavnom gradu Hrvatske pokrenuo zagrebački biskup Stjepan II. Babonić (1227–1247). Dio je Sveučilišta u Zagrebu od njegova osnutka 1874. do danas, osim razdoblja 1952.–1990. Njegova je internetska adresa:

<http://www.kbf.hr/>

Internetska stranica ovoga fakulteta prirodno je u prvome redu namijenjena studentima, pa se najveći broj izbornika (linkova) odnosi na sâme studentske aktivnosti: studij, katedre, nastavni programi, raspored, ispiti, studenti, knjižnica itd., a u okviru pojedinih od njih nalaze se i daljnji izbornici (podlinkovi). No, osim toga na stranici se mogu naći i drugi zanimljivi podaci vezani za ovu ustanovu, poput njezine povijesti, nakladništva, uprave, on-line katalog itd.

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu ima posebno značenje za svećenike s područja današnje Subotičke biskupije. Naime, kako je poslije 1918. najveći dio područja dotadašnje Kalačko-bačke nadbiskupije pripao Kraljevini SHS (na kojemu je 1923. utemeljena Bačka apostolska administratura, koja je 1968. prerasla u Subotičku biskupiju), svećenički kandidati su umjesto u Kalaču na izobrazbu odlazili u katoličke centre u Hrvatsku i BiH. Među njima je najznačajniji upravo Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu na kojemu su mnogi svećenici Subotičke biskupije, ali i susjednih biskupija u Srijemu i Banatu, završili studij teologije.

"Podimo u susret Gospodinu"

Do sada smo u ovoj rubrici govorili o stavu tijela. Razmišljali smo o stavu u molitvi i o simboličnom govoru tijela u molitvenom stavu. Postoji, međutim, još jedna važna tema prije samoga tumačenja liturgije, a to je **ophod ili procesija**. U samoj misi uvijek imamo barem tri ophoda ili procesije. To je **pristupna, pričesna i izlazna procesija**. Jasno da ove procesije razlikujemo od onih procesija koje su posebno za neke blagdane ili obrede vlastite. Često treba napomenuti da je uz ove tri važna i **prikazna procesija**. U ovom razmišljanju ćemo govoriti općenito o pojmu procesije i njenom liturgijskom značenju, kao i o Tijelovskoj procesiji, jer upravo broj našega lista izlazi u vrijeme svetkovine Tijelova.

Nabrajajući liturgijske simbole, teško da će netko samo po sebi razumljivim smatrati da zajednički hod pripada toj skupini. No, već sama činjenica da "hodati zajedno" u liturgijskome slavlju ima ime "procesija" ili "ophod" puno govori. Liturgija je protkana procesijama. Tom se gestom neposredno govorи da čovjek na zemlji nema trajna boravišta, da za njega u ovostranosti ne postoji stabilnost, jer je mnogovrsnost životnih međuodnosa u trajnome razvoju koji obilježava životnost. Ljudski hod pokazuje traženje, promatranje, izabiranje i usmjerenost prema punini te je u ponašanju s takvim oznakama vidljiv ne samо pokretač, već i poimanje življenja. Hod je istinit, ako je očitovanje nutarnjega svijeta koji poprima tjelesnost u držanju. Tako liturgijski hod nije uobičajena opuštenost, a nije niti razigrano trčanje. Polagano hodanje toliko puta označuje usredotočenost, kao što zaustavljanje označuje ozbiljnost pitanja o tome što valja činiti pri idućemu koraku. Ponovni zakoračaj može lako izraziti poletnost nade koja rasvjetljuje um i srce, dok težak korak pri kojem se vuče nogu za nogom odražava nesigurnost, pomanjkanje uvjerenja ili pak ravnodušnost. Možda bi se moglo reći: "Pokaži mi kako hodaš i otkriti ću ti tajnu tvoje nutrine", premda nas okolnosti često uvjetuju te je nutarnjost u oprečnosti s vanjskim držanjem, možda više negoli u nekim prošlim vremenima.

Vjerničko hodanje u procesiji gradi se na uvjerenju da smo hodočasnici na zemlji koji hoće živjeti novost života po Duhu Svetome. Zahvaćenost Duhom ne smije se čuvati u statičnosti. Prevedeno u liturgijsko slavlje, to znači da je hodanje u procesiji zapravo molitva gibanjem tijela. Crkva ne može biti nepokretna, jer je zahvaćena događajem Pedesetnice, prisutnošću Krista koji hodi pred njom i s njom, da bi izašla iz ropstva grijeha i išla prema zemlji ispunje-

nih obećanja. Hodanje je izričaj spasenjskoga već, ali ne još, izričaj kršćanske eshatološke napetosti, ruba i razdjelnice koju čovjek živi u sebi i s drugima.

Tijelovska procesija prvi je put zasvjeđena u Kölну između 1274. i 1279. Taj ophod nailazi još u četrnaestom stoljeću na oduševljen prijem u većini zemalja i na raskošno izvođenje. Pritom se posvećena hostija nosi u pokaznici. U nekim zemljama preuzimaju se elementi ophoda s blagoslovom polja i prosnih dana. Obavljaju se uz postaje na četiri oltara na otvorenom gdje se pjevaju počeci četiriju evanđelja u pravcu četiri strane svijeta, mole zazivi sveopće molitve i podjeljuje sakramentalni blagoslov. Kasnije se u liturgiji posve razdvaja procesija za blagoslov polja od Tijelovske procesije. Procesija za blagoslov polja se više promatra kao pokornički čin i molbeni za polja, njive i vinograde i više ne obvezuje na četiri postaje na četiri strane svijeta, nego svakako ima navještaj Božje riječi, litanjske molitve i sam blagoslov.

Međutim, Tijelovska procesija se razvila u drugom pravcu. To je bilo naročito u vrijeme baroka, kada se Tijelovska procesija pretvara u dan triumfalističkog i blistavog sjaja. Raširenu teškoću prema tradicionalnom obliku Tijelovske procesije doveli su u posaborskim desetljećima novi pokušaji njena oblikovanja, kao npr. svečano slavlje euharistije na javnim trgovima na kojima bi se okupile pojedine gradske župe da bi se u sakramentu jedinstva doživjele kao velika zajednica s Kristom i uzajamno. Kako ta procesija u novije vrijeme traga za novim oblicima, susreće se za sada "staro i novo". Činjenica da je euharistija središnje otajstvo Crkve i da je zapravo teologija Velikog četvrtka prenesena na Tijelovo, daje prvu oznaku tome blagdanu. Jednako tako vjera u Kristovu prisutnost njegovog euharistijskog uskrslog tijela nadahnjuje "teologiju hoda". Imajući u vidu naprijed izrečeno, Crkva tim hodom u čast euharistije i s euharistijom čini isповijest vjere da je putnica na zemlji, ali da je Krist ostao trajno prisutan na tom povijesnom putu Crkve. Ta procesija svojom svečanošću i dostojanstvom je i poruka i čin vjere, a treba nastojati biti manje triumfalizam, koji je nanos povijesti. Takav pojam procesije opravdava njen postojanje u javnom ispovjedanju vjere i štovanja. Svakako ona ima isključivo vjerničko značenje i o razini vjere sudionika ovisi njena ljepota.

U sljedećem broju razmišljat ćemo o uobičajenim procesijama unutar liturgijskih čina koje su najčešće.

18. 05. 2008. PRESVETO TROJSTVO

Iz 34,4b-6.8-9;
Dn 3,52.53.54.55;
2 Kor 13,11-13
Iv 3,16-18

"Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nije dan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni. Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu. Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega."

25. 05. 2008. 8. KROZ GODINU

Iz 49,14-15;
Ps 62,2-3.6-7.8-9;
1 Kor 4,1-5
Mt 6,24-34

"Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati".

1. 06. 2008. 9. KROZ GODINU

Pnz 11,18.26-28;
Ps 31,2-4.17.20.24-25;
Rim 3,21-25a.28
Mt 7,21-27

"Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, prispolbit će se mudru čovjeku koji sagradi kuću na stijeni."

8. 06. 2008. 10. KROZ GODINU

Hoš 6,3-6;
Ps 50,7-8.12-15;
Rim 4,18-25
Mt 9,9-13

"Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni. Hajdete i proučite što znači: *Milosrdje mi je milo, a ne žrtva*. Ta ne dodoh zvatи pravednike nego grešnike!"

15. 06. 2008. 11. KROZ GODINU

Izl 19,2-6a;
Ps 100,1-5;
Rim 5,6-11
Mt 9,36 – 10,8

"Žetve je mnogo, a radnika malo. Molite, dakle, gospodara žetve da pošalje radnika u žetu svoju."

Razgovor s Grgom Kujundžićem

Plodonosno prožimanje vjere

Grgo Kujundžić je rođen u Maloj Bosni 26. ožujka 1945. godine, u brojnoj obitelji Grge i Kate Kujundžić. Krstio ga je vlč. Ivan Lebović u župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni. Po završetku osnovne škole i nakon pomnoga razmišljanja donio je odluku te se 1959. godine upisuje u Klasičnu gimnaziju na Šalati (Zagreb) kod Isusovaca. Rado se sjeća svojih srednjoškolskih dana tijekom kojih je stekao brojne prijatelje s kojima je i danas u kontaktu. Poslije Gimnazije odlazi u vojsku. S obzirom na to da potječe iz brojne obitelji, morao se zaposliti kako bi mogao izvanredno upisati Višu ekonomsku školu u Novom Sadu, odsjek vanjske trgovine. Radio je poslove vezane uz vanjsku trgovinu i u međunarodnoj špediciji iz koje je otišao u mirovinu. Sa suprugom Katom (rođ. 1947. god.) vjenčao se 1969. godine u Đurđinu. Imaju dvoje djece, Jasnu i Miroslava, koji je oženjen Jelenom r. Skenderović s kojom ima kćerku Terezu. Grgo je i predsjednik vijeća MZ Palić, član je Predsjedništva konferencije Mjesne zajednice Subotica, član je Hrvatskoga nacionalnoga vijeća, Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini, Hrvatskoga kulturnoga centra "Bunjevačko kolo" i Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici, a do prije godinu dana bio je i višegodišnji predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijance".

Uz podršku Crkve i svećenika i kroz očuvanje običaja, naš je narod ostao dosljedan i postojan

ZV.: Potječete iz brojne katoličke obitelji u kojoj su se njegovali običaji. Jeste li iz nje naslijedili ljubav prema kulturi?

□ **G. K.**: Za početak bih spomenuo kako sam najprije počeo studirati pravo iz kojega sam saznao da je običaj daleko jača pravna norma nego pisani zakon, jer svi žele poštovati običaj, a zakonske obvezе ljudi žele izbjegći. Kada jedan običaj uđe u narod, bez njega više ne može. Naš narod su održali običaji, kroz način života i kulturu koju su njegovali. U vrijeme komunizma običaji su se pokušali izbrisati. I ne samo oni, nego i katoličanstvo i nacionalna pripadnost jednoga naroda. No, uz podršku Crkve i svećenika ostali smo dosljedni i postojani. Kada sam bio dijete, vrlo se teško živjelo, neki nisu imali ni obuću, ali smo zato svi išli u crkvu, ministrali, znali misu na latinском. Običaje, kao što su Oci i Matice, također smo poštivali. Spomenut će i to da sam, primjerice, 1968. godine bio prvi gradski bandaš. Tek 90-ih, kada je komunizam počeo bitno slabjeti, ljudi su počeli po svojoj nacionalnoj i vjerskoj strukturi preuzimati neke obvezе, živnulo je "Bunjevačko kolo". Tada je u Upravnom odboru bilo prav-

nika, profesora, ekonomista i drugih ljudi, uključujući i mene, te smo skupa radili na revitalizaciji ove ustanove. Ponosan sam što sam 1993. godine vodio Godišnju skupštinu "Bunjevačkoga kola" i proglašio Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo". U ratno vrijeme to je bilo vrlo opasno, ali cijeli Upravni odbor je bio odlučan u svojoj namjeri koju smo, kao što znate, uspješno i proveli. Kasnije smo uspjeli objediti gradsku i crkvenu "Dužijancu". U HKC-u "Bunjevačko kolo" se od početka njeguju folklor, jezik, književnost i običaji. U početku je bilo samo po nekoliko manifestacija godišnje, ali vremenom je taj broj rastao tako da je prošle godine bilo 27 popratnih manifestacija što manjih, što većih. Običaje u crkvi također jako volim. Moja djeca su naslijedila tu ljubav. Tako je sin Miroslav bio čuvar Božjega groba sve dok se nije oženio. Osobito mi se svida običaj čuvanja Božjega groba, da onaj koji se ženi od njih dobije posebno priznanje kao znak poštovanja i zahvalnosti. Petogodišnja unuka

pohađa vrtić "Marija Petković" kod časnih sestara "Kćeri Milosrđa" na području župe Sv. Roka, a osim toga ide na folklor.

ZV.: Istaknuli ste da nacija održava običaje. Može li običaj održati vjeru?

□ **G. K.**: Vjera može biti iskazana raznim oblicima običajnih manifestacija. Dobro je kad se običaji raznih naroda kristaliziraju ili kada se crkvenost prenese u narodni običaj ili obratno. Riječ je o tzv. inkulturaciji vjere. Smatram da je bitno ono što se događa na oltaru. Nije toliko bitno kakva će se glazba pjevati. Volim pjevati, posebno u crkvenom zboru i vrlo rado to i činim. Običajna glazba jednoga naroda stoga se može koristiti u crkvi. Na primjer, sve hrvatske pjesme posvećene Srcu Isusovu uglavnom su koračnice. Bitno je tu glazbu uključiti u službu Crkve, Bogu na slavu. Kroz običaj "Dužijance" se također održava vjera. U njoj se manifestira odanost Bogu. Pred oltar dolaze Bogu zahvaliti čak i oni koji nisu vjernici, u pravom smislu te riječi. Običaji i vjera su jako povezani. No, moram reći i to da se zapovijedi vezane uz post i pokoru baš i ne poštaju u današnje vrijeme. No, Katolička crkva je slobodnoj volji naroda i vjernika pre-pustila prihvati vjerski život, što znači da nitko od nas nije primoran ići u crkvu, već je riječ o osobnoj odluci.

Povijest je učiteljica života

ZV.: Običaj može biti nositelj opstanka vjere. No, neki običaj, kao što je to na primjer "Dužijanca", može opstatи tako što je ukorijenjen u vjeri.

□ **G. K.**: Već jedanaest godinu u nizu sudjelujem u organiziranju Izložbe božićnjaka u okviru Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Započeli smo najprije u dvorani "Bunjevačkoga kola", ali sada je već niz godina priređujemo u pred-

Mi na Paliću imamo tri proštenja, župno proštenje Marije Kraljice svijeta koje je krajem kolovoza, zatim proštenje sv. Urbana i Leopolda Mandića. No, nažalost, kod nas običaj proštenja i nije baš prihvaćen kao u nekim drugim mjestima u kojima su ona vrlo svećana i posjećena. Spomenuo bih još i to da je u Bačkoj biskupiji prvi kip posvećen Leopoldu Mandiću postavljen upravo na Paliću i tadašnji biskup je dao ovlaštenje da to bude proštenišni dan kada se može dobiti oprost uz određene uvjete. Najviše se dolazilo na proštenje sv. Leopolda, kojem se mole kako Hrvati, tako i Mađari.

i običaja

vorju Gradske kuće. Žene koje prave te kolače postave na njih cijelu "teologiju". Prije dvije godine smo beogradskom nadbiskupu mons. Stanislavu Hočevaru darovali božićnjak. Toga dana je bio prijam na Pravoslavnoj bogosloviji. Mogu reći da su se i bogoslovi i njihovi profesori oduševili kolačima na kojima je bilo prikazano Isusovo rođenje, Sveta Obitelj, Betlehemska štalica, i to na način kako je i opisano u Svetom pismu. Kroz običaj izrade kolača se radujemo dolasku Isusa i na taj način ga čestimo.

ZV.: Sveti Pavao u Poslanici Rimljana kaže "Radujte se s radosnim". Dakle, ovaj način povezanosti vjere s običajima pomaže da se vjera živi kao radost. Oni koji čuvaju običaje mogu u drugima probuditi istu želju za vjerom baš time što su ih obradovali nećim.

□ G. K.: Naravno. Kada nekome čestitamo, najčešće poželimo puno novca ili zdravlja, a rijetko radost. Ima toliko siromašnih i bolesnih koji se znaju tako lijepo radovati, ali i bogatih i zdravih koji to ne znaju. Radost je temelj dobrog života. Tko se zna radovati malim stvarima – velik je čovjek. Moramo sami sebe tako formirati.

ZV.: Vaše poznavanje običaja je ozbiljno. Kako bi čovjek mogao poznavati običaje, mora poznavati njihovu povijest. Koliko ste na tom području radili?

□ G. K.: Povijest sam zavolio zahvaljujući svojemu profesoru Albi Šokčiću, koji je svoja predavanja učinio tako zanimljivim i poučnim da je svoju lju-

bav prema toj znanosti prenio na sve nas. Sada čitam razne povjesne knjige, naravno, više iz nacionalne povijesti. Mi koji ovdje živimo znamo sve o Kosovskom boju, ali malo znamo o Krbavskoj bitci, a ona je vrlo bitna za nas Hrvate. Povijest je učiteljica života, i smatram da svatko od nas treba upoznati i spoznati povijest svojega naroda. Također sam vremenom shvatio da je vrlo bitno na povijest gledati objektivno, pokupiti informacije sa što je moguće više strana kako bismo mogli formirati svoje mišljenje, a ne slijepo slijediti tuđa, jer mnogi tumače povijest subjektivno, pa znaju dati pogrešne interpretacije pojedinih događaja. Povijest Bunjevaca-Hrvata me uvijek interesira. Puno sam čitao, razgovarao s ljudima, zapisivao, i sada vrlo rado o tome tražim podatke i zapisujem ih.

Povijest u službi istraživanja životopisa sv. Urbana I. – pape, kojemu je posvećena pomoćna crkva na Paliću

ZV.: Vaša ljubav prema povijesti vas je sigurno dovela do toga da ste proučavali vašega zaštitnika na Paliću, sv. Urbana. Možete li o tomu nešto reći?

□ G. K.: U molitveniku postoji "Molitva svojemu zaštitniku". Najprije sam se zainteresirao za svojega zaštitnika sv. Grgura, a potom za zaštitnika svojeg kumčeta Vladimira. Taj svetac je bio pokrštitelj Rusa, rodom iz Kijeva. Došavši na Palić, saznao sam da je crkva posvećena sv. Urbanu. Zainteresirao sam se i želio saznati tko je on bio. U kalendariima (Sv. Ante – sarajevski, Zagrebačka i Subotička Danica) sam pronašao više Urbana koji se slave u različite dane. Kontaktirao sam i katedralnoga župnika mons. Stjepana Beretića koji mi je potvrdio da je u povijesti zabilježeno osam svetaca pod imenom Urban. Potom sam pretraživao podatke na internetu i saznao sam da

ga uglavnom časte vinari i vinarije. Pronašao sam da ga časte u Međimurju u jednoj divnoj kapelici. U Iloku imaju obredni dan posvete vinograda svetom Urbanu, slično kao što mi blagoslivljava žito. Da bih konačno saznao tko je bio naš svetac, puno mi je pomogao bogoslov Ivica Radaković. On je u rimskim zapisima i knjigama pronašao podatke, preveo ih s latinskog i talijanskog i napravio sažetak. Donio je i fotografije, među ostalim i fotografiju sarkofaga sv. Urbana iz Kalistovih katakombi. Sada educiram ljude kako bi znali tko je zapravo bio sv. Urban. Treba znati da je župa na Paliću posvećena BDM Kraljici svijeta. Pomoćna crkva je posvećena sv. Urbanu i u njoj se održavaju svete mise i sve pobožnosti, jer je prostranija i u nju stane veći broj vjernika. Tako smo odlučili organizirati proštenje. Pošto u isti dan JP "Palić-Ludoš" organizira vinarske svečanosti, željeli smo još jednom ujediniti običaje s vjerom pa smo sa župnikom dogovorili 24. svibnja pozvati sve vinarе na misu u 9 sati da bi se ovaj dan proslavio na pravi način. Proslava će trajati tri dana. Jednog dana će biti izložba, drugoga dana misa pa proslava, a trećega dana će već biti proslava Bršančeva odnosno Tijelova. To će biti objavljeno i u medijima, a mi se molimo sv. Urbanu da nam kod Boga Oca, Sina i Duha Svetoga izmoli milost.

Da bi nacija imala svoje ime i prezime, da tako kažem, mora imati svoju kulturu, koja se njeguje kroz različite vidove – prvenstveno kroz školsku naobrazbu, znanstveno-istraživački rad, razvoj i rad kulturnih institucija, ali ne treba zaboraviti i treba njegovati i narodne običaje, gdje Duziyanca svakako ima istaknuto mjesto, istaknuo je svojedobno Grgo Kujundžić u intervjuu za Hrvatsku riječ.

Na žedničkom proštenju

Sjemeništari su 27. travnja gostovali na proštenju u Starom Žedniku. Svetu misu na mađarskom jeziku predvodio je rektor sjemeništa msgr. Josip Mioč, a euharistijskom slavlju na hrvatskom jeziku predsjedao je naš duhovnik msgr. Marko Forgić. Na misama su o svom životnom putu govorili maturanti: Zsolt Magyar i Tomislav Kljajić. Nakon završetka misnih slavlja, a na poziv župnika vlč. Željka Šipeka, sjemeništari su otišli na svečani ručak u "Salu kod Zvonka".

Rekreacija na bazenu

U okviru nastave tjelesnog odgoja, 13. svibnja, po prvi puta ove godine posjetili smo gradski bazen u Dudovoј šumi. O ugođajima sa bazena najbolje govoriti slika naše "plivačke" ekipe Paulinuma ☺.

Subota na Paliću

U subotu, 10. svibnja, nakon zimske stanke, ponovno smo se uputili u šetnju prema Paliću. Na naše veliko iznenađenje, luna-park postavljen za prvi maj, još uvijek je bio tam. U jednom trenutku svi autići ponovno su bili zauzeti. Posvuda je odjekivao smijeh i žamor sjemeništaraca. Nakon vožnje autićima ostatak slobodnog vremena utrošili smo na vožnju pedalinama po Palićkom jezeru.

U gostima kod Franjevaca

Prve svibanjske nedjelje, posjetili smo subotičke franjevce. Toga dana sudjelovali smo na dvjema misama koje smo animirali pjevanjem i svjedočenjem. Svetu misu na hrvatskom jeziku predvodio je fra Marjan, a euharistijsko slavlje na mađarskom jeziku gvardijan fra Zoltan. Nakon svetih misa imali smo priliku obići i razgledati njihov samostan, te iskusiti poznato franjevačko gostoprimstvo kod stola.

Posjet židovskoj zajednici

Interesantan je bio i posjet židovskoj zajednici u Subotici 7. svibnja, kada nas je dočekao i ugostio gospodin Thomas Harbroln. On nam je predstavio povijest židovskoga naroda, kako u svijetu tako i na ovim našim prostorima. Vidjeli smo neke od židovskih obrednih predmeta kao što su tora, šal i kape, koje koriste pri molitvama. Po završetku predavanja razgledali smo prostorije židovske zajednice, ali u veliku sinagogu nismo mogli zbog aktualnih radova.

Na koncertu

U četvrtak, 8. svibnja prisustvovali smo koncertu kojeg je u subotičkoj katedrali Svetе Terezije Avilske organizirao Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici. Te večeri uživali smo u krasnim trenucima zvuka kraljice instrumenata – orgulja.

Posjet predstavnika Mađarske nacionalne knjižnice Paulinumu

Sjemenište i gimnaziju Paulinum posjetio je 9. svibnja András Juhász, jedan od najvećih stručnjaka za stare rukopise i povelje Mađarske nacionalne knjižnice "Szécsényi könyvtár" iz Budimpešte. U svom kratkom propovijanju kroz Suboticu, on je obišao i našu ustanovu, s osobitim zanimanjem za suradnju u pogledu upotpunjavanja fonda naše sjemenišne knjižnice.

Početak priprava za maturu

U subotu, 17. svibnja završila su redovita predavanja našim maturantima. A od ponedjeljka započela je i njihova intenzivnija priprava za polaganje mature. Molimo vas, dragi čitatelji, da se ovih dana u svojim molitvama spomenete i naših maturalata, moleći za njihov uspjeh na maturalnim ispitima, te da nakon toga, oni razborito i sretno odaberu svoj daljnji smjer životnog puta.

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

Predstavljamo misijske zemlje

INDIJA

- * Zemlja napučena s preko milijardu stanovnika
- * Zemlja različitih tradicija, religija i kasti
- * Zemlja velike materijalne i duhovne bijede

Misijska svijest

"Premnogi ovdje samo zato ne postaju kršćani jer nema nikoga da ih privede kršćanstvu. Stoga me prečesto obuzme želja da protrčim europskim učilištima, osobito pariškim, pa da luđački iza glasa vičem i prisilim sve one koji imaju više učenosti nego ljubavi. Vikao bih: 'Jao, kako su mnoge duše, vašom krivnjom isključene iz neba te se strovaljuju u pakao!' O kad bi oni onako žarko kako se predaju znanosti pričuli uz ovaj posao, da bi mogli položiti Bogu račun za svoju učenost i povjerenje talente! A kad bi mnogi od njih, potaknuti tom mišlju i pobuđeni razmatranjem božanskih zbilja, zapostavili svoje planove i ljudsku zaposlenost i posve se predali Božjoj volji i pozivu te iz svoje duše zavapili: *Evo me, Gospodine! Što hoćeš da činim?* Pošalji me kamo god hoćeš, pa i u Indiju!" Tako je, u misionarskom žaru, pisao sv. Franjo Ksavverski svom poglavaru sv. Ignaciju Lojolskom. Franjo je uistinu otisao u misije na Daleki istok i desetak godina navješćivao Evenđelje u Indiji i Japanu.

Zemlja mnogih različitosti

Indija je pradomovina hinduizma, koji je nastao u trećem tisućljeću prije Krista. Kršćanska predaja drži da je apostol Toma propovijedao Evangeliye i osnovao Crkvu u Indiji, gdje je i umro mučeničkom smrću. Kasnije su evangelizaciju nastavili članovi asirske Crkve koja i danas djeluje u Indiji kao Siro-malabarska. Početkom drugog tisućljeća arapski moreplovci i trgovci otkrili su Indiju i donijeli islam. Osno-

vali su Mongolsko carstvo koje se održalo sve do 18. stoljeća. Međutim, dopustili su opstanak hinduizma. Kada je 1498. Vasco da Gama otkrio morski put do Indije, počeli su je naseljavati europski kršćani. Najprije su vlast pretežno imali Portugalci, a kasnije Britanci, od kojih je Indija dobila neovisnost 1947. Za to je najzaslužniji vođa nenasilnog otpora Mahatma Gandhi. Indiju, zemlju tolikih različitosti,

potrebne, dok milijuni žive na rubu gladi. Ako bi svatko ograničio svoj posjed samo na ono što mu je zaista potrebno, nitko ne bi morao živjeti u bijedi i svi bi bili zadovoljni" – rekao je Gandhi. Svu bijedu Indije upoznala je Majka Terezija i pokušala odgovoriti na nju ljubavlju. Posve se predala služenju najsiromašnjima i osnovala zajednicu Misionarki ljubavi. Međutim, Isusova poruka ljubavi teško prodire u mentalitet Indije. Majka Terezija je utjelovila Isusovu ljubav u konkretno služenje. Mnogi u Indiji štuju je kao sveticu, ali naslijedovati njezin primjer njima je strano.

Gandhi

Ante Gabrić

Majka Terezija

Gandhi je pokušao pomiriti i ujediniti. Nije mu uspjelo pomiriti hinduse i muslimane, pa je te iste godine, uz velike ljudske žrtve, formirana zasebna muslimanska država Pakistan. Sukobi se nikada nisu u potpunosti smirili i još uvijek padaju nevine žrtve. Veliki problem predstavljaju kaste, kojih ima četiri glavne, i preko tisuću malih, ovisi o pojedinim pokrajinama. Zakon kasti jednostavno ne dopušta pomoći nižima od sebe, a upravo u nižim kastama je najveći broj siromašnih.

Zemlja siromaštva i bijede

"Bogati za sebe ostavljaju prekomjerne rezerve stvari koje im nisu

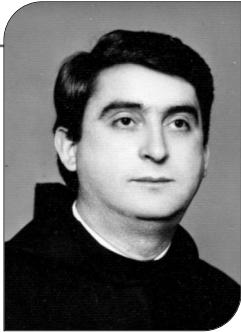
Većinska religija je hinduizam, zatim islam, budizam, a ostale vjerske skupine su brojčano jako male. Govori se o 3% kršćana. Tragove misijskog rada u Indiji ostavili su i hrvatski misionari: Pavao Mesarić, Josip i Antun Vizjak, Mijo Schmidt, Nikola Bilić, Stjepan Polgar, najpoznatiji među njima Ante Gabrić, s. Ivana Stakor, koju su zvali "Majkom Terezijom Siligurija", grada na Himalaji. Po izjama nekih biskupa iz Indije saznaće se da država ne želi strane misionare. A neki indijski misionari već odlaze na druge kontinente. Dakle, Crkva u Indiji više nije ovisna o stranim misionarima, dok je još uvijek potrebna materijalne pomoći. Porast kršćana je gotovo nezamjetljiv. Na kršćanstvo se obraćaju oni koji nisu pripadali ni jednoj jakoj religiji.

U novije vrijeme može se čuti o napadima na kršćane u pojedinim dijelovima Indije. U nekim pokrajinama je uveden tzv. "protuobračenički zakon" koji zabranjuje prijelaz s hinduizma na kršćanstvo. Najčešće su ti napadi djelo hinduističkih ekstremista.

© / 2003

ZVONIK

25

Prvi sudionik: BOG

Nekada je proučavanje duhovnoga života bilo lakše početi od čovjeka, jer je on raspolagao s dobrom podlogom prilično točnih spoznaja o Bogu. Danas je to rijetkost. Potrebno je stoga govoriti od početka, od prve osobe koja zahvaća duhovnost, a to je **Bog**. Nije čovjek onaj koji traži Boga, nego Bog koji traži čovjeka. Potrebno je stoga usmjeriti svoj pogled, svoju pozornost i svoj um na samoga Boga, i to ne boga filozofa, već biblijskog Boga, Boga Isusa Krista. Taj se Bog definira kao Jedini, Jedincati, onaj koji želi da ga se prizna takvim isključujući sve drugo. Taj Bog je Moćni, Živi, Stvoritelj i održavatelj na životu svega što je stvorio. Strašni Bog, koji se javlja Mojsiju u gorućem grmu, potresu, grmljavini i oluji, ali se i Iliju proroku objavljuje kao šapat laganog lahora (1Kr 19,12). To je Bog dobrote, milosrđa, ljubavi i opruštanja. Čak i u kazni zasluzenih zbog tvrdokorne nevjere svoga naroda, koji se odaje idolopoklonstvu, Bog ne prestaje pratiti svoj narod ljubavlju koja opršta i nježnošću koja suočea.¹

Mesija koji je stvarno došao na svijet nije samo čovjek. On je Bog koji je postao čovjekom. On je premostio nedokučivi jaz između Božanstva i čovječanstva, uvezši naše tijelo. Dolazeći k nama u tijelu, Krist je razdao svoj nauk o Bogu kojemu se ljudi ne bi mogli približiti. Taj će nauk preuzeti, usvojiti i izreći Crkvu od prvih kršćanskih naraštaja. Krist najprije otkriva da je Bog Jelan, da je Trojstven, u Tri Osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Trojstvo je žar ljubavi. U jedinstvu biti iste božanske naravi tri su osobe: Otac kao početak, Riječ kao rođeni od vječnosti, i Duh Sveti središte ljubavi Oca i Sina. Nema tri boga. Jedan je Bog u tri osobe. Ljudski um može o tome umovati, ali je posve nemoćan dokučiti svu dubinu otajstva Boga. Bog živi neizrecivim unutarnjim životom. Pogrešno je Boga promatrati kao neko zatvoreno biće, osamljeno, nepomično i prazno. Bog je ljubav, dinamična ljubav i život.

Što znače ove tvrdnje? Pojavak Sine, druge božanske osobe Presvetoga Trojstva u ljudskom tijelu ukazuje na istočni grijeh naših praroditelja. Čovječanstvo, svijet, ranjeni su Adamovim i Evinim grijehom. Grijehu se opire spasenje u Isusu Kristu, a padu otkupljenje.

Sudionici u "avanturi" duhovnog života

Isus kaže: "Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti svoj život za svoje prijatelje" (Iv 15,13). Isus dakle ocrtava svoje poslanje kao žrtvu na koju ga potiče ljubav prema ljudima. Isusova smrt na križu, smrt je Boga. To je trenutak najvećeg poniženja Sina Božjega kao čovjeka. Čini se kao da toga trenutka zlo svijeta triumfira na najkravoj način nad Nevinim. No, iz smrti se rađa život, a iz noći dolazi svjetlo. U Isusovoj smrti na križu čovječanstvo se okreće. Ljudska sudska sudska doživljava prevrat uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih. Uskrsnuće Isusa Krista je dokaz njegove pobedonosne moći. Ono je također navještaj onoga što i nas čeka u konačnici. Od te činjenice stvara se poseban odnos između Isusa Krista i svakog čovjeka. Isus Krist od sada je središte svijeta. Isus Krist utjelovljen, raspet, umro, uskrsnuo i slavni. Po Kristovu utjelovljenju i njegovoj smrti, Bog je došao pozvati sve ljude na novi život. "Bog je postao čovjekom da bi čovjek postao Bogom", govorili su crkveni oci. Bog je došao na zemlju u drugoj osobi Presvetoga Trojstva, pokrenut poniznošću, jer je nošen ljubavlju. Uzašao je na nebo te privlači sve ljude. U tome silaženju do dna i uzdizanju u slavu sav je smisao Uskrsa.²

Krist i Crkva

Odnos čovjeka s Bogom nije samo osobni i pojedinačni. To je odnos ljudi među sobom. Krist je na zemlji okupio učenike koji su nastavili njegovo djelo, a nakon svojega povratka Ocu ostavio je kao poglavara Crkve apostola Petra: "Ti si Petar – Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju" (Mt 16,18), i "Pasi jagancje moje!" (Iv 21,15). Tako se Crkva postupno organizirala svojom hijerarhijom i svojim obredima. Crkva nije puka organizacija, premda ima organizaciju. Crkva je prije svega skup, zajednica, otajstveno Tijelo. Crkva je jedinstvo onih koji priznaju Isusa Krista i koji su otajstveno ujedinjeni u Kristu, a organizacija je samo u funkciji tomu jedinstvu. Ono što čini Crkvu Crkvom, jest Duh Sveti. Prema tome, Crkva je zajednica braće Isusa Krista sjedinjenih Duhom, u ljubavi. Crkva je sveta, jer njezini članovi žele stići k savršenosti jedinstva i u njima je već djelotvoran Kristov život. Crkva je i grešna, jer su njezini članovi još na putu i nisu još postigli puninu jedinstva s Kristom. Crkva je djeliteljica sakramenata, izvanjskih znakova kojima se daje nevidljiva milost.

Duhovni rast se usko povezuje sa sakramentima, koji se dijele u Crkvi i po Crkvi. Crkva nikada nije prestala nuditi čovječanstvu poruku spasenja. Gospodin Isus, kako kaže Drugi vatikanski sabor, vrhunac je ljudske povijesti, točka prema kojoj smjeraju sve težnje povijesti i civilizacije, središte ljudskoga roda, radost svih srdaca i punina njihovih težnji. (GS 45). I obratno, Krist za Crkvu zadržava odnos zaručnika prema zaručnici.³

Uloga Blažene Djevice Marije

Blažena Djevica Marija ima važnu ulogu u kršćanskoj duhovnosti. Marija je nova Eva, majka spašenih. Ucjepljenjem na Isusa Krista postajemo Isusova braća. Mi smo dakle Marijina djeca jer je Marija Kristova Majka, koja je pod križem prihvatala bolnu žrtvu svojega Sina iz ljubavi prema ljudima i prema našemu otkupljenju. Marija ništa ne zadržava za sebe. Ona je sva u odnosu na Krista. Ona na nebu, kao nekoć na zemlji, ima ulogu ponizne službenice Gospodnjе (Lk 1,48). Kao što je Isusa darovala ljudima dajući ga na svijet, ona ga i dalje nastavlja darivati. Stoga joj se možemo moliti i uzeti za odvjetnicu i zagonovnicu. Marija je uzor suradnje između Boga i čovjeka. Budući da je bliže Kristu više no itko, ona je i danas njegova Majka. Tako su i kršćani posve njezini.⁴

Težnja prema onostranosti

Duhovni čovjek živi uprta pogleda u budućnost, odnosno u nebo. On dobro zna da je ova zemlja samo prolaz i priprava za vječnu svadbu. No kršćanin je i zauzetnik u svijetu svojega vremena i njegov kršćanski život opravданo od njega zahtijeva da se što više moguće posveti služenju braći. Kršćanin je u "izgnanstvu", ali ima dužnost prema svijetu i to ne smije zaboraviti. "Crkva, u koju smo u Kristu Isus svi pozvani i u kojoj po Božjoj milosti postižemo svetost, bit će dovršena tek u nebeskoj slavi, kada dođe vrijeme obnove sviju (Dj 3,21) i kad se s ljudskim rodom u Kristu savršeno obnovi i cijeli svijet, koji je tjesno spojen s čovjekom i po njemu dolazi do svoje svrhe" (LG 48).

(nastavlja se)

1. Usp. RAYMOND DARRICAU, BERNARD PEYROUS: Duhovnost, FTI. Zagreb, 2002, str. 14-19.
2. Usp. isto, str. 20-25.
3. Usp. isto, str. 29-31.
4. Usp. isto, str. 32-33.

Egipatska zla (5)

Gotovo je nevjerojatno do koje mjere se čovjek može odupirati Božu i ustrajati u okorjelosti svojega srca. Egipatski farao ustraje u svojem odupiranju Bogu a zla koja se navaljuju na njega, njegov dvor i njegov narod često samo nakratko pokolebaju faraona u njegovo tvrdokornosti, ali čim ona prestanu, egipatski se kralj ponovno vraća u svoju tvrdokornost. No Bog ne odustaje, njegov se sud nastavlja.

Ponovni Božji zahtjev

Opis ovoga zla dugujemo najstarijoj, jahvističkoj predaji (J). U ovoj zgodiji nema Arona (kojeg ističe svećenička predaja P) a štap je u Mojsijevoj ruci. Opis ovoga zla slijedi u dugačkoj sekvenci (Iz 9,3-39). Bog se ponovno obraća Mojsiju: "Podrani ujutro i izidi pred faraona". Hebrejski glagol je ovdje **jacab** što u ovom glagolskom obliku (hitpael) znači *stati sam*. Ne spominje se mjesto njihovog sastanka, možda je to opet na rijeci Nilu kamo faraon odlazi iskazati štovanje božanstvu Nila. Mojsije u ime Jahve, Boga Hebreja ponovno stupa pred faraona za zahtjevom: *Pusti narod da ode i da mi štovanje iskaže*. Ovaj zahtjev ima pročki uvod: **koh 'amar Jahve** (ovako govori Jahve). Tom izrekom su proroci proglašavali riječ Božju.

Božja prijetnja

Bog stavlja faraona pred njegovu vlastitu odluku koja će imati i svoje posljedice ("Ako ih ne pustiš..."). Ovaj put se ne najavljuje samo jedno zlo, već se ona naviještaju u nizu ("sva zla svoja navalit će ovaj put na te") i to piramidalno, od vrha do dolje ("na te, na tvoje službenike i tvoj puk"). Sve to ima samo jedan cilj: faraon mora spoznati da nema nikoga na zemlji kao što je Jahve, Bog Hebreja. Nije Božja nakana uništiti faraona, već ga staviti pred činjenicu da je Jahve jedini pravi Bog. On je faraona mogao i do sada uništiti kako to sam govori: *Da sam ruku svoju spustio i udario tebe i tvoj puk pomorom, nestalo bi te sa zemlje*. Bog faraona štedi, kako to sam ističe. On čeka da njegovo srce omekša, jer nije Bogu cilj *da umre bezbožnik, već da se odvrati od svojih zlih putova i da živi* (usp. Ez 18,23). Ali faraon sve to skupa ne prepoznaje i zato ga Bog prekorava: *Ti se previše uzdižeš...*

Sutra

Izraz "sutra" hebr. **mahar** susrećemo u četiri egipatska zla. Izraz predstavlja vrijeme i mogućnost koja se daje faraonu kao Božje čekanje da kralj promijeni svoju odluku. Bog uvijek čeka i nikada ne kažnjava odmah već čovjeku daje prostor za njegovo obraćenje.

A zlo koje se naviješta je strašno. To će biti tuča, tako strašna *kakve u Egiptu još nije bilo otkad je postao do sada*. Zanimljivo je da i sada Bog ne želi uništenje ni ljudi ni životinja. Stoga upozorava faraona: *Zato naredi da pod krov utjeraju tvoje blago i sve što je vani, na otvorenom. Sve što se nađe u polju, bilo čovjek bilo živinče, ne bude li uvedeno unutra, poginut će...* Izraz *sutra* znači Božje milosrđe, vrijeme u kojem faraon može promijeniti svoju odluku ali koje daje i mogućnost da se zaštite kako ljudi, tako i životinje. Ovo će doista faraonu biti znak koji ga ima upozoriti na veličinu i suverenost Božju kako bi promijenio svoju odluku.

Faraonovi službenici dvostruku su reagirali. Jedni su povjerovali Božjoj riječi a drugi nisu. A i posljedice su bile dvostrukе. Oni koji su povjerovali Jahvi i utjerali svoje sluge i svoje blago unutra bili su očuvani od ovog velikog zla, a koji *nisu marili za Jahvinu prijetnju* stradali su. I ova činjenica treba faraona opomenuti da poslušnost Bogu spašava a neposlušnost vodi u propast.

Pruži ruku

Isteklo je vrijeme Božjega čekanja. Dolazi sud. Jahve naređuje Mojsiju: *Pruži ruku prema nebu da udari tuču po svoj zemlji egipatskoj*. Mojsije sluša Jahvu i diže svoj štap prema nebu. I gled, uragansko zlo spustilo se nad zemljom egipatskom. *Jahve zagrmje i pusti tuču i munje sastavi sa zemljom*. Nije to bio trenutak. Sve je dugo trajalo što je opisan trajnim glagolima *sipao je, tuča je mlatila i munje su parale*.

Posljedice su bile strašne i razarajuće. Sve što je ostalo vani pobijeno je, bilo ljudi bilo životinje. Propali su svi usjevi po poljima, sva stabla u voćnjacima. Sve je polomljeno i uništено. Nakon r. 25. moramo dodati i rr. 31-32 budući da oni ovamo pripadaju a glase: *I tako propade lan i ječam: jer ječam bijaše u klasu a lan u cvatu. Pšenica i raz nisu nastrandali jer su ozima žita*. Ovdje imamo jedan dragocjeni vremen-

ski podatak. Znamo, naime, da je u Egipetu *ječam u klasu a lan u cvatu* u periodu veljača–ožujak. U to se vrijeme, znači, dogodila ova strašna i razarajuća tuča. Jednom riječi: propalo je sve što je bilo vani. Izuzetak je gošenski kraj u kojem žive Izraelci. Tamo nije bilo tuče.

Priznanje

I dok tuča, munje i gromovi još tutnje, po prvi put sada faraon poziva Mojsija i Arona k sebi (poslao je po njih!) Strašno zlo koje se oborilo na Egipat uvjerilo je faraona da *Jahve ima pravo*. Onda to u isto vrijeme znači da je on, faraon, u kriju. On to i priznaje: *Ovaj put priznajem da sam kriv*. On to priznaje ne samo za sebe nego i za svoj narod. Zanimljivo je da faraon svoju krivnju priznaje samo za *ovaj put* iako se njegovo srce stalno odupiralo Bogu Jahvi.

No, faraonovo priznanje još nije dovoljno da se zaustave tuča i gromovi. Potreban je zagovor, zagovorna molitva Mojsija i Arona. I dok im se obraća da mole za njega Jahvu, faraon u isto vrijeme i obećava da će pustiti narod da ode. Sve će biti vrlo brzo, *nećete više dugo ostati* uvjerava ih on. Mojsije obećava faraonu da će moliti Jahvu za njega kad izađe iz grada. Tako je Mojsije i učinio ali odlazeći od njega jasno mu je stavio do znanja: da znaš da zemlja pripada Jahvi. Podigao je ruke prema Jahvi i strašna nevolja prestade.

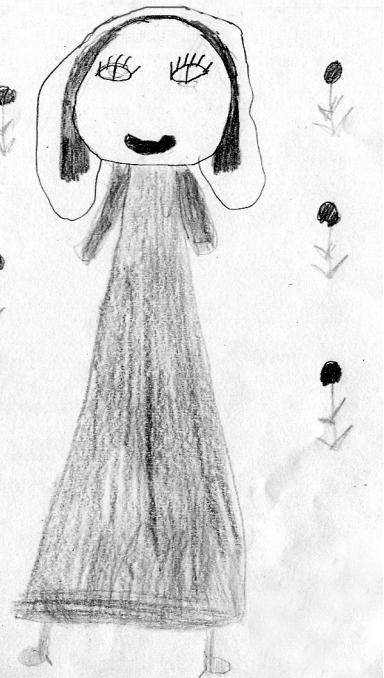
Ponovni pad

Ali dok je još bio kod faraona, Mojsije je izrazio svoju nevjericu u faraonovo pokajanje. Premda je ovo zlo potreslo i faraona i narod, ipak se oni još ne boje istinski Boga Jahve.

Mojsije je bio u pravu. Kad je faraon video da je zlo prestalo, da je tuča stala i da munje i gromovi više ne sijevaju, kao da je na sve zaboravio. Pisac jednostavno kaže: *Opet padne u grijeh i on i njegovi službenici opet otvrdnu srcem*. Otvrdnulo je srce kralja egipatskoga kako je to Jahve i prorekao preko Mojsija. Tvrdoča srca! Misterij ljudske slobode.

I tako se sud nad Egiptom i dalje nastavlja. Sada su na redu *pšenica i raz* koji su u ovoj nevolji bili pošteđeni.

(U sljedećem broju:
Egipatska zla 6)

Marija, svibnja kraljica
Kristina Nađ Kanas, 1. r.

Danas Duha Svetoga samo u liturgijskom kalendaru dočekujemo na Duhove. On je prisutan trajno u Crkvi. Dragi Zvončići i Zvončice, kad god učinite dobro djelo, vi ste već u društvu Duha Svetoga. A on doista djeluje u svemu što je na dobro onih s kojima živimo. Pomirište oko sebe. Izađite u prirodu. Pogledajte kakve nam ljepote Bog stvoril! Sve miriše zelenim i svježim mirisom. Kad bi miris imao boju, vjerujem da bi bio zelen. A sva ta ljepota svjedoči da je Duh uvijek s nama. A kad smo s njim, činimo dobro. Zato uvijek zahvaljujte Bogu na daru Duha Svetoga jer nas On brani od svih opasnosti koje vrebaju ovdje na zemlji.

Vaša Zvončica

Duh Sveti djeluje

Po cijelom svijetu, a i kod nas, Duh Sveti djeluje. Osjeća se među nama miris Duha. Oduvijek mi je Duh Sveti blizak upravo po mirisu.

U ranom djetinjstvu prvi put sam bila svjesna Duha Svetoga u crkvi na Duhove, kada mi se u pamćenje urezao miris tamjana. U mirisu svijeća i tamjana tražila sam Duha i njegovu fizičku prisutnost. Kako sam rasla, miris tamjana, i kada nisu bili Duhovi, prizivao mi je želju za Duhom, za Bogom prisutnim.

U Subotici je Duh Sveti vezan uz miris zove (bazge) koju stavljamo na prozore i kapije kako bismo, po predanju, otjerali zle duhove. Zova ima poseban miris. I tako mi Bog često dolazi u mirisu, povezuje mi u svijesti događaje i ljudе koji su značajni za moј život.

Jeste li i vi Duha Svetoga susreli? Ako jeste, a vjerujem da su napose krizmanici imali tu milost, to nikada nećete zaboraviti. Ovaj Duh Sveti, kojega su Isusovi učenici tako željno čekali, i danas čini ista čudesa. To sam čula od nekoliko ovogodišnjih krizmanika, njihovih roditelja i kumova. To sam vidjela kada su "kerske kraljice" oduševljeno darovale novac svojoj vršnjakinji Martini za operaciju oka. To se vidjelo kada je jedna djevojka nepoznatoj, napadnutoj djevojci pomogla... A vidljivo je bilo i na svibanjskoj pobožnosti.

Kraljice iz Tavankuta

Humane "Kraljice" a možda i vi – dragi čitatelji!

I ove su godine "Krske kraljice" svojom pjesmom obišle mnogo domova, najviše do sada. Počele su rano poslijepodne, u pratnji dvojice pastira, Krunkoslava i Petra. S njima su bile i s. Jasna i Sanja. One su ih učile ovom starom običaju i pjesmi, i pratile ih svojom potporom.

U svakom su domu bile lijepo primljene ali i počašćene za njihovo "ljeljanje".

Svoju šetnju su nakratko prekinule u 17 sati kada su sudjelovale na sv. misi u crkvi Sv. Roka, a potom su razveselile vjernike pred crkvom i odmah nastavile tamo gdje su stale. Dan je bio lijep i to su iskoristile kako bi posjetile što više obitelji.

Navečer su bile pomalo umorne ali njihovo je srce bilo puno lijepih doživljaja. Torbe pastira bile su pune slatkiša i ... novaca!

Podijelili su slatkiše, a Sanja ih pita: Skupile smo

11.000 dinara. Želite li da svatko dobije novac ili da damo novac Martini Romić za operaciju oka? Odgovor brži od pitanja: MARTINI!

"Kraljice" su bez razmišljanja svoj dar dale djevojčici i obitelji kojoj je to potrebni.

Ovo je ujedno poziv i vama, dragi čitatelji *Zvonika*. Pomozite obitelji Romić u prikupljanju sredstava za operaciju oka male Martine. Operirat će ju u Ljubljani, čim prikupe 2600 eura. Ova su nam djeca pokazala što i kako treba činiti.

Ako možete pomoći, javite se na

župu Sv. Roka
Beogradski put 52
24000 Subotica
telefon: 024 - 554 896

Katarina Č.

Najmlađi pred obnovljenim Dulicevim križem na ulazu u Stari Žednik

Sonta: Oratorij "Don Bosco"

U sklopu Škole animatora 2007./8. organiziran je u župi Sv. Lovre u Sonti od 11. do 13. travnja Oratorij – susret za djecu. Tema susreta na kojem se okupilo 130 djece bila je "Život i djelo don Bosca".

Organizatori susreta su bili vlč. Dominik Ralbovsky i katehistica Kristina zajedno s animatorima kojima je ovoga puta na raspolaganju bio praktični rad. Dječja radost i zadovoljstvo očitovali su se na dječjim licima tijekom cijelog susreta: dok su igrali različite igre, plesali, glumili, pjevali, uživali u predstavi "Mažoretkinja iz Sonte" i mađioničara, sudjelovali u igrama bez granica, kreativnim radionicama i na kraju uživali u sladoledu.

Evo nekoliko dječjih iskustava te iskustava animatora:

– Hvala ti, dragi Isuse, za prijateljstvo, ručak, program i moju skupinu i za sve što nam je župnik predio: šale, igre i mađioničarske trikove.

– Hvala, Isuse, za ove dane, bilo mi je super i htje-

Pripremam se za Prvu pričest

Moja obitelj se vrlo radosno priprema za moju Prvu pričest.

Mama i tata prave popis gostiju; mama zamišlja što će kuhati, a ja maštam i želim saznati kako je to primiti Isusa. Mama mi je kupila prelijepu haljinu. Zamišljam Prvu pričest ovako: kada uđem u crkvu čujem lijepu Isusovu pjesmu. Svećeniku će dati moje ime, a moja mama će primiti svijeću. Mislim da će to biti najljepše slavlje u mom životu. Za Prvu pričest će dobiti mnogo darova. Najljepše će biti na misi, ali mislim da će i poslije biti lijepo. U crkvi ćemo svi biti jako lijepo obučeni. Sretna sam i što će puno moje rodbine i prijatelja doći u crkvu. Molim se svaku večer. Idem redovito u crkvu i na vjeronauk. Sprenam svoje srce za Isusa. Sprenam se pročitati cijelu Bibliju. Volim ići na vjeronauk jer učim o Isusu. Najviše volim moliti s obitelji i rođinom.

Sretna sam što se svi trude da taj najvažniji dan u životu provedem lijepo s Isusom.

Martina Kulić - OŠ "Ivan Milutinović", 3. b

Pripremam se za Prvu pričest

Moja obitelj i ja jedva čekamo moju Prvu pričest. Moja mama pravi popis gostiju, a ja redovito idem na mise nedjeljom i blagdanima. Nikada ne zaboravim vjeronauk i pjevanje. Na mojoj Prvoj pričesti izgledat će kao andeo koji će primiti Isusa u srce.

Martina Križanović, OŠ "Ivan Milutinović", 3. r.

*Marija,
Isusova majka*

*Krunoslav
Piuković, 2. r.*

la bih ponovno doći u Sontu i provesti tako divne trenutke. Najbolje mi je bilo kada smo glumili u igrokazu "San don Bosca."

– Dragi Isuse, hvala ti za sve lijepе trenutke. Lijepo je bilo u zajedništvu s tobom. Volimo te i želimo da uvijek budeš s nama, i danju i noću.

– Najviše mi se svidjelo družiti se s drugom djecom kao i mađioničarski trikovi.

– Dragi Isuse, hvala ti za ova tri dana koja smo usprkos kiši lijepo proveli na župi. Hvala za nova poznanstva. Hvala ti za snagu koju si mi pružio da mogu izdržati među djecom i hvala ti za razum koji si mi dao da ih mogu animirati.

– Isuse, hvala za ove dane provedene u miru, ljubavi i veselju. Za nova poznanstva i za sve stvari koje su nas činile sretnima. /Animatori/

Uredio: PeTaR

Mladi

Potrebe...

Dragi mladi!

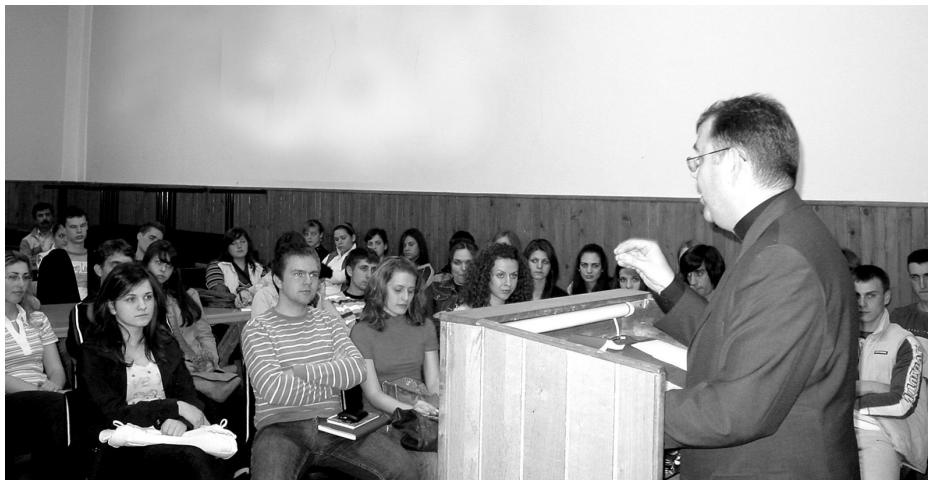
Dok u našim ušima još odzvanja divna poruka Pedesetnice, tj. rađanja i rođendana Crkve, nakon 2000 godina postavlja se pitanje: *Tko će ispuniti velike potrebe naše Crkve?!* Neophodno je gledati u lice našem svijetu, njegovim vrednotama i problemima,

njegovim nemirima i nadama, pobjedama i porazima. U taj svijet smo pozvani i mi vjernici laici! Još mi je u glavi priča o tomu kako Krist nema ruku niti nogu, nego smo mi njegove ruke i noge i preko nas – njegova tijela – djeluje u svijetu. Stoga bih naglasak stavio na to kako je potrebno IČI u svijet. Ta nisu Isusove riječi u kojima svojim apostolima govori da idu u svijet, bezvrijedne i besmislene. Papa je u svojoj poruci mladima jasno rekao da Krista treba predložiti a ne nametnuti! Dalje još napominje: *Neka svatko od vas smogne hrabrosti obećati Duhu Svetome da će jednoga mlađoga dovesti Isusu Kristu, na način koji smatra najboljim, znajući "dati odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama"* (usp. 1 Pt 3,15). Pozvani smo na poslanje! To je zadača, a ne izbor koji bi nas trebao zarobiti. To je križ koji oslobađa! Htjeli mi ili ne, svi smo u jednom velikom vinogradu u kojem je potrebno puno radnika: potrebno je održavati taj vinograd! Stoga ne budimo slijepi i nemojmo zatvarati oči pred problemima današnjice. Znam da je to teško učiniti s obzirom na sve probleme vezane uz školu, obitelj, ljubav, prijatelje i sl.. ALI, to nije isprika, jer na nama je samo poslušati Gospodina u molitvi i ta zadača sigurno neće biti teška. Zvuči smiješno, ali mi to ne radimo a to nam je smjerokaz, rješenje! Ako Bog zna sve što će se dogoditi, onda ga se trebamo držati jer on sigurno zna što je najbolje za TEBE i MENE! Nemojmo dvojiti, već sljedeći put budimo vođeni logikom: PRVO MOLITVA a tek onda DJELO. Studenti, želim vam uspješan ispitni rok, a molimo i za maturante, osobito za mlade koji su u potrebi ... Da Ga čuju ...

PeTaR

Tribina mladih u Katoličkom krugu

U subotičkom Katoličkom krugu održana je u nedjelju 20. travnja mjeseca tri bina mladih. Predavač na travanjskoj tribini bio je **mr. sc. Božo Radoš**, profesor na KBF-u u Đakovu. Pred više od šezdeset mladih održao je predavanje na temu *Kristov uskršnji po/hod – ključna okrepa ljudskom hodu prema punini života*, a podnaslov teme bio je: *Božanske kreposti vjera, nade i ljubav u svjetlu Kristova uskršnuća*. U svojemu predavanju mr. Radoš se ističući značaj ukazanja Krista uskrsnuloga zaustavio posebno na tri lika – na Mariji Magdaleni, Tomi i Petru. Njih, naime, Isus uskrsnuli zove imenom, što ukazuje da je susret s njima osobito značajan. U susretu s Kristom uskrslim Marija Magdalena, Toma i Petar rastu u vjeri, nadi i ljubavi i tako idu prema punini života. Da bi kršćanin mogao isto to doživjeti, potrebno je da traži Gospodina a kad ga susretne da mu otvorí svoje srce, jer samo tako njegova milost može u njemu djelovati u potpunosti i donijeti mu puninu radosti i mira. Poslije predavanja mladi su u razgovoru postavili brojna pitanja, ali i davali svoje komentare tako da je razgovor trajao koliko i predavanje. /Zv/

OBAVIJEŠTI

Misa mladih:

6. 06. 2008.

u 20 sati

Mjesto: Bunarić

**Slušajte nas
na Radio Mariji
Što?**

Emisija za mlade

svake nedjelje

Vrijeme: 14,45-15,45 sati

**Marija Jaramazović
pobjednica
"Tonkafesta"**

Drugi festival duhovne glazbe "Tonkafest" održan je u Josipdolu 4. svibnja. Riječ je o Festivalu koji je jedinstven jer je humanitarnoga karaktera, a cilj Festivala kojega organizira Udruga "Oda prijateljstvu" je održati trajno sjećanje na mladu djevojku **Antoniju Turković**, punu kršćanskoga milosrđa kojoj teška bolest do posljednih trenutaka nije oduzela optimizam, što je i pretočila u zbirku svoje poezije *Oda životu*.

Antoniju Turković, punu kršćanskoga milosrđa kojoj teška bolest do posljednih trenutaka nije oduzela optimizam, što je i pretočila u zbirku svoje poezije *Oda životu*.

Na festivalu je sudjelovalo 12 izvođača iz Hrvatske i Vojvodine. Po mišljenju stručnoga ocjenjivačkoga suda, 1. mjesto odnijela je riječka skupina Ben Hur s pjesmom "Hvala ti", 2. mjesto pripalo je Subotičanki **Mariji Jaramazović** s pjesmom "Marija iz Magdale" dok su 3. mjesto osvojili **Davor Terzić** i kvartet Stepinac s pjesmom "Živo vrelo". Na temelju glasova publike, pobjednicom je proglašena Marija Jaramazović s pjesmom "Marija iz Magdale", 2. mjesto je pripalo glazbenoj skupini "Karmel" iz Remeta sa skladbom "A onda..." dok je 3. mjesto osvojio VIS Riječ iz Splita s pjesmom "Bog". Dođajmo kako je ove godine sav prihod od ulaznica i priloga namijenjen nabavi ortopedskih kolica za bolesnog 13-godišnjeg **Denisa Rendulića** iz Josipdola. /Zv, IKA/

O s l o b o d i

Vrlo direktno, iz gornjega citata u prvi plan našega razmatranja na površinu izlazi pojam slobode, slobode koja je apsolutna. Doista, sve nam je dopušteno! Svi smo mi bili u prlici čuti dječja (i ne samo dječja) pitanja poput onih: "Zašto ima toliko patnje u svijetu?", "Kad Bog postoji, zašta dozvoljava toliku zla?" ili "Zašta nas Bog kažnjava?" i dr. Promislimo dobro! Odgovor bi mogao glasiti: zato što smo slobodni! Ovo posljednje pitanje ostavlja prostora za interesantan pristup problematici o kojoj je riječ. Poznati njemački filozof Hegel govori o tomu da nam država kada sudi i kažnjava nas za učinjena nedjela, daje najveću moguću počast. Naime, признаje nam da smo slobodni, da znamo razlikovati između dobra i

zla, pravednog i nepravednog. Ipak nisam siguran koliko to saznanje pomaže ljudima u takvoj situaciji. No, šalu na stranu. Važan zaključak koji želim izvući jest da bez slobode nema krivice, a dodat ćemo ni ispravne zasluge. U prilog tomu možemo uzeti još jedan primjer iz područja prava. Mislim na to da niti jedna (normalna) država ne sudi djeci i malodobnjicima i psihički bolesnim osobama, jer nisu sposobni razlučiti što je dobro a što zlo, što je pravedno a što nepravedno. Jer nisu u punoj mjeri sposobni shvatiti poziciju slobodne volje te njezine posljedice. Brojni su veliki umovi svijeta smatrali da nam je Bog darovao najveći dar – slobodu. Vratimo li se natrag na naše pitanje, uvidjet ćemo da je ono u biti nekorektno: Boga se ne pita zašta kažnjava, te ga se ne pita zašto je Bog. Prije je vjerojatno (ako je zgrijeošio) da se čovjek upita "Što mi je ovo trebalo?", jer mu je dana sloboda odlučivanja.

Uvjeren sam da mladi sve ovo razumiju te da im je jasan princip slobodne volje kao stožera ljudskoga moralnoga djelovanja. Stoga mi namjera nije dublje se upuštati u objašnjenja. Također, namjera mi nije bila, ako se to dalo naslutiti, govoriti o Bogu samo kao onomu koji sudi i kažnjava, priznajući doduše našu slobodu. Dapače, Bog je ljubav! Milostiv Gospodin pun oprosta, svaki put nas baš kao i rasipnoga sina, vraća u svoj zagrljaj. No, kako živimo u povodljivom svijetu koji pulsira velikom brzinom nudeći svakoga dana nešto novo, važno je posvijestiti si neke od tih napasti, kako bismo ostali postojani u vjeri. Grijeh današnjice predstavljen kao bezazle-

ni užitak oslobođen spona tradicionalnih shvaćanja, je bludnost. Misli li itko da brojni raskidi brakova i gubljenje smisla u bračnoj zajednici nemaju nikakve veze s raskalašnošću života koju svijet sve više nameće? Paradigma dobrog života je život kakve superzvijezde s TV ekrana. Zašto, upitat ćemo. Zato što je tako slobodna, pored tolikog novca i slobodnog vremena može činiti što hoće. Zar je to sloboda? Ta nikako! Ljubav je jedina sloboda koju mi kršćani poznajemo. Istinska ljubav, koja je Isus Krist, naš Gospodin, skida svaki okov s naših srca. Zavirimo li duboko u intimu našeg bića, otkrit ćemo da ništa od ovoga povodljivoga svijeta ne umiruje dušu našu. "Jer što je god svjetovno, požuda tijela, i

požuda očiju, i oholost života – nije od Oca, nego od svijeta" (1 Iv 2,16-17). Ne tražimo, dragi mladi, slobodu u svijetu koji je prolazan, jer istinska sloboda nije od ovoga svijeta. Ne dopustimo da nad nama išta i itko vlada, vječno isti poroci u masci vremena. *Sve mi je dopušteno! Ali – sve ne koristi. Sve mi je dopušteno! Ali – neću da mnome išta vlada* (1 Kor 6,12-13).

**"Sve mi je dopušteno! Ali – sve ne koristi.
Sve mi je dopušteno! Ali – neću da mnome išta vlada"**
(1 Kor 6,12-13)

Prelistali smo za vas ...

Ivo Pavić Ofm: "Žedan sam"

Ova knjiga želi usmjeriti čitatelje na ispravno razlučivanje pokreta u duši da bi naša molitva bila plodonosna: da se odrekнемo grijeha i loših navika, oslobođimo neprijateljskih zamki, ozdravimo od duševnih rana, ispravimo krive predrasude i stavove prema Bogu, sebi, bližnjima i stvorenjima, otvorimo se u djelovanju i darovima Duha Svetoga kako bi Bog preko nas mogao činiti svoja velika djela. Autor često govori o ozdravljenjima i preprekama za ozdravljenje, navodi razloge zašto Isus želi da budemo zdravi i to potkrepljuje citatima iz Svetoga pisma. Svaki čitatelj bi se trebao pronaći i okoristiti knjigom da svoje životno kormilo usmjeri prema vječnom svjetioniku – Isusu Kristu.

Anita Pelhe

Susret Hrvatske katoličke mladeži STADION SLOBODA

"Bijahu postojani ..."

Pod gesmom "Bijahu postojani" održan je od 26. do 27. travnja peti po redu Susret hrvatske katoličke mladeži, u središtu mlade Varaždinske biskupije (Varaždinu), na stadionu "Sloboda". Pripreme za ovaj susret započele su još prošle godine, stoga se i mogla očekivati dobra organizacija samoga susreta od čega bi vrijedilo napomenuti kako se na stadion moglo ući samo uz pomoć ulaznice, a to je ove godine bila bijela kapa s logotipom

susreta. Program je započeo u subotu 26. travnja svjedočanstvima mladih, svećenika, zatim pjevača (među mnogima i **Marija Husar i Thompson**), a potom i euharistijskim slavljem kojemu je nazaločilo oko 22000 mladih. Fotograf **Šime Strikoman** izradio je svoju 117. milenjsku fotografiju uoči euharistijskog slavlja, snimivši stadion Slobode s visine od 50 metara i 22000 sudionika iz Hrvatske,

BiH, Slovenije, Austrije, Njemačke, Crne Gore i Subotice. Dobrodošlicu svim sudionicima susreta poželio je domaćin, varaždinski biskup **Josip Mrzljak**, a predvoditelj misnoga slavlja zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić** zahvalio je varaždinskom biskupu i svećenicima Varaždinske biskupije na organiziranju susreta. Prigodnu propovijed upućenu mladima izrekao je šibenski biskup **Ante Ivas**, tajnik Vijeća za mlade Hrvatske biskupske konferencije. Pjevanje na svetoj misi je predvodio Zbor mladih Varaždinske biskupije uz pratnju **Ivana Malbašića**. Sutradan tj. u nedjelju 27. travnja uslijedio je dio susreta koji se odvijao u oko stotinjak župa Varaždinske biskupije. Mladi iz Subotičke biskupije su bili smješteni u dvije župe, da bi kasnije skupa slavili euharistijsko slavlje u Varaždinskoj katedrali s mladima iz Dubrovnika, Banjaluke, kao i drugih gradova Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nakon upoznavanja te predstavljanja svojih rodnih mjesta i običaja, slijedila je sveta misa koju je predslavio varaždinski biskup Josip Mrzljak. Pjevanje su predvodili mladi iz subotičkog VIS-a "Proroci" uz podršku subotičke mladeži. Nakon misnoga slavlja je uslijedila ugodna zakuska te osobno upoznavanje mladih hodočasnika s biskupom. Mladi su nakon programa imali prilike posjetiti znamenitosti grada Varaždina te uživati u gostoprимstvu koje ovaj grad pruža.

Petar Gaković

Varaždin - 2008.

Himna susreta mladih **POSTOJANI**

**Hvala što, Bože, vjeruješ u nas
s nadom nas zoveš, beskrajno ljubiš,
sada smo ovdje, slušamo tvoj glas
želimo primat sve što nam nudiš.**

**Ref: Postojani
u ljubavi,
ustrajni u molitvi,
zajedništvom nošeni,
Duhom, vjerom prožeti,
Tijelom Božjim hranjeni.**

**Znamo po nama može bit bolje
bez dobrih djela prazni smo, lažni,
ojačaj naše umorne volje
u tvome Duhu bivamo snažni.
Kad sutra život na razne strane
odvede stado maleno ovo
bit ćemo spremni u naše dane
blagoslov unijet i svjetlo novo.**

Iz propovijedi biskupa Ante Ivase

Susret s Bogom daje životu novi temelj, novi oslonac, novo čvrsto tlo pod nogama. Iz tog susreta rađa se nova sloboda. Rađa se Nada koja preobražava i preuzima glavnu riječ u našem životu. Tada vjera postaje djelotvorna poruka koja na nov način oblikuje život i sve životne odnose, rekao je šibenski biskup naglasivši da ostati u ljubavi i zajedništvu s Isusom Kristom, znači biti u zajedništvu s drugima, sa svima. U takvom zajedništvu i vjeri moguće je čuvati ljepotu i čistoću duše i tijela, zemlje i neba, vode i mora. Moguće je uspostavljati iskrene međuljudske odnose i graditi bolji, pravedniji i sretniji svijet, naznačio je biskup pozavavši mlade da upravo u Varaždinu ispišu svoja Djela apostolska hrvatske katoličke mladeži 21. stoljeća koja će svjedočiti da mladi kršćani u zajedništvu sa svim ljudima dobre volje žele živjeti svoj ljudski i kršćanski, svoj hrvatski i europski identitet. Treba nam vaša mladost, vaše oduševljenje, vaša odvažnost. Treba nam vaša podrška i postojanost. Volimo vas i molimo za vas, zaključio je šibenski biskup Ivas.

Tradicionalni susret mladih Subotičke biskupije

"Bit ćete mi svjedoci!"

Susret mladih Subotičke biskupije održan je u subotu 3. svibnja u Baču, a tema susreta bila je Papina poruka upućena mladima u povodu Svjetskoga dana mlađih u Sydneyju pod naslovom *Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci* (Dj 1,8). Na ovogodišnjem susretu okupilo se oko 400 mlađih iz različitih dijelova Biskupije.

Program je započeo uvodnim predavanjem karmeličanina iz Sombora o. Zlatka Žuvele, u kojem je mlađima ukratko predstavljena i pojašnjena Papina poruka. Nakon toga, mlađi su se podijelili na rad u manjim skupinama kojega su predvodili mlađi animatori iz Subotice, Sonte i Selenče. Krizmanici su, kao i svake godine, ostali u crkvi gdje je s njima radio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić. U svakoj se skupini detaljno obrađivala i tumačila Papina poruka koja govori o Duhu Svetom, trećoj Božanskoj osobi koja je nerijetko zaboravljena. Mlađi su aktivno i radosno sudjelovali u ovoj raspravi jer su željeli što je moguće više saznati o Duhu Tješitelju, Duhu Istine i Svetlosti. Rad u skupinama je trajao sat i pol vremena. Usljedio je potom ručak, a slobodno

dno vrijeme mlađi su iskoristili za sportske igre te za šetnju i obilazak poznate tvrđave u Baču. U poslijepodnevnim satima je u kino dvorani subotički VIS *Proroci* održao koncert praćen kratkom predstavom koju su priredili mlađi kako bi pokazali razliku između života sa Isusom i života u grijehu. Na kraju koncerta, svi krizmanici su se popeli na pozornicu gdje su sa svima zajedno pjevali i slavili Gospodina, a tom su prigodom na dar dobili CD duhovne glazbe. Poslije toga je u župi Obraćenja sv. Pavla održan kratak plenum na kojemu su mlađi iznosili rezultate i zaključke rada u skupinama. Usljedila je potom i sveta misa koju je predvodio generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin.

Kao zaključak ovoga susreta možemo iznijeti misao svih mlađih, a to je da je potrebno bolje upoznati sve tri osobe Presvetoga Trojstva, a osobito Duha Svetoga, kako

bismo dublje mogli ući u otajstvo vjere. Također svi, a osobito mi mlađi, moramo ozbiljno shvatiti Papin poziv da budemo svjedoci svoje vjere među svojim bližnjima, kako bismo ovaj svijet učinili boljim i ljepšim mjestom za život svima nama.

Mlađi se na ovaj način zahvaljuju domaćinima, organizatorima i svim ljudima dobre volje koji su potpomognuli ovaj susret. /Vladimir Lišić/

Rezultati natječaja "HosanaFest-a 2008."

Organizacijski odbor HosanaFesta 2008. raspisao je za ovaj Festival hrvatskih duhovnih pjesama natječaj koji je bio otvoren od 1. veljače do 1. travnja 2008. godine. Pod geslom *"Dajmo Bogu ono najbolje od sebe"*, Festival će biti održan 7. rujna 2008. godine. Na natječaj su pristigle ukupno 32 skladbe, od kojih će biti predstavljeno ukupno 15. Skladbe koje su ispunjavale uvjete propisane Natječajem je razmatralo glazbeno i tekstualno povjerenstvo. Zbrajanjem glasova članova stručnoga povjerenstva načinjen je redoslijed pjesama.

Abecedni popis skladbi koje će biti izvedene na HosanaFestu 2008.:

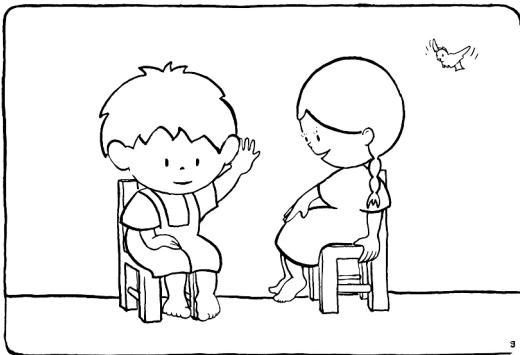
1. **Bog me voli** - "Mihovil" (Kamen-Split)
2. **Bože, hvala za sve** - Snježana Kujundžić (Subotica)
3. **Gospodine, ne udaljuj se** - Lidija Ivković (Subotica)
4. **Himna života** - "Riječ" (Podstrana-Split)
5. **Isuse dođi** - "fra Antun Knežević" (Jajce)
6. **Kad bih mogao kao Ti** - Arpad Kiralj (Sombor)
7. **Ključevi Raja** - "Proroci" (Subotica)
8. **Lončareva njiva** - Marija Jaramazović (Subotica)
9. **Naš Bog** - "Adonai" (Blato-Korčula)
10. **Slavi Boga našega** - "Matheus" (Buzovac-Osijek)
11. **Ti si taj** - "Damask" (Zagreb)
12. **Trebam Te, Isuse** - Marina Kozina (Nuštar-Vinkovci)
13. **Tvoja ljubav govori** - Ivan Šomođvarac (Sombor)
14. **Tvoja sva** - "Petrus" (Bački Monoštor-Sombor)
15. **Za Tvojim stopama** - "Antunići" (Sombor)

Stručno povjerenstvo za odabir skladbi činili su profesori glazbe Marijana Crnković, Zorica Stojanov i Đuro Molnar. Stručno povjerenstvo za odabir tekstova činili su diplomirani teolog vlc. Marijan Vukov, profesorica književnosti Zora Ćujić i pučki pjesnik Antun Kovač.

Organizacijski odbor HosanaFesta 2008. moli izvođače čije skladbe su ušle među petnaest odabranih, da studijsku snimku iste skladbe dostave u audio ili wav obliku najkasnije do 20. lipnja na adresu:

HosanaFest 2008.

Gajeva 2, 24000 Subotica - Vojvodina - Srbija

Kršćani "na poslu"

Dragi čitatelji! Primjećujete li razliku između ljudi koje srećete svaki dan, s kojima radite, koje ponekad morate moliti za pomoć? Neki od njih su kršćani, neki ne. Neki od njih rade veoma savjesno, čak i više od toga – dosljedni su, brižni, "ludo" pošteni (to su oni koji ne žele primiti ni "mali znak pažnje"), ljubazni i kada su u najvećoj gužvi, žele i pokušavaju pomoći i više nego od njih tražite, spremni su učiniti sve što mogu za druge, popravljaju međuljudske odnose gdje god da su, čak i kad se radi o ljudima koji njih same "tračaju" ili im čak nešto podmeću. Oni drugi, naprotiv... ne bih o tome! Znate ljudi koji tako rade, a nisu kršćani? Oni su "skriveni" kršćani... Molimo za njih – da se "otkriju"! ☺ /vh/

Djeci je potrebna sigurnost, podrška, ljubav

"Velika je sreća što možemo učiti. Volim isticati kako se od riječi često razbolimo, ali nas isto tako riječi liječe. Tako se može liječiti i samopoštovanje i samopouzdanje. Zapravo, do negativnoga transfera o kojem smo govorili neće ni doći ako barem netko od roditelja pruža pozitivnu podršku, ili barem djed i baka. I škola tu ima veliku ulogu. Ako profesori djeci daju podršku i pomažu im vratiti samopoštovanje, ona će lakše izaći s time na kraj. I Crkva tu može odigrati važnu ulogu, ako svoje zajednice oblikuje kao zajednice ljubavi i povjerenja. Mediji također mogu dati svoj doprinos ako na kvalitetan način ukazuju na taj problem. Tu su i razne inicijative edukacije roditelja. Kao pozitivan primjer navela bih Obiteljsku ljetnu školu. I ona tolike roditelje potiče da drugačije razmišljaju o tome problemu. Neki ljudi doista nisu svjesni da svojim postupcima mogu djeci nanijeti veliko zlo, jer su i drugi prema njima bili takvi te im se čini kako je to normalno. A imaju dobre volje za pozitivnu promjenu, makar za male korake."

Iz intervjuja s mr. sc. Vesnom Bilić, pedagoginjom, nakon predavanja na 36. obiteljskoj školi, Zagreb (Izvor: GK, rujan 2007.)

...šale...šale...šale...

PONOSNA MAMA

Sretna mama hvali se susjedima:

- Moj sin ide na satove engleskog, francuskog i i trigonometrije!
- Ma nemojte?
- Je, je! Ajde, sine, kaži im nešto na trigonometrijskom!

GLASANJE ŽIVOTINJA

Pita otac sina:

- Sine, kako se glasa mačka?
- Mijau... – odgovori sin.
- Dobro, a kako se glasa pas?
- Vau, vau!
- Dobro sine, a kako se glasa miš?
- Klik, klik!!!

veoma vješto i lako koriste oba. Kada dijete počne učiti strani jezik, to shvaća kao zabavu, ali ubrzo uviđa veliku prednost toga. Što se godina tiče, stručnjaci preporučuju sačekati uzrast od 5 godina – to je uzrast kada su uglavnom sva djeca spremna za satove.

 Vožnja bicikla. Nikako ne dajte djetetu voziti bicikl prije nego li napuni 4 godine. Kada

napuni 3 godine, možete mu dati bicikl s četiri kotača, ali ih nemojte sklanjati dok niste sigurni da dijete ima dovoljnu sigurnost za ravnotežu i snagu okretati pedale (između 6 i 7 godina).

 Kućni ljubimci. Prije nego što djetetu darujete živo stvorenje da se o njemu brine i vodi računa, dobro bi bilo da ste sigurni u to da dijete to zaista i može. Psiholozi kažu da dijete uzrasta od 4 godine može davati ljubimcu vodu i hranu. U uzrastu od 8 godina može već prošetati psa, ali bi bilo poželjno da im se svaki put tijekom ove šetnje i vi pridružite, barem dok ne napuni 10 godina. Ipak, i kada dijete malo poraste i postane tinejdžer, uvijek imajte na umu da je ljubimac kojeg ste kupili djetetu u stvari vaš ljubimac i vaša odgovornost.

Spremni za prve obaveze?

Vaš mališan želi se baviti raznim aktivnostima, ali niste sigurni je li za to i spreman? Ovaj mali vodič britanskih psihologa može pomoći odrediti kada je pravo vrijeme za koju aktivnost.

Muzički instrumenti. Najbolje je sačekati da vaše dijete napuni 5 godina. Razlog je jednostavan – tek na ovom uzrastu mališan će moći sjediti pol sata mirno i koncentrirati se na ono što mu učitelj priča. Također, tek na ovom uzrastu može shvatiti da ne može odmah komponirati glazbu! Ipak, ovo ne mora uvijek biti pravilo. Ukoliko primjetite da je vaše dijete spremno za satove glazbe mnogo ranije, ono će to i pokazati: stalno će se "motati" oko instrumenta koji imate u kući.

Strani jezici. Ovdje važi samo jedno pravilo: što ranije, to bolje! Istraživanja u stranim zemljama pokazuju da djeca iz mješovitih brakova u kojima roditelji govore dva jezika vrlo brzo nauče oba jezika i

MALE MUDROSTI

Mame i tate

U kućici na kraju grada življaše jedna sretna obitelj, u miru i radosti. Sve dok se jednog dana nad njihov dom nisu nadvili crni oblaci dima. Dok je vatra buktala, roditelji i djeca istrčali su van na otvoreno. Sretni što su živi i zdravi zagrlili su se čvrsto. Gledali su svoju kuću u plamenu i dimu.

U jednom trenutku se zgledaše s užasom u očima: nedostajao je najmlađi dječak od četiri godine! U trenutku dok su izlazili, on se uplašio goleme vatre, gušen dimom vratio se natrag i popeo na gornji kat.

Što učiniti? Otac i majka pogledaše se preneraženo, sestre su počele urlati. Ući u oganj je nemoguće. Vatrogasci kasne.

U tom trenutku, gore visoko otvorio se prozor. Na njemu je stajao dječak i izbezumljeno dozivao:

– Tata, tata!

Otac je zavikao što ga je grlo nosilo:

– Skoči dolje!

Dječak ispod sebe nije vidio ništa osim vatre i gustog dima, ali je čuo glas i odgovorio preplašeno:

– Tata, ja te ne vidim...

– Ja tebe vidim i to je dovoljno. Skači dolje! – vikao je nesretni čovjek.

Dječak skoči i nađe se zdrav u raširenim rukama oca koji ga je uhvatio u letu.

**SVIM OBITELJIMA ČESTITAMO
15. SVIBNJA
- MEĐUNARODNI DAN OBITELJI!**

*"Obitelji, postani ono što jesi!
Ti si živo uprisutnjene Božje
ljubavi!"*

(Papa Ivan Pavao II.)

za život: SUPER JE BIT' RAZLIČIT...
... je slikovnica/knjiga koja govori o
najrazličitijim različitostima
i kako se s njima nositi!

Posebnost je slikovnice tekst ispisano na "brajici", te istodobno u crnom uvećanom tisku latiničnim slovima, crteži su reljefno izdignuti što omogućuje prepoznavanje slike dodirom, a za potrebe visoko slabovidne djece upotrijebljene su izražajnije boje. Autorica slikovnice je **Đurđa Miklaušić**, a ilustratorica **Zrinka Ostović**.

Novcem prikupljenim od prodaje doplatne marke "Konvencija o pravima djeteta" financirana je izradba slikovnice, tako da je pristupačna slijepoj i slabovidnoj djeci: svako slijepo i visoko slabovidno dijete od prvog do četvrtog razreda osnovne škole u Hrvatskoj će besplatno dobiti po jedan primjerak. Slijepa osoba mjesecnim doplatkom od 280 kuna (slikovnica košta 410 kn) ne može kupiti ni jedan primjerak te slikovnice.

Knjiga završava tekstrom: **"JER SAMO ONO ŠTO SI TI NIKOTI NE MOŽE ODUZETI! RAZLIČITI SMO ALI JEDNAKI, SUPER NAM JE ZAJEDNO. U NEČEMU SMO NAJBOLJI, U NEČEMU NIŠMO. NADOPUNJAVAMO SE UZAJAMNO! JER NIJE BITNO BITI KAO SVI, NAJVAŽNIJE JE - DA SI KAOTI!"**

protiv života: vitrifikacija...

...je brzo zamrzavanje beba!

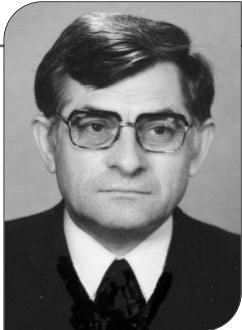

Kada se tijekom vantelesne oplodnje dobije više embrija nego što se prema medicinskim protokolima usađuje u maternicu žene, "višak" se može zamrznuti. U slučaju kad pokušaj vantelesne oplodnje ne uspije, u sljedećem postupku žena se ne mora ponovo podvrgavati hormonskoj stimulaciji, jer već ima zamrznuti embrij.

Specijalna bolnica Beograd prva u Srbiji uvela je vitrifikaciju, novu metodu zamrzavanja humanog materijala, koja se sve više primjenjuje u velikim svjetskim centrima za vantelesnu oplodnju. U odnosu na do sada primjenjivanu krioprezervaciju (sporo zaledjivanje) embrijija, vitrifikacija je mali korak naprijed, koji povećava šanse za oplodnju.

– Vitrifikacija je još relativno nova za definitivne zaključke, ali dosadašnja praksa pokazuje da se sa brzo zamrznutim embrijima postiže za trećinu više trudnoća nego sa sporo zamrznutim embrijima. Prednost vitrifikacije je u brzini zamrzavanja biološkog materijala. Primjenom ove nove metode, embrij zamrznemo za 10 minuta. Kod krioprezervacije, taj postupak traje dva – dva i pol sata. To ne znači da je metoda, kojom smo 2001. godine u našoj bolnici, prvi put u Srbiji, dobili bebu iz zaledjenog embrijija, loša. Naprotiv, sporo zamrzavanje i dalje ima veliku primjenu, ali u posljednje vrijeme svi veliki centri u svijetu uvode vitrifikaciju. Brzim zamrzavanjem postiže se bolja kvaliteta embrija nego sporim, a to povećava i postotak trudnoća. Primjenom vitrifikacije kod nas su do sada zatrudnjele tri žene – kaže prof. Slobodan Radulović. (Izvor: Večernje novosti)

**ZNATE LI ŠTO SE DOGAĐA SA ZAMRZNUTIM,
A "NEISKORIŠĆENIM" EMBRIJIMA?**

Kraj XV. stoljeća u Somboru

O tome gdje su darovitiji Somborci i ostali Bačvani mogli studirati, pisao je i karmeličanin o. Mato Miloš u *Subotičkoj Danici* 1998. godine (str. 225-229). Upravo u vrijeme kad su u Sombor stigli dominikanci, rodio se oko 1480. godine u Sonti čovjek imenom Pavao. Povijest ga je zapamtila kao **Pavla Sončanina**. Pismohrana Zagrebačke nadbiskupije ga spominje kao kanonika kantora. Piše o njemu da je bio bački i zagrebački kanonik u vremenu od 1518. do 1543. Obnašao je od 1535. godine i službu arhiđakona Vaščanskoga arhiđakonata tadašnje Zagrebačke biskupije. Naselje Vaška se nalazi sjeverno od Podravske Slatine na rijeci Dravi. Vaščanski arhiđakonat, kasnije Zagrebačke nadbiskupije, obuhvaćao je Našički i Virovitički dekanat. Obnašao je nadalje i dužnost čazmanskog prepozita od 1538. godine. Otac Mato navodi da je Pavao bio rosonski biskup, pa bi bilo zanimljivo doznati gdje je bilo sjedište njegove biskupije, i kako je bio sufragan zagrebačkog biskupa **Šimuna Bakača Erdődyja** koji je na čelu Zagrebačke biskupije stajao od 1518. do 1543. godine, kad Zagreb tada nije bio metropolitansko sjedište. Bilo kako bilo, Pavao Sončanin je bio doktor kanonskoga prava, a obnašao je i dužnost zagrebačkog i ostrogonskog prepozita. Zagrebačka je biskupija, naime, od 1094. do 1180. godine bila sufraganska biskupija Ostrogonskoj (Esztergom) nadbiskupiji, a od 1180. godine Kalalčkoj metropoliji. Istom 1852. godine je Zagrebačka biskupija postala sjedištem nadbiskupa, kad je dobila sufraganske biskupije.

Pavao Sončanin u Rimu i Budimu

U knjizi rimske bratovštine Duha Svetoga se 17. lipnja 1519. godine spominje Pavao Sončanin, kao kanonik kantor. Među zagrebačkim kanonicima se spominje prvi put 1524. godine. Nalazimo ga i na službi apostolskog pokorničara na dvoru pape **Klementa VII.**, koji je na Petrovoj stolici bio od

1523. do 1534. godine. U prosincu 1533. godine je bio na službi Ivana Zapolje u Budimu. Srijemski biskup **Stjepan Brodarić** piše 10. prosinca 1533. godine papi Klementu VII. izvještaj o stanju Crkve i političkim prilikama u Ugarskoj. U tom izvještaju ističe kako se, o svemu što on piše, papa mogao uvjeriti i sam, kad bi saslušao svoga pokorničara, kad mu se ovaj vrati. Pavao Sončanin je naznačio mnogim zbivanjima te je svojim očima mogao vidjeti o čemu se radi. Iz toga o. Mato Miloš zaključuje da je Pavao Sončanin obavljao diplomatske poslove između Svetе Stolice i Ugarske.

Više u Rimu nego u Zagrebu

Cini se da je svoje dužnosti u Zagrebačkoj biskupiji Pavao Sončanin zanemarivao, kad ga je njegov biskup Šimun Bakač Erdődy, prema pismu upućenom papi **Pavlu III.**, 21. ožujka 1541., lišio kanoničkih nadarbina. No, nakon smrti biskupa Šimuna, Pavao Sončanin je ponovno stupio u posjed svojih kanoničkih nadarbina. Zahvaljujući svome boravku u Rimu, kao i diplomatskoj aktivnosti, spoznao je opasnosti tada nadirajućeg protestantizma, pa se zato počeo baviti mišiju o osnutku jednog zavoda u kojem bi se u Italiji odgajali budući svećenici. Obavljajući u Rimu službu pokorničara, uvidio je važnost odgoja klera. Kad je 1552. godine osnovan rimski isusovački zavod Germanicum, odlučio je Pavao Sončanin i sam osnovati jedan takav zavod u Bologni. Pripreme za osnutak takvoga zavoda je Pavao počeo u Zagrebu još 1551. godine.

Ilirsko mađarski zavod u Bologni

U Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti čuva se rukopis "Chronologia illustrissimi Collegii Illyrico-Hungarici Bononiae", koji svjedoči o tome da je zavod ustanovljen 7. kolovoza 1553. godine. U Bologni je tada stu-

diralo desetak tisuća studenata iz različitih zemalja. Pojedine zemlje su se starale za smještaj i boravak svojih studenata. Tako je Španjolska još 1364. godine osnovala svoj zavod. Jedan je Bačvanin, kao zagrebački kanonik, bio ne samo začetnik već i mecena Hrvatsko-mađarskog zavoda u Bologni. Pavao Sončanin je u Bolognu, između ostalih, poslao svoga nećaka **Jurja Sončanina** i **Stipana Radetića** da u blizini bolonjskog sveučilišta zakupe nekoliko soba za studentsku zajednicu Hrvata i Mađara. Tim prvim studentima su se pridruživali sve brojniji studenti iz Hrvatske i Mađarske. Pavao Sončanin se pobrinuo da zagrebački biskup pošalje jednog svećenika, koji će voditi računa o duhovnom životu studenata. U Bolognu je tako došao zagrebački svećenik **Stjepan Zec**, koji je postao upraviteljem studentske zajednice. Pavlu Sončaninu je 1556. godine pošlo za rukom da za 1950 bolonjskih srebrnih funti kupi kuću suknara **Lorenza Reffrigeria**. Između ostalih studenata, 26. kolovoza 1556. godine u Bologni je na Medicinskom fakultetu doktorirao **Ivan Zaystoci** iz Križevačke županije.

U zavod su dolazili samo bolje stojeći studenti

U zagrebačkom Vjesniku od 3. prosinca 1988. godine, na 13. stranici, u rubrici Panorama subotom stoji da su u zavodu mogli boraviti Hrvati i Mađari ne mlađi od 25 godina, klerici i svjetovnjaci, "ali ne potpuno siromašni da zbog siromaštva ne budu ruglo stranicima, a na sramotu svome narodu". Studenti su morali biti zakonita djeca, pravovjerni katolici "navikli i nevolju podnositi". Nisu smjeli biti redovnici, ubojice ili oženjeni. Upisnina je iznosila 25 zlatnih škuda. U zavodu se moglo ostati sedam godina. Studenti su nosili talar crne boje sa zlatnim križem i grbom zagrebačkog kaptola i osnivača Pavla Sončanina. Zavod je djelovao više od 200 godina. Razvitak i povijest zavoda, koji je osnovao jedan Bačvanin nije ostala nezapažena.

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Vjernici pišaju

Što je duhovna suša?

Može li se duhovna suša, iako je uzrokovana našim grijesima, nekako izbjegći ili umanjiti? Kad Boga osjećamo nekad daleko, a u duši tolika čežnja da Mu budemo blizu, da Ga gledamo, slušamo, je li to samo slaba vjera?

P. R., Sonta

Za odgovor na ovo vaše pitanje, pokušajmo prvo definirati samu molitvu. Kompendij Katekizma Katoličke Crkve među ostalim naučava da je molitva uzdignuće duše k Bogu ili iskanje od Boga primjerenih dobara, sukladnih njegovoj volji. Ona je uvijek dar Boga koji dolazi čovjeku u susret. Kršćanska je molitva osoban i živ odnos Božje djece s neizmerno dobrom Ocem, s njegovim Sinom Isusom Kristom i s Duhom Svetim koji prebiva u njihovim srcima. Stvaranjem, Bog prvi iz ništavila zove svako biće, a nakon grijeha čovjek i dalje može spoznati svoga Stvoritelja čuvajući želju za onim koji ga je dozvao u postojanje. Sve religije, posebice sva povijest spasenja, svjedoče o toj čovjekovoj čežnji za Bogom, ali Bog prvi neprestance svaku osobu privlači na tajanstven susret molitve. Dakle, razlog zašto je uopće molitva sastavni dio čovjekove duše je

svoje biće. Stoga je cijela povijest spašenja puna primjera izvanrednih molitelja od Abrahama do najvećeg molitelja – Bogočovjeka – Isusa Krista. Jasno da u molitvi postoje i razni stupnjevi i razni načini. Ponajprije bih istaknuo najvažnije, bez čega molitva ne može biti molitva, a to je *susret*. Ako se u molitvi ne dogodi susret, onda se ne može govoriti o molitvi. Drugo, što je vrlo važno, molitva je uvijek u susretu *dijalog – razgovor*. To nije tek naše nabranjanje, a još manje "brbljanje" Bogu, to je razgovor s Bogom. Dakle, koliko vremena posvećujemo tom svom "govoru Bogu", barem toliko vremena trebamo posvetiti i slušanju Boga. Mnogi naši vjernici nikad ni ne

nači susret s Njime. Duhovna suša, kako je pisci askeze nazivaju, nikada nije uzrokovanu grijesima. Duhovnu sušu ne poznaju površni molitelji, a pogotovo oni koji bi povezivali u nekom odnosu grijeh i molitvu. Pitanje grješnosti u molitvi je pitanje pokajanja. Sjetimo se da je prvi čin svake molitve poniznost i svijest vlastite grješnosti koji onda uvijek u nama stvara raspolaženje pokajanja i da je to "ulazak u svijet molitve". Dakle, nikada se ne moli u grijehu nego eventualno grješnik moli u pokajanju. Duhovna suša je "privilegija" izabranih duša. Nema dovoljno prostora u ovoj rubrici da opišemo neke klasične primjere duhovne suše kod velikih mistika, ali će nabrojiti

Duhovna suša je "privilegija" izabranih duša.

misle o tome da "zna tvoj Otac nebeski što ti je potrebno..." pa ponavljaju beskonačno puno riječi, a uopće ne daju prostora slušati volju Božju. U molitvi se stalno ide putem traženja ispunjenja volje Božje, jer to je naše spasenje, kako kaže apostol Pavao. Konačno, molitva je *Bogoštovlje* u kojem Boga slavimo, zahvaljujemo, veličamo i molimo. Svaki od ovih pojmovova je posebno važan, ali sada to nije tema ovog vašeg pitanja. Zapamtimo ove tri datosti: *susret, razgovor, Bogoštovlje*.

samo da su tu veliku duhovnu sušu u trajanju od više godina osjetili napose sveta Terezija Avilska, sveti Ivan od Križa, sveta Mala Terezija i konačno u najnovije doba se otkrilo da je blažena Majka Terezija cijelog života nosila taj teški križ "odsutnosti Božje". Kako vidite, u konačnici, to je dar Božji. I što je više i dulje ta suša, tim se više duša čisti i čezne. Stoga ste u pravu kada tvrdite u svom pitanju da u sebi osjećate čežnju. Ta čežnja rađa konačno ljubavlju, a ne razočaranjem. Sjetimo se lijepe biblijske knjige Pjesme nad pjesmama, koja je sva posvećena čežnji, a opisuje odnos Izabranog naroda prema svome Bogu. Kako je ta knjiga puna čežnje, ali i ljubavi. Ta čežnja ne samo da ne slabiti našu vjeru i da nije znak slabe vjere, nego je "čistilište" naše vjere i dovodi nas do potpunog predanja. Sjetimo se Isusa u Getsemanskoj tjeskobi, kako završava njegova molitva: Neka bude volja Tvoja! A na križu sva ta tjeskoba naruštenosti završava riječima: U ruke tvoje, Oče, predajem duh svoj. To je smisao duhovne suše.

Završimo dakle ovo naše razmišljanje jasnim odgovorom. Duhovna suša je Božji dar i čišćenje duše. To je put prema kontemplativnoj molitvi. Svaka molitva je susret i razgovor s Bogom u kojoj tražimo njegovu volju i njegovu slavu. Molitva je disanje naše duše i nikad neće biti savršena do onoga časa kada svim svojim bićem uredimo u Božje biće.

**Duhovna suša je Božji dar i čišćenje duše.
To je put prema kontemplativnoj molitvi.**

činjenica da je čovjek stvoren na sliku Božju i da je u njegovu dušu u nekom smislu "utisnuta" božanska dimenzija postojanja. Svatko teži svome originalu. Tako je molitva u biti i ponajprije susret duše koja traži i koja jedino nalazi svoj smisao punine u Bogu koji ju je stvorio i obdario svojom božanskom naravi. Molitva dakle nije nešto izvanredno, nego vrlo naravan odnos duhovnoga bića prema Stvoritelju. Stoga je teško razumjeti, pa i kršćane, koji imaju u podsvijesti osjećaj "dužnosti molitve". Molitva je mnogo dublje i više od dužnosti, ona je narav življenja čovjeka s Bogom. Molitva kao takva nije Božja potreba nego naša kako bismo ispunili

Što se događa kada osjećamo da nam je "Bog daleko"? Ponajprije, Bog ne može biti daleko od nas "jer u njemu živimo, mičemo se i jesmo...", kako kaže apostol Pavao. Taj dojam "daljine Božje" je koji puta stvarno dojam i on nas muči. Bog dopušta da ga iskrena duša traži. Benedikt XVI. naučava da je taj "skriveni Bog" upravo naša potreba da se pročišćavajući svoje nakane i oslobođajući se svojih navezanosti trsimo što više približiti Bogu. Dakle, to nije skrivanje Boga, nego Božja pedagogija. On nas na tom putu "skrivenosti" zapravo vodi putem čišćenja svih naših navezanosti, ovisnosti, pa i površnosti da bismo što čistije mogli tražiti i

Kardinal Kasper o ekumenizmu

Dijalogu nema realne i odgovorne alternative – rekao je kardinal Walter Kasper u intervjuu danom za dnevnik *Our Sunday Visitor*. Otapa se led u odnosima s Ruskom pravoslavnom Crkvom, a postoji želja za suradnjom – istaknuo je kardinal Kasper.

Nakon kardinalova imenovanja za pročelnika Papinskoga vijeća za promicanje jedinstva kršćana, u Rusiji su ustanovljene 4 katoličke biskupije što je izazvalo duboku krizu s Ruskom pravoslavnom crkvom – pojasnio je kardinal Kasper. U međuvremenu se stanje popravilo. Nema više leda, otapa se. Mislimo da bi osobni susret Pape i patrijarha Alekseja II. bio veoma koristan za daljnji razvoj naših odnosa. Patrijarh nije nikada načelno odbacio takav susret, ali zahtijeva da se prije riješe neki problemi, primjerice "prozelitizam i unijatizam". Zauzeti smo u rješavanju tih problema i nadamo se da ćemo ih riješiti, unatoč različitim pristupima i zabrinutostima. U ovome trenutku, Moskovski se patrijarhat zanima za suradnju u pitanjima korijena i kršćanskih vrednota Europe – rekao je kardinal.

Prozelitizam i unijatizam su glavna prepreka mogućem susretu između Pape i Patrijarha. Više smo puta pojasnili to što mislimo o tim problemima. Posibice, pojasnili smo kako ni Katolička crkva ne prihvata prozelitizam. Problem je u različitom poimanju prozelitizma poradi ruskoga shvaćanja "kanonskoga prostora" – smatra kardinal Kasper. Katolička crkva Rusiji priznaje dugu tradiciju i kršćansku kulturu. Priznajemo sve sakramente, episkopat i svećeništvo Ruske pravoslavne crkve. Stoga, da katolici koji žive u Rusiji mogu ponuditi jasno svjedočanstvo svoje katoličke vjere, u tome nema evangelizacije kao takve, jer evangelizacija se vrši samo u poganskome kontekstu. Obratiti pravoslavne na katoličku vjeru nije naša politika niti strategija. U Rusiji ne činimo misije poput onih u poganskim regijama svijet-

ta. S pravoslavnima želimo surađivati u misijama i evangelizaciji, potrebnima u modernoj Rusiji, nakon 70 godina ateističkoga odgoja i promidžbe – rekao je kardinal.

Unatoč naporima u pojašnjavanju izraza, kardinal je ustvrdio kako mu se čini "da sumnje traju, jer vjerujem kako misle da postoji nepodudarnost između govora i djelovanja". Iz toga razloga, prije dvije ili tri godine, zauzeo sam se u ustanovljenju zajedničkoga povjerenstva za žalbe – istaknuo je kardinal. Ako je neka žalba opravdana, onda moramo mijenjati, a ako nije opravdana, onda ju valja povući. Povjerenstvo ozbiljno radi i moglo bi riješiti neke stvarne probleme. Kada sam bio u Kijevu, prije tjedan dana, stekao sam dojam da se sada, Bogu hvala, nešto miče i da se stanje polako popravlja između pravoslavnih ovisnih o Moskvi

današnjih, povijesna su stvarnost i imaju pravo na opstojnost. Premda se moraju otvoriti ekumenskim odnosima s pravoslavnim majčinskim crkvama. Izgleda mi da je Grkokatolička crkva u Ukrajini spremna za taj korak, a u akademiji u Lavovu ima veoma dobar ekumenski program. Dogovorili smo se da obje strane trebaju priznavati vjersku slobodu pojedinih kršćana koji se po savjesti žele ujediniti s drugom Crkvom – istaknuo je kardinal Kasper.

Kardinal se slaže s činjenicom da se još raspravlja o navodnome kataličkom prozelitizmu na ruskome kanonskome prostoru. Prisjetio se izjavljene želje metropolita Kirilla da Benedikt XVI. ukine četiri biskupije koje je osnovao Ivan Pavao II. Prema kardinalovome mišljenju, riječ je o "veoma iznenađujućoj izjavi".

Tijekom njegova nedavnoga posjeta Rimu, metropolit Kirill o tome nije govorio. Mislim da i njemu mora biti jasno kako Sveti Otac ne može učiniti korak natrag – istaknuo je kardinal. Mučno je gledati kvalitetnu razliku između naših katoličkih biskupija u Rusiji i pravoslavnih biskupija na Zapadu. Ruska pravoslavna crkva trebala bi dakle učiniti isto otvaranje koje mi nudimo ruskim pravoslavnim kršćanima i njihovim župama i biskupijama u zapadnoj

i grkokatoličima, iako su odnosi – zbog povijesnih razloga – još teški. Imao sam prijateljski susret s metropolitom Vladimirom. S blagoslovom metropolita Vladimira i Ruske pravoslavne crkve, grkokatoličkoga kardinala Lubomyra Husara i latinskoga kardinala Marijana Jaworskoga otvorili smo ekumenski centar "Sveti Klement". Ova je suglasnost po sebi malo čudo. Centar je mala biljka, ali ima osnove za rast. Želio bih da bude zajedničko uporište i mjesto susreta, dijaloga i općenja među Crkvama – kazao je kardinal Kasper.

S obzirom na "unijatizam", kardinal je potvrdio svoje uvjerenje. Recimo da "unijatizam", shvaćen kao metoda, danas i ubuduće, nije više prikladan za postizanje jedinstva Crkve. Ali tako zvane Unijatske Crkve, nastale u prošlosti, u veoma različitim okolnostima od

Kardinal Kasper u sredini

Europi i Americi – rekao je kardinal Kasper. U svakome slučaju – dodao je – uvjeren sam da će se dijalog nastaviti. Svaka se Crkva mora suočiti sa stvarnošću jer u današnjem svijetu dijalogu nema realne i odgovorne alternative. Pred izazovom sekularizacije, kršćani moraju biti jedinstveni i predlagati zajedničko svjedočenje svoje vjere i kršćanskih vrednota. Patrijarh Aleksej II. je više puta očitovalo svoje visoko mišljenje o Benediktu XVI., kao teologu s dobrim poznavanjem crkvenih otaca i kao Papi koji brani "konzervativne" vrednote, riječ "konzervativan" shvaćam u pozitivnome značenju riječi – istaknuo je kardinal i dodao kako njih dvojica redovito razmjenjuju pisma i zahvalnice, a obojica se zalažu za poboljšanje odnosa – zaključio je kardinal Kasper. /Prema: Radio Vatikan/

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kad poželite lepe stvari!

Oprema za kupatila kolpa·san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71

Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091

Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

KAMENORESCI
Beogradski put 224

-vejiki izbor granita i
mermera u bojama
-izrada nadgrobnih spomenika
od prirodnog i veštačkog kamen
-izrada enterijera po zahtevu
kupca od svih vrsta uvozne kamen
-usluga rezanja i obrade kamen
-izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
-sve što zamislite

POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE

www.zvonik.rs

5 / 2008 ✶ ZVONIK

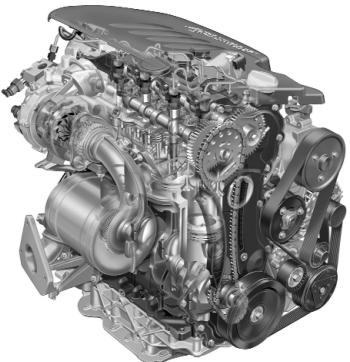
39

Zahvaljujemo našim darovateljima

RENAULT

NAŠ SERVIS - VAŠA SIGURNOST

Ovlašteni Renault servis je svakako najbolji izbor za Vaš automobil. A razlozi su:

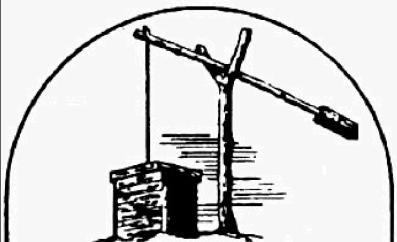
- kvaliteta koju nudimo
- garancija od 12 mjeseci na rezervne dijelove i popravku
- sigurnost
- osposobljenost, opremljenost i profesionalnost naših majstora

Dobrodošli!

AC VIDAKOVIĆ

Subotica, Braće Radića 53, tel. 024 553-567, 551-124

Svake treće nedjelje u mjesecu
novi broj "Zvonika"

SALAS
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Millennium
GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari
najpovoljnije

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/551-353 Prvomajska 6.

2003
5 / 2003
ZVONIK
40

housel

Klima
uređaji

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22

nedjeljom zatvoreno

**Vremena su teška. Svaka je pomoć dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

Neka
Bog
blagoslov
sve
koji
radom
služe
braći
ljudima!

POLIKLINIKA

 SENTE

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

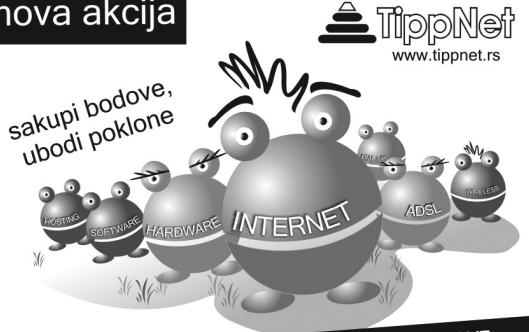
Hčitaonica
Hrvatska

Čitajte tisak,
posudite knjige i
porazgovarajte
s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

nova akcija

SVAKOM KUPOVINOM U TIPPNET-U STIČETE BODOVE.
ZA BODOVE DOBIJATE POKLONE ILI POPUSTE! ČEKAMO VAS!

24000 Subotica, Karadordev put 2 024/555-765

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO
PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

• Karađorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

**RASPORED
SAHRANA NA INTERNETU**

www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
mislice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, pravopričesnička
i ministrantska odijela;
svjećnjake, križeve za pravopričesnike
i krizmanike.

NOVO - NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp., Auto-Pan Z d.o.o.
024/670-975
024/55-44-25

SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY
PIAGGIO GILERA Vespa

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Kovač Dejan

MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUČSKÉSÍTÓ - MESTER

- BUNJAVAČKE - MAĐARSKE - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

HRVATSKI KULTURNI CENTAR "BUNJAVAČKO KOLO"

Subotica,
Preradovićeva 4
Tel:
(024) 555-589

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
Vi. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobitel: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

MONOLIT GRADNJA

Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATORSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj palićkoj pri-
rodi i zelenili, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
lijecničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Hirvivo

Katolikus hetilap Ár: 12 dinár Ajándékszám
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA "APOLONIA"

Radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

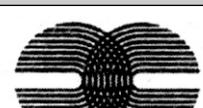
Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@unet.yu

www.suboticka-biskupija.info

Slušajte
Radio Suboticu
program
na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA

Tel: 021 4790-529; Email: rama@unet.yu

94,2 MHz FM - SUBOTICA
102,9 MHz FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

U susret događanjima

7. 06. 2008. u 9,00

Sveta misa na Bunariću

08. 06. 2008. u 20,00

Katedrala Svetе Terezije

Gospel i Jazz u Bazilici

Komorni zbor "Pro musica", Subotica

15. 06. 2008.

Franjevačka crkva u 8,30

Katedrala Svetе Terezije u 10,00

Kilbertus Lorand: Missa disparata

Collegium Musicum Catholicum

22. 06. 2008. u 10,00

Katedrala Svetе Terezije

Mješoviti zbor katedrale iz Segedina

Tragovi Šokadije: 1688. – 2008. od Gradovrha do Bača

Program manifestacije

15. 05. 2008.

Osijek: Urbani Šokci

Međunarodni okrugli stol:

Ugledni Šokci i Bunjevcii

Cjelodnevni program

30. 05. – 1. 06. 2008.

Sarajevo: Muka Isusova u pobožnostima i običajima Šokaca u Bačkom Monoštoru

31. 05. 2008. u 11,00

Tuzla: Migracije kroz stoljeća

Okrugli stol

1. 06. 2008.

Tuzla: Hodočašće

10,30 sati procesija

11,00 sati svečana sveta misa

u Franjevačkom samostanu

Poslje svete mise,

kulturno-umjetnički program

5. 06. 2008.

Bački Monoštor:

III. festival marijanskih pisama

11. 06. 2008.

Osijek: Baču u čast

Šokačka književna večer

15. 06. 2008.

Bački Breg: Mikini dani

Festival tamburaške glazbe

28. 06. 2008.

Sonra: Lira naiva

Književna večer

12. 07. 2008.

Vajska: Susret šargije i tamburice

Kulturno umjetnički program

29. 06. – 07. 07. 2008.

Hodočašće mladih
u Slovačku "Muraň-Levoča"

Cijena je 50 eura,

prijava do 05. 06. 2008.

Sve informacije možete dobiti od
vlč. Dominika Ralbovskog
(mobil: 063/75 40 766)

Otvoren Zvonikov ured

Župa Sv. Roka
Beogradski put 52, 24000 Subotica

Radno vrijeme:
radnim danom od 14 – 18 sati

Dodata, posjetite nas
i postanite našim suradnikom

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anić
pročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorička

Vedran Jelić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisk:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Preplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazze 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info
Tímea Torma

Sombor

Krizmanici župe Presv. Trojstva

Ređenje o. Zlatka Pletikosića, ocd

Prvopričesnici

Župa Marija Kraljica svijeta na Paliću

Župa Marija Majka Crkve u Subotici

Kraljice

Subotica, Sv. Rok

Tavankut

Proštorije u Đurđevu

Radovi na bogosloviji "Augustinianum"

**Smatram, uistinu:
sve patnje sadašnjega vremena
nisu ništa prema budućoj slavi
koja se ima očitovati u nama.
Doista, stvorenje sa svom
žudnjom iščekuje
ovo objavljenje
sinova Božjih. /.../
Jer i stvorenje
će se oslobođiti
robovanja
pokvarljivosti
da sudjeluje
u slobodi
i slavi
djece Božje.**

(Rim 8,18-21)